

Soortenmanagementplan Dorpskern Nieuwdorp

Projectnummer 210216
1 december 2021

Auteurs

S.J.M.P. Halters
R.J. Buijs

Opdrachtgevers

Gemeente Borsele
Stenevate 10
4451 KB Heinkenszand
&
Provincie Zeeland
Abdij 6
4331 BK Middelburg

Colofon:

BEC projectnr. 210216

Soortenmanagementplan
Dorpskern Nieuwdorp

S.J.M.P. Halters & R.J. Buijs

Opdrachtgevers: gemeente Borsele & Provincie Zeeland

status definitief rev. 1.0

afbeeldingen tenzij anders vermeld: Buijs Eco Consult (BEC),
alle rechten voorbehouden

Deze uitgave kan geciteerd worden als:

Buijs, R.J., G., & S.J.M.P. Halters, 2021. Soortenmanagementplan
Dorpskern Nieuwdorp projectnummer 210216, Buijs Eco Consult BV

© Buijs Eco Consult, 1 december 2021

Buijs Eco Consult B.V., Zandfort 96, Hoogerheide
www.buijsecoconsult.nl | info@buijsecoconsult.nl

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. BEC kunnen door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	6
1. INLEIDING.....	8
1.1 AANLEIDING	8
1.2 DOELSTELLING MANAGEMENTPLAN BESCHERMDE SOORTEN	8
1.3 GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	9
1.4 AFBAKENING	10
1.5 LIGGING GEBIED	10
1.6 LEESWIJZER	11
2 SMP, ONTHEFFINGEN EN LEIDRAAD	12
2.1 ALGEMEEN.....	12
2.2 GEBIEDSONTHEFFING	12
2.3 LEIDRAAD OMGANG MET NATUURWAARDEN.....	14
3 WETTELIJK KADER EN BELEIDSKADER	15
3.1 WET NATUURBESCHERMING	15
3.1.1 Soortbescherming	16
3.1.2 Gebiedsbescherming.....	19
3.2 WET NATUURBESCHERMING ZEELAND	20
3.2.1 Omgevingsverordening Zeeland	20
3.2.3 Provinciale vrijstellingen	20
3.3 ZORGPLICHT	20
3.4 ONTHEFFING BESCHERMDE SOORTEN	20
4 BELANGEN IN DE DORPSKERN.....	22
4.1 PRIMAIRE FUNCTIE.....	22
4.2 MAATSCHAPPELIJK BELANG	22
4.3 CALAMITEITEN EN OPENBARE VEILIGHEID.....	23
4.4 BESCHERMING VAN FLORA EN FAUNA	24
4.5 ALTERNATIEVENAFWEGING.....	24
5 BESCHERMDE SOORTEN IN DE DORPSKERN.....	25
5.1 OVERZICHT VAN AANWEZIGE BESCHERMDE EN BEDREIGDE/AANDACHTSOORTEN	25
5.1.1 Beschermde en aandachtsoorten	25
5.2 INTERPRETATIE VAN GEGEVENS: AANTALLEN EN TRENDS	26
6 KWALITEITSBORGING	28
6.1 ACTOREN.....	28
6.2 EINDVERANTWOORDELIJKHEID	28
6.3 GEBRUIK SMP DOOR DERDEN.....	28
6.4 TOEZICHT EN HANDHAVING	29
6.5 MONITORING FLORA EN FAUNA.....	29
6.6 ACTUALISATIE VAN HET SMP	29
7 ALGEMENE EISEN MITIGATIE EN INDEX SOORTHOOFDSTUKKEN.....	31
7.1 ALGEMENE EISEN MITIGATIE	31
7.2 INDEX SOORTENHOOFDSTUKKEN.....	32
7.3 SAMENVATTING AMBITIE EN MITIGATIE/COMPENSATIEMAATREGELEN.....	32
8 GEBIEDSONTHEFFING HUISMUS.....	37
8.1 STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	37
8.2 VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	39
8.3 VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	39

8.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD.....	40
8.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	40
8.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	41
8.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	42
9	GEBIEDSONTHEFFING GIERZWALUW.....	43
9.1	STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	43
9.2	VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	44
9.3	VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	44
9.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD.....	44
9.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	45
9.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	45
9.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	47
10	GEBIEDSONTHEFFING BUIZERD	48
10.1	STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	48
10.2	VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	49
10.3	VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	49
10.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD.....	49
10.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	49
10.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	50
10.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	50
11	GEBIEDSONTHEFFING GEWONE DWERGVLEERMUIS.....	51
11.1	STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	51
11.2	VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	52
11.3	VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	52
11.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD.....	53
11.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	53
11.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	54
11.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	56
12	GEBIEDSONTHEFFING RUIGE DWERGVLEERMUIS	57
12.1	STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	57
12.2	VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	58
12.3	VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	58
12.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD.....	58
12.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	59
12.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	60
12.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	61
13	GEBIEDSONTHEFFING LAATVLIAGER.....	62
13.1	STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	62
13.2	VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	64
13.3	VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	64
13.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD.....	64
13.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	64
13.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	66
13.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	67
14	GEBIEDSONTHEFFING MEERVLEERMUIS.....	68
14.1	STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING.....	68
14.2	VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	69
14.3	VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	70
14.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD.....	70
14.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	70

14.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	72
14.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	73
15	GEBIEDSONTHEFFING GEWONE GROOTOORVLEERMUIS	74
15.1	STATUS, VERSPREIDING EN STAAT VAN INSTANDHOUDING	74
15.2	VERANTWOORDING VERSPREIDINGSGEGEVENS	76
15.3	VERBODEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	76
15.4	BELANG VAN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN WAARVOOR ONTHEFFING WORDT AANGEVRAAGD	76
15.5	MITIGERENDE MAATREGELEN	77
15.6	COMPENSERENDE MAATREGELEN	78
15.7	BORGING MAATREGELEN EN HANDHAVING	79
16	LEIDRAAD ZORGVULDIG HANDELEN VOGELS MET EEN ONGUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	80
16.1	AANDACHTSOORTEN	80
17	LEIDRAAD ZORGVULDIG HANDELEN VLEERMUIZEN	82
17.1	WETTELIJKE BESCHERMDE SOORTEN	82
17.2	WATERVLEERMUIS	82
17.2.1	<i>Gunstige staat van instandhouding</i>	<i>82</i>
17.2.2	<i>Voorkomen in de dorpskern</i>	<i>82</i>
17.3	MITIGATIE ROSSE VLEERMUIS	82
17.3.1	<i>Gunstige staat van instandhouding</i>	<i>82</i>
17.3.2	<i>Voorkomen in de dorpskern</i>	<i>82</i>
17.4	MINST KWETSBARE PERIODE (ALLE SOORTEN)	83
17.5	GUNSTIGE STAAT VAN INSTANDHOUDING	83
17.6	PRAKTISCHE UITVOERING VAN MAATREGELEN BIJ VLEERMUIZEN IN GEBOUWEN	83
17.7	PRAKTISCHE UITVOERING VAN MAATREGELEN BIJ VLEERMUIZEN IN BOMEN	84
18	LEIDRAAD ZORGVULDIG HANDELEN AMFIBIEËN	85
18.1	WETTELIJK BESCHERMDE SOORTEN	85
18.2	MINST KWETSBARE PERIODE (ALLE SOORTEN)	85
18.3	MITIGATIE	85
18.3.1	<i>Gunstige staat van instandhouding</i>	<i>85</i>
18.3.2	<i>Planning van maatregelen</i>	<i>85</i>
18.3.3	<i>Praktische uitvoering maatregelen</i>	<i>85</i>
19	LEIDRAAD ZORGVULDIG HANDELEN GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN	86
19.1	WETTELIJK BESCHERMDE SOORTEN	86
19.2	MINST KWETSBARE PERIODE (ALLE SOORTEN)	86
19.2.1	<i>Gunstige staat van instandhouding</i>	<i>86</i>
19.2.2	<i>Planning van maatregelen</i>	<i>87</i>
19.2.3	<i>Praktische uitvoering van maatregelen</i>	<i>87</i>
LITERATUUR		88
Bijlage 1	Het voorkomen van wettelijk jaarrond beschermde soorten binnen dorpskern	
Bijlage 2	quickscan	
Bijlage 3	Reeds uitgevoerde maatregelen in kader van SMP en gebiedsontheffing	
Bijlage 4	MFA notitie wettelijk belang, alternatievenafweging en maatregelenkaart ecologie	
Bijlage 5	Reeds uitgewerkte maatregelen die worden uitgevoerd (herinrichting Klimaatstraat)	
Bijlage 6	Informatie over maatregel aangepast beheer dorpsbossen	

Samenvatting

Dit Soortenmanagementplan(hierna: SMP) beoogt een effectieve bescherming van beschermde soorten en aandachtsoorten in de dorpskern Nieuwdorp enerzijds en anderzijds een gestandaardiseerde aanpak voor gelijksoortige activiteiten die (met name) effect hebben op urbane beschermde soorten.

Het plan is enerzijds bedoeld voor de beheerder van het openbaar gebied en enkele panden waarbinnen de gemeente ontwikkelingen wil realiseren, de gemeente Borsele, en voor andere partijen zoals bedrijven, woningstichting en bewoners, die onder auspiciën van gemeente Borsele te maken hebben met beschermde flora en fauna bij beheer en ruimtelijke ontwikkelingen in de dorpskern van Nieuwdorp.

Met het SMP gaat gemeente Borsele meer doen dan alleen het wettelijk noodzakelijke, het SMP voorziet namelijk ook in de bescherming en behoud van niet 'strikt' beschermde soorten (in dit rapport aandachtsoorten genoemd). Hiermee wordt soortmanagement naar een hoger en duurzamer niveau getild. Een zogenaamde plus voor de natuur.

Het SMP is:

1. De basis voor de aanvraag van een Gebiedsontheffing voor dorpskern Nieuwdorp in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming.
2. Een leidraad voor de omgang met beschermde soorten en aandachtsoorten in het bijzonder.

Doel

Het doel van het SMP is om het kader aan te geven waarbinnen een duurzaam voortbestaan van planten- en diersoorten in de dorpskern Nieuwdorp zo veel als mogelijk is gegarandeerd en waarbij tegelijkertijd economische ontwikkelingen niet geremd worden. Met het SMP worden risico's weggenomen en tegelijk kansen benut voor beschermde soorten en aandachtsoorten. Met een juiste planning en een goede set mitigerende en compenserende maatregelen gaan economie en ecologie zo hand in hand.

Risico's voor ondernemers en bewoners wegnemen

Risico's op vertraging van ruimtelijke ingrepen door beschermde soorten worden weggenomen, omdat met behulp van dit SMP vooraf een Gebiedsontheffing van art 3.1, 3.5 en 3.10 Wet natuurbescherming wordt aangevraagd voor de meeste voorkomende werkzaamheden binnen de dorpskern Nieuwdorp. Hiermee hoeft niet meer per project een apart onderzoek gedaan te worden en een ontheffing worden aangevraagd. Dit scheelt tijd, geld en neemt onzekerheid bij de initiatiefnemer weg. Vooraf is een geldende handelswijze bekend en afgestemd met het bevoegd gezag (Provincie Zeeland). Hiermee weten initiatiefnemers van projecten, beheerders of andere actoren welke verantwoordelijkheden zij hebben ten aanzien van natuur in hun gebied.

Kansen voor natuur en duurzaamheid benutten

Door inzet van het SMP worden beschermde soorten en aandachtsoorten veilig gesteld en hun leefgebieden beheerd en wordt via resultaatgerichte monitoring waar nodig, bijgestuurd. Ook aandachtsoorten die geen directe wettelijke bescherming genieten, maar bij voorbeeld op de Rode Lijst staan, profiteren ook van de werkwijze van dit plan.

Met dit SMP geeft gemeente Borsele uiting aan de duurzame doelstellingen en het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het SMP heeft een houdbaarheid van tien jaar (2021-2031), met na instemming door bevoegd gezag een uitbreiding naar nogmaals 10 jaar.

Het SMP beschrijft een manier van omgaan met:

1. Vogels (met een jaarrond beschermd nest en vogels die qua gunstige staat van instandhouding onder druk staan) (Vogelrichtlijnsoorten);
2. Beschermd flora en fauna volgens de Habitatrichtlijn (Habitatrichtlijnsoorten);
3. En 'andere soorten' (ook wel benoemd als 'Nationaal') beschermde soorten planten en dieren.

Het SMP geeft aan op welke wijze aan de wettelijke zorgplicht kan worden voldaan en hoe de duurzame staat van instandhouding van soorten in de dorpskern van Nieuwdorp gegarandeerd kan worden. Dit betekent onder meer dat de voortdurende aanwezigheid van voldoende leefgebieden voor soorten in dit gebied wordt bewaakt en dat afspraken zijn gemaakt over mitigerende maatregelen, terreinbeheer, en gebruik wordt gemaakt van werkprotocollen en monitoring.

Er wordt beschreven hoe het borgen van de kwaliteit en uitvoering van maatregelen is geregeld, óók voor andere initiatieven in de dorpskern.

Het plan geeft informatie over het voorkomen en de verspreiding van (jaarrond) beschermde soorten in de dorpskern Nieuwdorp. Per soort wordt de maximum geschatte populatie-omvang in de afgelopen jaren gepresenteerd (Hoofdstukken 8 t/m 17 en Bijlage 1), evenals informatie over de huidige staat van instandhouding. Deze informatie plaatst toekomstige resultaten van inventarisaties in een duidelijk perspectief en vormt een aanwijzing voor welke soorten maatregelen ten behoeve van de instandhouding het hardst nodig zijn.

Voor elke relevante beschermde soort (relevant in het kader van de vigerende natuurwetgeving) en aandachtsoort wordt informatie over de eisen waaraan de initiatiefnemer moet voldoen waar het gaat om de omgang met de soort(en) en over de timing van werkzaamheden, mitigatie en compensatie aangegeven.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Uitgangspunt van de gemeente Borsele is altijd dat activiteiten in de dorpskern Nieuwdorp (hierna: dorpskern) plaats kunnen vinden, onder voorwaarden die rekening houden met aanwezige natuurwaarden. Er zijn echter ook beschermde natuurwaarden, die deze activiteiten kunnen belemmeren wegens wettelijke bescherming.

Dit vormt de aanleiding om te zoeken naar juridische zekerheid op gebied van natuurwetgeving in relatie tot de activiteiten van de gemeente Borsele zelf maar ook andere initiatiefnemers en burgers. De natuurwetgeving waarmee een conflict kan ontstaan is de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Het is mogelijk om ontheffingen te verkrijgen, mits beschermde soorten hierdoor niet verdwijnen uit het gebied.

De ambitie is daarom, om een gebiedsontheffing (soortbescherming) van de Wnb aan te vragen voor 10 aanwezige beschermde soorten in de dorpskern.

De basis voor de ontheffingsaanvragen is het voorliggende Managementplan Beschermde Soorten (SMP).

1.2 Doelstelling Managementplan Beschermde Soorten

Het doel van dit Soortenmanagementplan(hierna: SMP) is om het kader aan te geven waarbinnen een duurzaam voortbestaan van de soorten in de dorpskern zo veel als mogelijk is gegarandeerd en waarbij tegelijkertijd economische en gewenste gebiedsontwikkelingen niet geremd worden. Met het SMP worden risico's weggenomen en tegelijk kansen gegrepen op gebied van beschermde soorten door een plus voor aanwezige soorten te realiseren.

Het SMP is bedoeld om te kunnen beheren, organiseren en via resultaatgerichte monitoring bij te kunnen sturen waar nodig. Met een juiste planning en een goede set mitigerende en compenserende maatregelen kunnen economie en ecologie hand in hand gaan.

Risico's op vertraging worden weggenomen, omdat met behulp van dit SMP vooraf een Gebiedsontheffing van art 3.1, 3.5 en 3.10 Wnb en een goedkeuring van dit plan als leidraad wordt aangevraagd voor de hele dorpskern voor de meest voorkomende werkzaamheden. Hiermee hoeft niet meer per project een apart (jaarrond) onderzoek gedaan te worden en een ontheffing aangevraagd. Dit scheelt tijd, geld en neemt onzekerheid weg. Vooraf is een geldende handelswijze afgesproken waaraan men zich dient te committeren. Hiermee weten initiatiefnemers van projecten, beheerders of andere actoren direct welke verantwoordelijkheden zij hebben ten aanzien van natuur in hun gebied.

De kansen die daarnaast gegrepen worden, is dat aandachtsoorten die geen directe wettelijke bescherming genieten, maar bij voorbeeld op de Rode Lijst staan of voorheen werden beschermd door de Flora- en faunawet, ook profiteren van de werkwijze van dit plan. Hiermee geeft de gemeente Borsele met dit plan uiting van de duurzame doelstellingen en het maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

Het doel van het SMP is meerledig:

Allereerst is het een plan dat inzicht geeft in de aanpak van de gemeente Borsele om te komen tot een duurzame instandhouding van de op dit moment in het gebied voorkomende beschermde diersoorten zowel in de ontwikkel- als in de eindfase van de (woningbouw)projecten en de verduurzamingsopgave voor bebouwing en de openbare ruimten.

Ten tweede kan op basis van het plan door de gemeente een gebiedsgerichte ontheffing van de Wnb worden verkregen van de provincie Zeeland, dit met als uitgangspunt dat een 'Plus' wordt verkregen voor de soorten vanuit het wettelijk belang flora en fauna. Bij de aanvraag om ontheffing wordt dit SMP gevoegd.

Ten derde fungeert het SMP als bouwsteen voor de ambities van de gemeente Borsele op het gebied van natuur inclusief ontwikkelen, bouwen en beheren van de dorpskern. De uitkomsten en/of ervaringen van het SMP kunnen in gemeentelijk beleid voor Nieuwdorp worden geïntegreerd (denkend aan nieuwe bestemmingsplannen, nieuwe omgevingsplannen en beheerplannen). En de opgenomen maatregelen binnen dit SMP kunnen ook een eerste basis vormen voor beleid in andere dorpskernen binnen de gemeente Borsele.

Ten vierde doen de provincie Zeeland en gemeente Borsele via de pilot ervaring op met de aanpak en het proces van soortenmanagementplannen en gebiedsgerichte ontheffingen.

1.3 *Gunstige staat van instandhouding*

Het 'managen' van soorten komt neer op het nemen van maatregelen die de gunstige staat van instandhouding van populaties moeten waarborgen en behoud en herstel van soortenrijkdom faciliteren.

Voorwaarden om uitsterven van een soort in een verspreidingsgebied te voorkomen staan in de Europese Habitatrichtlijn benoemd: de staat van instandhouding wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- uit populatie dynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin deze voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en;
- het natuurlijk verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Om te kunnen aansturen op de gunstige staat van instandhouding moet de gemeente Borsele dus inzicht hebben in de populatiedynamica, het verspreidingsgebied van de soorten in het beheergebied van de gemeente Borsele en de oppervlakten van het potentiële habitat voor de betreffende soorten.

Voor het beheergebied van de gemeente Borsele is deze informatie voor de meeste beschermde soorten reeds bekend en beschikbaar, door diverse inventarisaties (zie literatuurlijst voor een overzicht van onderhavige rapportages).

Het monitoren van de flora en fauna gebeurt in het gehele beheergebied van de gemeente Borsele, voor zover toegankelijk en in beheer van de gemeente Borsele (en deels op terreinen van derden).

Dit geeft een redelijk goed beeld van de draagkracht van de dorpskern als leefgebied voor de soort in kwestie. Wanneer een soort in voldoende hoge aantallen en op voldoende verschillende plekken tegelijk voorkomt, is er meestal voldoende alternatief gebied aanwezig in de dorpskern en wordt de gunstige staat van instandhouding van de populatie niet negatief beïnvloed. Een laag aantal vindplaatsen en lage aantallen van een soort, impliceren meestal een grotere verantwoordelijkheid voor initiatiefnemers van een ruimtelijke ingreep.

1.4 Afbakening

Het SMP en de bijbehorende Gebiedsontheffing dekken samen de soortbescherming in de dorpskern af. De zogenaamde externe werking op aanpalende Natura 2000- gebieden valt buiten het SMP en hiervoor kan een afzonderlijke vergunning nodig zijn.

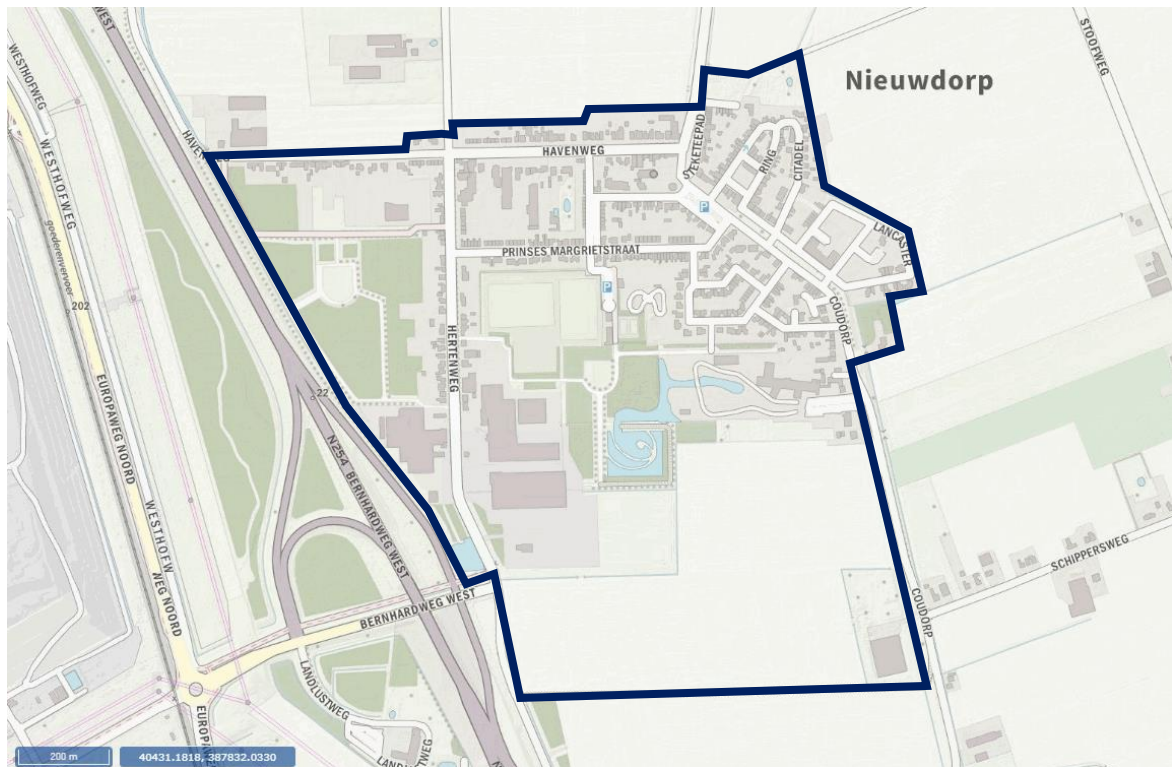
Een aantal andere onderwerpen vallen ook buiten de reikwijdte van dit rapport en hebben een eigen planprocedure, vrijstellingen en (ontheffings)traject. Voorbeelden hiervan zijn provinciaal beleid voor schadelijke wildbestrijding en ingrepen met gebied overstijgende effecten waarbij stikstofdepositie, en/of beschermde natuurgebieden (NNN) en/of het spoor houtopstanden van toepassing is.

1.5 Ligging gebied

De kaart met begrenzing van de Dorpskern Nieuwdorp is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 1.1. Kaartbeeld dorpskern Nieuwdorp (bron: opdrachtgever)

Figuur 1.2. Begrenzing van het gebied waarop de inhoud van dit document van toepassing is (blauwe lijn).

1.6 Leeswijzer

- In Hoofdstuk 2 wordt uiteengezet waarvoor het SMP is bedoeld.
- In Hoofdstuk 3 worden de wettelijke kaders en beleidskaders besproken waaraan het SMP is gekoppeld.
- In Hoofdstuk 4 wordt het belang voor de gemeente Borsele en de in de dorpskern aanwezige en geplande ruimtelijke activiteiten en ontwikkelingen beargumenteerd.
- In Hoofdstuk 5 wordt besproken waar de informatie over voorkomen verspreiding van beschermde soorten in de dorpskern concreet uit bestaat.
- Hoofdstuk 6 gaat in op de regels en afspraken die nodig zijn om het SMP effectief te laten werken in de praktijk.
- Hoofdstuk 7 somt de algemene eisen op die telkens gelden wanneer men te maken heeft met een beschermde soort in de dorpskern en heeft een samenvattingstabel per deellocatie.
- In Hoofdstuk 8 t/m 19 zijn de maatregelen per soort of groep soorten opgesomd die garant moeten staan voor hun effectieve bescherming. Dit is het feitelijke eisenpakket voor wat betreft mitigatie en compensatie in de praktijk, waar het bevoegd gezag mee in moet stemmen en de gemeente Borsele op naleving moet sturen. De hoofdstukken volgen een vast stramien: de soorten (en hun milieus) waarop maatregelen betrekking hebben, de voor de soort(en) kwetsbare periodes, de te nemen mitigerende maatregelen en de compenserende maatregelen in situaties waarbij bepaalde handelingen onvermijdelijk zijn.

Aanvullend wordt in de Bijlagen informatie gegeven over het voorkomen van wettelijk jaarrond beschermde soorten binnen de dorpskern (Bijlage 1).

2 SMP, ontheffingen en leidraad

2.1 Algemeen

Omdat de gemeente Borsele via drie documenten invulling wil geven aan soortbescherming is het goed om het karakter van deze verschillende documenten goed te beschrijven. Het gaat om:

1. Een gebiedsontheffing;
2. Een leidraad omgang met natuurwaarden;

2.2 Gebiedsontheffing

Op basis van het SMP wordt een Gebiedsontheffing voor de artikelen 3.1, en 3.5 op basis ex artikelen 3.3, en 3.8 van de Wnb aangevraagd voor acht soorten, te weten:

- Huismus *Passer domesticus*,
- Gierzwaluw *Apus*,
- Buizerd *Buteo buteo*,
- Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus*,
- Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*,
- Laatvlieger *Eptesicus serotinus*
- Meervleermuis *Myotis dasycneme*
- Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*

Deze soorten zijn ontheffingsplichtig omdat zij onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn vallen, of vallen onder de Vogelrichtlijn (en aanvullend jaarrond beschermd zijn in Zeeland).

Deze soorten zijn opgenomen omdat dit beschermde soorten zijn onder de Wnb, uit onderzoek is gebleken dat deze soorten op dit moment in (of direct rond) het gebied aanwezig zijn en door de ruimtelijke ontwikkeling het voortplantings- of geschikt leefgebied van deze soorten verandert.

Er zijn ook soorten in of rondom het plangebied aanwezig waarbij er met de huidige plannen geen verbodsbepalingen worden overtreden, maar met name zorgvuldige planning en controle voor afgaand aan de werkzaamheden nodig is (zoals haas).

Voor enkele gebouw bewoonde soorten zoals gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis wordt, (ook) een ontheffing aangevraagd, maar zal er op specifieke plaatsen bij ruimtelijke ingrepen eerst (beperkt) vervolgonderzoek moeten plaatsvinden omdat er onvoldoende gerichte informatie beschikbaar is om op basis van het vooronderzoek van het SMP deze soorten hun essentiële beschermde functies geheel in kaart te hebben.

Door deze soorten op voorhand mee te nemen (waargenomen in danwel in directe omgeving van het plangebied) worden in basis al maatregelen uitgewerkt in toekomstige mitigatie en compensatie voor deze specifieke soorten.

Op die manier wordt voor deze soorten een extra 'plus' gecreëerd. Als er (onverhoopt) andere beschermde soorten worden aangetroffen in het projectgebied dan wordt hierover overleg gevoerd met de provincie.

Een Gebiedsontheffing is nodig voor ruimtelijke ontwikkeling en beheer op: bermen/greppels, leidingstroken, kades en glooiingen, gebouwen, watergangen en –bodems, bouwrijp gemaakt terrein en overig groen.

Terreinen waaraan regulier beheer en onderhoud wordt gepleegd, bestendig gebruik van wordt gemaakt, of waarop ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden.

Een gebiedsontheffing wordt aangevraagd voor alle activiteiten die zich kwalificeren als:

- Maaien van kruidachtige vegetaties op bermen, dijken en schouwpaden.
- Schonen van waterlopen en oevers.
- Baggeren van bodems, herprofilering en herstelwerkzaamheden aan oevers.
- Afdammen, dempen of vergraven van wateren.
- Onderhoud aan waterkeringen.
- Begrazing.
- Snoeien en dunnen van opgaande beplanting.
- Verwijderen van opgaande beplanting.
- Onderhoud verhardingen.
- Uitwerking bij ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting.
- Voorbereiding van nieuwe werken.
- Aanleg van infrastructuur (verhard en onverhard)
- Verwijderen van bovengrond en andere graafwerkzaamheden.
- Aanleg en verwijdering van kabels en leidingen.
- Sloop van kunstwerken en gebouwen.
- Bouwactiviteiten en plaatsing van kunstwerken.

De gebiedsontheffing wordt aangevraagd voor alle gevallen waarin redelijkerwijs mag worden vermoed dat één of meerdere van bovenstaande handelingen een significant negatief effect kunnen hebben op het welzijn van individuen of populaties van soorten die onder de Wnb een strikte bescherming genieten (de acht soorten die hierboven zijn genoemd).

Het (negatieve) effect van een handeling op een individu of populatie is zeer situatie-afhankelijk. Hierbij is de schaal, het tijdstip, cumulatieve effecten, gebruikt materieel, plaatselijke bodemgesteldheid en waterstand en zo nog meer van invloed om hier op voorhand een uitspraak over te kunnen doen. Er wordt daarom niet gespeculeerd over de mate waarin een negatief effect valt te verwachten. Er dient per activiteit in de tijd en ruimte telkens opnieuw te worden gewogen of de ingreep acceptabel is ten opzichte van het (negatieve) effect. Men kan echter aannemen dat voor alle acht soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd, de implementatie van mitigerende en/of compenserende maatregelen wel kan garanderen dat de soort zich handhaaft in de dorpskern en/of de Provincie Zeeland.

Een Gebiedsontheffing wordt alleen verleend voor het vernietigen van leefgebieden en vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten en vogels met jaarrond beschermd nest, wanneer een significant negatief effect op de populatie is uitgesloten. Bij vernietiging van slechts een enkele groei- of verblijfplaats, waarbij er geen sprake is van een significant negatief effect op de populatie, wordt met het SMP voorzien in voldoende mitigerende maatregelen om schadelijke effecten van een activiteit te minimaliseren. Hiermee wordt gehandeld in lijn met de eisen die in actuele jurisprudentie met betrekking tot strikt beschermde soorten worden gesteld.

De mitigerende maatregelen waaraan men zich moet houden om de ontheffing te verkrijgen zijn gericht op voorkómen van schade aan individuen van een soort en de populatie binnen de dorpskern.

Voor veel soorten volgen de maatregelen in grote lijn de Kennisdocumenten van BIJ12 en maatregelen genoemd in afgegeven ontheffingen voor veel voorkomende werkzaamheden (graafwerk, sloopwerk, etc.). De eisen in het SMP zijn specifiek afgestemd op de meest voorkomende situaties en werkzaamheden in de dorpskern.

Om te voorzien in stabiele populaties, is het van belang dat er op het niveau van het hele Beheergebied van de gemeente Borsele voldoende leefgebied aanwezig is en kansen gecreëerd worden. Daarmee wordt het systeem robuuster en minder gevoelig wanneer lokaal een klein gedeelte van het leefgebied van een soort verdwijnt door een ruimtelijke ingreep. Het negatieve effect op de gunstige staat van instandhouding van de soort wordt zo verkleind.

Een van de mogelijkheden die de gemeente Borsele daarin heeft, is het zogenaamd 'natuurinclusief ontwerpen'. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen steeds, waar mogelijk, zo worden uitgevoerd dat de natuur hier ook zoveel mogelijk van kan profiteren. Dit natuurinclusief ontwerpen/ natuurinclusief bouwen/ natuurinclusief beheer zal in gemeentelijke plannen (Omgevingsplan, bestemmingsplan bij wijzigingen en uitbreidingen en beheerplannen) worden geïntegreerd. Het onderhavige Soortenmanagementplan vormt hiervoor de basis.

Tot slot moet opgemerkt worden dat 'vernietiging' van soorten en 'verdwijnen' van soorten een verschillende betekenis hebben. Bij vernietiging wordt het leefgebied weggenomen, bijvoorbeeld doordat het bebouwd wordt, en is er geen ander gebied meer voorhanden. Verdwijnen van soorten kan het gevolg zijn van bijvoorbeeld natuurlijke successie, doordat soorten wegtrekken naar een geschikter leefgebied of doordat er landelijk een negatieve trend is om welke reden dan ook. De gemeente Borsele heeft hier geen invloed op en hoeft uiteraard niet om deze redenen leefgebied te compenseren.

2.3 Leidraad omgang met natuurwaarden

De in het SMP Hoofdstukken 16 t/m 19 geformuleerde mitigerende maatregelen kunnen als leidraad soortbescherming worden beschouwd. Het geeft per soortgroep, de beschermde soorten en aandachtsoorten weer waar rekening mee gehouden dient te worden bij beheer en ontwikkeling in de dorpskern.

3 Wettelijk kader en beleidskader

Het SMP is geschreven binnen de kaders van de soortbescherming die in Nederland gelden. De belangrijkste zijn:

- Wet natuurbescherming (Wnb);
- Verordening Wet natuurbescherming Zeeland.

Deze worden in dit hoofdstuk verder toegelicht. De reden om soorten te bespreken die beschermd zijn krachtens de Wnb is dat deze veelvuldig in de dorpskern voorkomen en men hier dus vrijwel dagelijks tegen verplichtingen aanloopt voor wat betreft hun bescherming. Ook buiten de dorpskern komen soorten voor die bescherming genieten.

In de Wnb is voor enkele aangrenzende natuurgebieden, maar ook natuurgebieden elders in Nederland, de Natura 2000-regeling van kracht. Hierin zijn instandhoudingsdoelen gesteld voor soorten en habitats. Wanneer het vermoeden bestaat dat een activiteit binnen de dorpskern een negatief effect kan hebben op het halen van een instandhoudingsdoel voor een soort of habitat (de zogenaamde externe werking), dan moet een procedure worden doorlopen die hieronder verder wordt besproken.

In de Verordening Wet natuurbescherming Zeeland is een nadere invulling van de Wnb en daarin zijn diverse algemene vrijstellingen op de Wnb opgenomen.

3.1 *Wet natuurbescherming*

De Wnb is per 1 januari 2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. Het bevoegd gezag is op bijna alle punten van Rijksniveau naar de provincies verschoven. Iedere provincie legt dan ook andere accenten bij de uitvoering van de Wnb.

De informatie hieronder vat de belangrijkste feiten met betrekking tot de soortbescherming door de Wnb samen en is gericht op personen en instanties die te maken krijgen met de wet in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud in de dorpskern van Nieuwdorp. Uitvoering van de wet valt hier onder de verantwoordelijkheid van de Provincie Zeeland, met uitzondering van grote infrastructurele projecten aan onder meer waterwegen; daarbij blijft de Rijksoverheid het verantwoordelijk gezag.

De inhoud van deze samenvatting betreft in eerste instantie de algemeen geldende verbodsbepalingen in de Wnb en in tweede instantie de Zeeuwse context waarin deze verbodsbepalingen moeten worden toegepast. De aanvullende regelgeving rond bescherming van soorten in Natura 2000-gebieden wordt hier slechts kort besproken.

Doel

De Wnb beschermt de van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren en natuurgebieden.

3.1.1 Soortbescherming

Beschermingsregimes

In de Wnb zijn drie categorieën soortenbescherming onderscheiden met een eigen beschermingsregime en daaraan gekoppelde verbodsbepalingen:

- Vogels;
- Habitatrichtlijnsoorten;
- Andere soorten.

Een soort kan niet onder meer dan één van deze regimes vallen. Vogels vallen per definitie onder het regime van de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn betreffen Europese beschermingsregimes waar met de verbodsbepalingen artikel 3.1 en 3.5 in de Wnb in Nederland invulling aan wordt gegeven. Het regime 'andere soorten', artikel 3.10, heeft betrekking op soorten die alleen vallen onder een nationaal beschermingsregime; deze soorten zijn niet vermeld in de Europese richtlijnen. De drie beschermingsregimes met hun verbodsbepalingen zijn hieronder weergegeven. En per beschermingsregime zijn verbodsbepalingen opgenomen (zie tabel 3.1).

Verbodsbepalingen

De soortbeschermingsbepalingen uit de Europese richtlijnen Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en Habitatrichtlijn (92/43/EEG) zijn in de Wnb geïmplementeerd. Daarnaast zijn in de Wnb 'Andere' (Nationaal) beschermde soorten opgenomen. Deze bescherming dient ervoor te zorgen dat zeldzame en bedreigde soorten (in Europees danwel nationaal perspectief) niet in aantallen afnemen of uit Nederland verdwijnen.

De bescherming in de Wnb wordt geregeld middels een aantal verbodsbepalingen (artikel 3.1, 3.5 en 3.10) is samengevat in tabel 3.1:

Tabel 3.1: Verbodsbepalingen soortenbescherming Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

(Bron: Soortbescherming bij Ruimtelijke ingrepen, Ministerie van EZ)

Voortplantingsplaatsen en rustplaatsen

Tot vaste verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb worden bijvoorbeeld verblijven van vleermuizen of voortplantingswateren van de Rugstreeppad gerekend. In geval van Habitatrichtlijnsoorten kan ook de functionele omgeving van een voortplantings- of rustplaats een beschermde status hebben, als daarmee de rust- en voortplantingsplaatsen verlaten zullen worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rustplaats van de soort op populatieniveau.

Daarbij blijft in de eerste instantie de huidige lijst met jaarrond beschermde vogelnesten (Ministerie van LNV 2009) het vigerende beleidsdocument. De verwachting is dat de Provincie op basis van deze lijst op termijn een eigen lijst met prioritaire soorten opstelt.

Jaarronde bescherming krijgen bijvoorbeeld nesten van honkvaste koloniebroeders, nesten van anderszins zeer honkvaste soorten, soorten afhankelijk van bebouwing of vogels die ieder jaar gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om boomnesten die worden gebruikt door roofvogels en uilen waaronder Buizerd *Buteo* en Ransuil *Asio otus*, en vogels die aan menselijke bebouwing zijn gebonden als Gierzwaluw *Apus*, Huismus *Passer domesticus*.

Uitsluitend wanneer zowel voorafgaand aan, als tijdens, als na werkzaamheden de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gegarandeerd kan worden is geen ontheffing nodig.

Wanneer komt men in aanmerking voor een ontheffing?

Een ontheffingsaanvraag voor de door de Wnb beschermde soorten wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is geen alternatief;
2. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang (zie onder);
3. er is geen sprake van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn) en gelden voor alle drie de verschillende beschermingsregimes.

De 'in de wet genoemde belangen' zijn opgenomen in tabel 3.2:

Tabel 3.2 In de Wnb genoemde belangen bij ontheffing voor beschermde soorten.

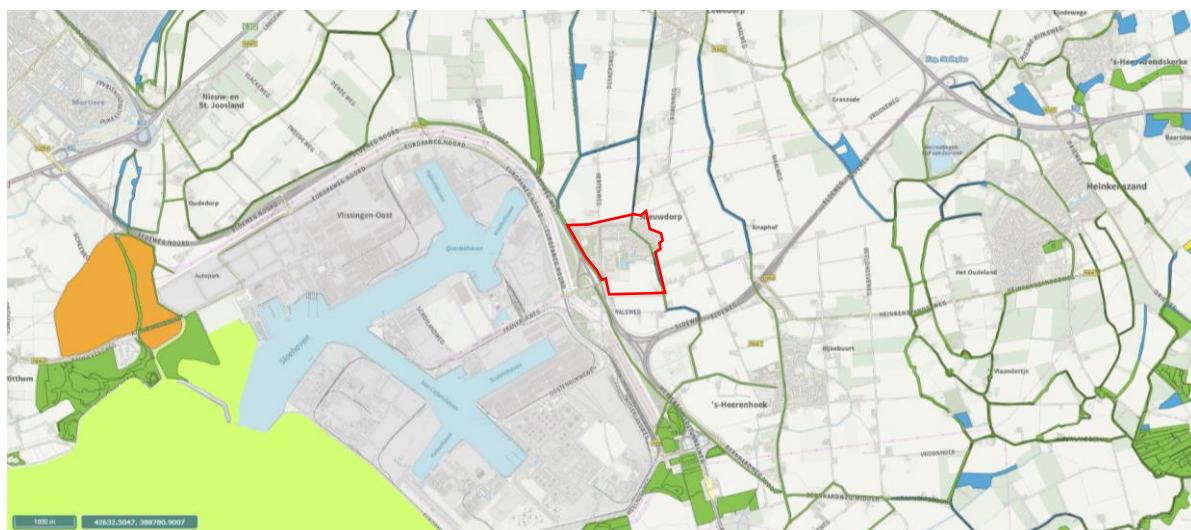
Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
▪ in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; ▪ in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer; ▪ ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren; ▪ ter bescherming van flora of fauna; ▪ voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor daarmee samenhangende teelt, om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.
Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
▪ in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats; ▪ ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom; ▪ in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; ▪ voor onderzoek en onderwijs, re-populatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, ▪ bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of ▪ onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
Voor andere, 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
▪ de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd; ▪ in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied; ▪ ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen; ▪ ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden; ▪ ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren; ▪ in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw; ▪ in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaat werken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer; ▪ in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, ▪ in het algemeen belang van de betreffende soort.

(Bron: Soortbescherming bij Ruimtelijke ingrepen, Ministerie van EZ)

3.1.2 Gebiedsbescherming

Binnen de Europese Unie is een netwerk van beschermde natuurgebieden opgezet dat dient ter bescherming van zowel de natuurlijke leefgemeenschappen (de habitats), de habitats van specifieke soorten en de bescherming van verschillende plant- en diersoorten. De soorten en gebieden zijn aangewezen in de Europese richtlijnen Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992). In Nederland werd de bescherming hiervan geregeld door de Natuurbeschermingswet 1998. De bescherming is per 1 januari 2017 geregeld via de Wnb.

Bij activiteiten die mogelijk een verslechterend of significant verstorend effect hebben op de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden of beschermde natuurmonumenten is een vergunning noodzakelijk. Voorts kunnen werkzaamheden buiten het betreffende Natura 2000-gebied vergunning plichtig zijn wanneer door externe werking de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied worden aangetast.

Figuur 3.1. Ligging Natura 2000-gebieden en NNN in de omgeving van het plangebied 'de dorpskern' (globaal in rode contour).

Nabijgelegen Natura 2000-gebieden

Nabij de dorpskern Nieuwdorp ligt op enige afstand het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saefthinghe. Verder westelijk ligt de Manteling van Walcheren, Vlake van de Raan, de Voordelta en noordelijk liggen het Veerse Meer en de Oosterschelde. Bij de planning van ruimtelijke activiteiten binnen de dorpskern zal eerst voor deze gebieden bekeken moeten worden of er sprake is van externe werking: hebben activiteiten een negatief effect op instandhoudingsdoelen voor een Natura 2000-gebied?

In dit verband is het ook nuttig en noodzakelijk om te kijken naar overige natuurgebieden in de omgeving en beperkt in het plangebied (zie figuur 3.1) die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS).

De toetsing in het kader van het onderdeel gebiedsbescherming Wet natuurbescherming is geen onderdeel van dit SMP en zal per ontwikkeling (indien noodzakelijk) individueel moeten worden beoordeeld en getoetst.

3.2 Wet natuurbescherming Zeeland

3.2.1 Omgevingsverordening Zeeland

De provinciale uitvoeringsverordening bevat onder andere regels voor faunabeheereenheden en diverse vrijstellingen voor het bestrijden van schade en het uitvoeren van werkzaamheden. Ook is in de verordening opgenomen voor welke soorten een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 van de Wnb (zie de soortenlijst verderop onder 'Beschermden andere soorten in Zeeland (artikel 3.10)'). Voor de verordening, zie: [Regelgeving | Zeeland](#)

3.2.3 Provinciale vrijstellingen

In Zeeland is in geval van een aantal activiteiten in het kader van in dit rapport genoemde belangen die in de dorpskern spelen een vrijstelling van een gedeelte van de verbodsbepalingen artikel 3.10 Wnb van toepassing op de volgende 19 soorten die voorkomen in de dorpskern:

Aardmuis Bastaardkikker/Middelste groene kikker Bosmuis Bruine kikker Dwergmuis Dwergspitsmuis Egel Gewone bosspitsmuis Gewone pad Huisspitsmuis Kleine watersalamander Meerkikker Ondergrondse woelmuis Ree Rosse woelmuis Tweekleurige bosspitsmuis Veldmuis Vos Woelrat

Geïntroduceerde soorten

Soorten die zich door menselijk toedoen buiten hun natuurlijke areaal hebben gevestigd (geïntroduceerde soorten) vallen niet onder de beschermingsregimes artikel 3.1, 3.5 of 3.10 Wnb. Voorbeelden in een Zeeuwse context zijn beschermde plantensoorten uitgezaaid vanuit tuinen zoals Japanse duizendknoop en de Nijlgans.

Schadesoorten en soorten met vrijstelling via faunabeheerplan in Zeeland

Soorten waarvoor een vrijstelling geldt van beschermingsregime artikelen 3.1 en 3.10 Wnb in Zeeland is een vrijstelling van een gedeelte van de verbodsartikelen artikel 3.10 van toepassing op de volgende 17 soorten die voorkomen in de dorpskern (cf. vigerend faunabeheerplan):

Brandgans Damhert Ekster Fazant Grauwe gans Haas Holenduif Knobbelswaan Kogans Meerkooi
Ree Rietgans Rotgans Smient Spreeuw Wilde eend Woelrat

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (Artikel 1.10 en 1.11 Wnb) is een algemeen geldende fatsoenseis met betrekking tot de omgang met Natura 2000-gebieden, bijzonder nationaal natuurgebieden en in het wild voorkomende flora en fauna en hun directe leefomgeving, dus ook niet beschermde soorten. Dit artikel is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dienen, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, nadelige gevolgen aan genoemde gebieden en aan in het wild voorkomende planten en dieren te worden voorkomen.

3.4 Ontheffing beschermde soorten

Wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat verbodsbepalingen van de Wnb ten gevolge van een voorgenomen activiteit worden overtreden, moet eerst worden bepaald of mitigerende (verzachtende) maatregelen de schade kunnen beperken of tenietdoen zodat het overtreden van het verbod kan worden voorkomen.

Wanneer het overtreden van een verbod onvermijdelijk is en er moet worden gecompenseerd voor veroorzaakte schade, dan dient men een ontheffing aan te vragen.

Het aanvragen van een ontheffing heeft alleen zin als de functionaliteit van een plangebied voor een beschermde soort voldoende nauwkeurig in beeld is gebracht. Meestal is hier een uitgebreid onderzoek voor nodig waarin rekening wordt gehouden met de seizoensactiviteit van een soort. Dergelijk onderzoek dient aan bepaalde richtlijnen te voldoen op basis waarvan de kwaliteit en volledigheid ervan worden gecontroleerd door de afdeling vergunningverlening/ontheffingen van de Provincie Zeeland.

Een randvoorwaarde is daarnaast dat een aanvraag vergezeld dient te gaan van een zogenaamd activiteitenplan. Hierin moet een initiatiefnemer van een potentieel schadelijke handeling het belang van de voorgenomen activiteit onderbouwen en aangeven welke mitigerende en/of compenserende maatregelen ten gunste van de soort(en) in kwestie worden getroffen. Het SMP voorziet in deze maatregelen.

4 Belangen in de dorpskern

Vanuit de Europese richtlijnen en de Wnb wordt geëist dat bij het verkrijgen van een ontheffing voor onder andere de verstoring van soorten, moet worden aangetoond dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en dat er geen alternatieven mogelijk zijn (zie paragrafen 4.2 en 4.5). In dit hoofdstuk wordt dit aangetoond.

4.1 *Primaire functie*

De dorpskern van Nieuwdorp heeft allereerst diverse functies voor mensen: zij wonen, werken en/of recreëren en verblijven er en verplaatsen zich van A naar B. De dorpskern kent woonhuizen (particulier en huur), sociale voorzieningen (scholen, kerken, sportvoorzieningen, openbare verlichting, afvalverwerking e.a.), openbaar gebied (wegen, paden en openbaar groen), en dorpsbossen en bedrijvigheid (bedrijven, kantoren/winkels en musea).

Naast deze functies voor mensen maken ook diverse (urbane) diersoorten gebruik van dit plangebied. Als nestplaats, verblijfplaats, rustplaats, vliegroute, foerageergebied etc.

Omdat menselijke structuren aan verandering onderhevig zijn, staan deze functies onder druk als gevolg van voorgenomen veranderingen.

4.2 *Maatschappelijk belang*

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen: ter bescherming van (wilde) flora en fauna en/of in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

‘Volksgezondheid of de openbare veiligheid’.

In kader van ‘volksgezondheid en openbare veiligheid’ geldt dat vanwege de volksgezondheid en openbare veiligheid in de afgelopen periode diverse politieke akkoorden zijn gesloten om het klimaat en onze leefomgeving te behouden en effecten zoals zeespiegelstijging en opwarming van de aarde binnen de perken te houden.

Daarnaast is het wettelijk belang ‘openbare veiligheid’ ook het achterliggende belang voor het realiseren van de landbouwroute (thans nog enkel planidee er is nog geen concrete uitwerking/planning). In de huidige situatie moeten grote landbouwvoertuigen dwars door het centrum van Nieuwdorp, door aanleg van een landbouwverkeersroute worden gevaarlijke grote landbouwvoertuigen geweerd in de dorpskern wat de veiligheid voor het verkeer (auto, fiets en voetgangers gescheiden van groot landbouwverkeer) bevordert.

Vermindering CO2-uitstoot

Vorig jaar presenteerde het kabinet het Klimaatakkoord, waarin de CO2-uitstoot als belangrijkste doel naar voren kwam. Nederland moet in 2030 minimaal 49% minder CO2 uitstoten dan in 1990 en voor 2050 moet deze uitstoot met 95% gedaald zijn.

Verduurzamingsopgave

Heel veel activiteiten (m.n. t.a.v. bebouwde objecten) zijn gerelateerd aan het beperken van de CO2 uitstoot: gebouwen moeten gerenoveerd/geïsoleerd en verduurzaamd worden om de uitstoot te beperken alvorens ook andere technieken als alternatieve verwarming (warmtepompen/warmtenet etc.) geschikt worden.

Ook overige werkzaamheden (in openbaar gebied) zijn gepland voor het beperken van effecten van de klimaatverandering (meer groen voor minder hittestress, meer waterberging voor extreme regenval) etc.

Woningbouwcorporaties zijn al jaren hard bezig met de vraag hoe zij ruim 2,4 miljoen huurwoningen gaan verduurzamen. In de agenda van Aedes 2020 – 2023 is er afgesproken dat de gehele corporatiesector gemiddeld label B in 2021 gaat realiseren. Dit vloeit voort uit de afspraken uit het Energieakkoord uit 2013, dit geldt dus ook voor de huurwoningen in Nieuwdorp. De afspraken uit het Klimaatakkoord zijn daarop een aanvulling.

Daarnaast zijn binnen de dorpskern ook vele particuliere woningen, gebouwen met een openbare functie (basisscholen, kerken etc.) en bedrijven aanwezig. Ook deze zullen in veel gevallen op termijn verduurzaamd moeten worden, zowel in verbetering van isolatie als ten aanzien van wijze van verwarming en evt. zelf opwekken van stroom (zoals zonnepanelen).

Op locatie is sprake van allerhande gebouwen die in dat kader (de verduurzamingsopgave) onderhouden, gerenoveerd en verduurzaamd dienen te worden om aan deze opgave te kunnen voldoen. Of zelfs gesloopt (moeten) worden om duurzaam te kunnen worden herbouwd waarbij direct een sanering (asbest of anderszins) kan worden uitgevoerd. Deze saneringen dienen tevens een wettelijk belang: het belang van de Volksgezondheid, door het elimineren van bronnen die (potentieel) gevaarlijk zijn voor de gezondheid.

Onder dit wettelijk belang zijn voor deze planlocatie diverse aspecten van toepassing:

Volksgezondheid en milieu gunstige effecten

Voor de woningen dient groot onderhoud te worden gepleegd en verduurzaamd (energetisch verbeterd) te worden om te kunnen voldoen aan de verduurzamingsopgave.

Heel veel gebouwen binnen de dorpskern Nieuwdorp zijn (in meer of mindere mate) verouderd en voldoen niet meer aan de huidige bouwrichtlijnen en zijn deze weinig tot niet geïsoleerd.

Het niet behalen van de verduurzamingsopgave, heeft in opsomming met andere verduurzamingstrajecten het gevolg dat de klimaatakkoorden niet worden behaald. Dit heeft gevolgen voor de algehele klimaatverandering, opwarming van de aarde, zeespiegelstijging etc. Dit heeft direct en indirect gevolgen voor de volksgezondheid, openbare veiligheid en zorgt voor milieu ongunstige effecten.

Verder is voor een ruimtelijke ontwikkeling van het MFA een separate belangen en alternatievenafweging aangeleverd. Deze is bijgevoegd in bijlage 4.

4.3 Calamiteiten en openbare veiligheid

Bij onvoorziene omstandigheden, waarbij de veiligheid van personeel, het milieu of de omgeving in het geding is, wil de gemeente Borsele te allen tijde snel kunnen ingrijpen. Omdat elke calamiteit zich op een andere wijze manifesteert en andere gevolgen heeft, is in het SMP vastgelegd dat de gemeente Borsele per geval in overleg met het bevoegd gezag naar een oplossing zoekt wanneer beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Hierbij wordt (niet anders dan bij andere eerste bereddering) binnen 48 uur na plaatsvinden van een calamiteit contact opgenomen met bevoegd gezag en de aard van eerste bereddering (zoals blussen etc.) en mogelijke gevolgen voor aanwezige beschermde functies en opvolging besproken.

4.4 Bescherming van flora en fauna

Het SMP dient ter bescherming van de in de dorpskern aanwezige flora en fauna. In de dorpskern kan ook sprake zijn van natuurontwikkeling ten behoeve van de instandhouding van de ene soort waar een niet bedreigde populatie van een andere beschermde soort, al dan niet tijdelijk, last van heeft (met mogelijke overtreding van verbodsbepalingen).

Bescherming van flora en fauna is een in de Europese Habitatrichtlijn en Europese Vogelrichtlijn genoemd belang waarvoor eveneens een Gebiedsontheffing wordt aangevraagd. Scenario's waarin dit belang een rol kan spelen zijn die waarin er extra maatregelen worden getroffen in een terrein voor de ene soort waar een andere soort al dan niet tijdelijk last van kan hebben.

4.5 Alternatievenafweging

De meeste activiteiten binnen de dorpskern Nieuwdorp zijn zeer locatie gebonden, waardoor er geen andere locaties voor de werkzaamheden mogelijk zijn.

Dit houdt in dat voorgenomen plannen alleen op de voorgenomen locatie mogelijk zijn en er ook op die plaats ruimte is voor de voorgenomen ontwikkeling, renovatie en/of verduurzaming. Binnen de dorpskern zijn er weinig open gebieden waar inbreiding kan plaatsvinden om beschermde soorten en hun verblijfplaatsen op bestaande locaties te ontzien.

Een neveneffect hiervan is dat beschermde functies van aanwezige beschermde soorten effecten ondervinden als deze ook ter plaatse aanwezig zijn.

Het niet uitvoeren van een planvoornemen is geen realistisch alternatief. In dat geval wordt het maatschappelijk belang niet gerealiseerd waardoor de dorpskern (en het deelinitiatief) op termijn hun primaire functie verliezen zowel voor mensen als aanwezige flora en fauna.

Door het niet aanpassen van de huidige bebouwing wordt er geen beperking van de CO₂ uitstoot behaald en wordt niks bijgedragen aan het beperken van de temperatuurstijging. En temperatuurstijging kan uit zichzelf al zorgen dat soorten nog verder onder druk komen staan, doordat verblijfplaatsen ongeschikt worden (te heet onder dakpannen)

Resume

In het kort kan hiermee worden geconcludeerd dat er geen vergelijkbaar alternatief (of beter) binnen de dorpskern Nieuwdorp beschikbaar is die minder negatieve (tijdelijke) effecten heeft op huismus en gierzwaluw, buizerd en gewone dwergvleermuis ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, gewone grootoorvleermuis, rugstreepad en haas, en overige milieu en natuuraspecten.

Verder wordt door het inzetten op overcompensatie van verblijfplaatsen en het inzetten op een Plus voor soorten beoogd om de huidig aanwezige populaties op zijn minst te handhaven en zo mogelijk te vergroten waardoor ze ook robuuster worden om natuurlijk lastige omstandigheden beter te doorstaan.

5 Beschermde soorten in de dorpskern

5.1 Overzicht van aanwezige beschermde en bedreigde/aandachtsoorten

Op basis van een aantal verschillende inventarisaties die in de periode 2019-2020 zijn verricht (zie literatuurlijst voor onderhavige rapportages), en door het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), is een beeld verkregen van het voorkomen en de verspreiding van beschermde flora en fauna in het Beheergebied van de gemeente Borsele.

In de hierop volgende overzichtstabellen is op basis van actueel inzicht ('*expert judgement*') aangegeven hoe het er anno 2020 met de beschermde en bedreigde soorten voor staat. In Bijlage 1 is aangegeven, voor zover bekend, wat de populatieontwikkeling van de jaarrond beschermde soorten de afgelopen vier jaar laat zien: daling, stijging of stabiliteit in respectievelijk aantal en aantal vindplaatsen. Stabiliteit kan echter ook betekenen dat er onvoldoende inzicht is in de situatie, maar geeft in ieder geval aan dat er geen aanwijzingen zijn voor een toe- of afname.

De lijst vogels is niet volledig maar geeft de vogelsoorten aan waarvoor de dorpskern van belang is. Het gaat hier dan om schaarse broedvogels of koloniebroeders. Voor planten zijn alleen de beschermde soorten en aandachtsoorten opgenomen.

5.1.1 Beschermde en aandachtsoorten

Tabel 5.1: In de periode 2019-2020 aangetroffen (en verwachte) beschermde diersoorten en aandachts- soorten in het Beheergebied van de gemeente Borsele met hun beschermingsstatus en eventuele Rode-Lijststatus

Nederlandse naam	Wet natuurbescherming, beschermingsregime	Provinciale verordening	Opmerkingen
Vogels			
Huismus	Vogelrichtlijn		JBN
Gierzwaluw	Vogelrichtlijn		JBN
Buizerd	Vogelrichtlijn		JBN 0 nest in plangrens
Huiszwaluw	Vogelrichtlijn		Rode lijst, A
Groene specht	Vogelrichtlijn		A
Steenuil	Vogelrichtlijn		Rode lijst, A
Ransuil	Vogelrichtlijn		Rode lijst, A
Boomvalk	Vogelrichtlijn		Rode lijst, A
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn		
Ruige dwergvleermuis	Habitatrichtlijn		
Laatvlieger	Habitatrichtlijn		?
Meervleermuis	Habitatrichtlijn		?
Grootoorvleermuis spec.	Habitatrichtlijn		?
Rosse vleermuis	Habitatrichtlijn		?
Watervleermuis	Habitatrichtlijn		?
Amfibieën en reptielen			
Rugstreeppad	Habitatrichtlijn		?, A
Gewone pad	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Kleine watersalamander	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Bastaard kikker	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Bruine kikker	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Zoogdieren			
Haas	Andere soorten		Rode lijst
Konijn	Andere soorten		?, Rode lijst, A
Bunzing	Andere soorten		?
Hermelijn	Andere soorten		?
Wezel	Andere soorten		?
Steenmarter	Andere soorten	Schade soort	?
Ree	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	

Nederlandse naam	Wet natuurbescherming, beschermingsregime	Provinciale verordening	Opmerkingen
Vos	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Egel	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	A
Aardmuis	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Veldmuis	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Rosse woelmuis	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Huisspitsmuis	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Dwergspitsmuis	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Woelrat	Andere soorten	Gedeeltelijke vrijstelling	
Vlinders, libellen en overige ongewervelden			
Bruin blauwtje			Rode lijst, ? A
Planten			
Bijenorchis			Rode lijst, A

Toelichting tabel

Voor toelichting op beschermingsregime van de Wnb wordt verwezen naar de toelichting in Bijlage 1.

(blanco) geen beschermingsregime of specifieke provinciale verordening van toepassing

Toelichting bij opmerkingen:

(blanco) geen bijzonderheden

? soort niet vastgesteld binnen Dorpskern, op basis van verspreiding en aanwezigheid in de omgeving wel (mogelijk) aanwezig, maar niet vastgesteld binnen de plangrenzen.

Rode lijst Soort is opgenomen op Rode lijsten (kwetsbaar, bedreigd, ernstig bedreigd of gevoelig)

A Soort die met de huidige (nieuwe) Wnb niet meer strikt beschermd is maar waarvoor wel aandacht voor gecreëerd wordt.

JBN Jaarrond Beschermd Nest

In vet Soorten die in SMP en voor de gebiedsontheffing zijn opgenomen

5.2 Interpretatie van gegevens: aantallen en trends

Gunstige staat van instandhouding

Uitgangspunt bij de toetsing van beschermingsmaatregelen voor deze soorten is de vraag of de zogenoemde gunstige staat van instandhouding is gewaarborgd. Dat komt simpel gezegd neer op de vraag of met bepaalde maatregelen redelijkerwijs is te voorkómen dat een populatie van een soort al dan niet tijdelijk verdwijnt uit een bepaald gebied én de vraag hoe een duurzame en levensvatbare populatie voor het gebied behouden kan blijven.

Minimaal realiseerbare populatiegrootte

De cijfers in Bijlage 1 zijn gebaseerd op maximale getelde aantallen gedurende inventarisaties in de dorpskern zelf in 2019-2020. Dit zijn de meest actuele en nauwkeurige gegevens over de beschermde soorten in het gebied. Deze cijfers indiceren een minimaal realiseerbare populatiegrootte die werd gehaald ondanks de huidige (economische) activiteiten in het gebied. Natuurlijke fluctuaties zijn echter ook van invloed op de jaarlijkse aantallen. In hoeverre deze tussen de jaren per soort verschillen wordt duidelijk uit de (toekomstige) monitoring en uit de getallen in de tabel, voor zover er van een soort inventarisatieresultaten voorhanden waren. Of aantalsveranderingen moeten worden toegeschreven aan natuurlijke fluctuatie of worden beschouwd als het gevolg van menselijk handelen in de dorpskern wordt per soort per situatie aangegeven en geëvalueerd in een jaarlijkse dorpskern-rapportage.

Een natuurlijke afname van een soort door successie of natuurlijke verplaatsing van de soort om welke reden dan ook hoeft uiteraard niet verplicht te worden gecompenseerd door de gemeente Borsele.

Voorwaarden bij aantasting leefgebied en populatiegrootte

Soorten waarvan de populatie uit een klein aantal exemplaren bestaat en op slechts enkele locaties voorkomt, worden strenger beoordeeld als het gaat om het toestaan van al dan niet tijdelijke verslechtering van het leefgebied.

In het andere uiterste geval, in situaties waarin een groot aantal exemplaren verspreid voorkomt over vele locaties, kan men soepeler omgaan met opstellen van de voorwaarden voor het tolereren van onvermijdelijke schade aan individuen of leefgebieden van die soort. Voor de benodigde voorwaarden waaraan men per soort of groep soorten moet voldoen, wordt verwezen naar de betreffende soort(groep)hoofdstukken in dit rapport.

Maatregelen bij onnatuurlijke verslechtering leefgebied

Wanneer over de jaren heen een structurele afname wordt vastgesteld van een beschermde soort in de dorpskern welke vermoedelijk geen natuurlijke oorzaak heeft of niet meer te beschouwen is als natuurlijke fluctuatie, én de soort ook landelijk een ongunstige staat van instandhouding laat zien, moeten op iedere plaats waar de soort voorkomt maatregelen worden genomen om de lokale achteruitgang tegen te gaan.

Dit past ook in het biodiversiteitsbeleid van de Provincie (zie: [Beleidsnota Natuurwetgeving: Meer prioriteit voor Zeeuwse biodiversiteit \(zeeland.nl\)](#))

Welke maatregelen dit zijn staat voor iedere soort met een populatie in het gebied in het SMP beschreven in de hiernavolgende hoofdstukken.

Samengevat wordt de gunstige staat van instandhouding van een soort in het de dorpskern steeds bepaald door drie te meten factoren:

1. aantal van de soort (of klasse/bandbreedte)
2. verspreiding in tijd (komt de soort sporadisch voor of in iedere meetreeks)
3. verspreiding in ruimte (in hoeveel verschillende gebieden komt de soort voor)

Daarnaast spelen lastiger meetbare factoren een belangrijke rol, welke vooral te maken hebben met de ecologie en daarmee samenhangende tolerantie van soorten ten aanzien van veranderende omstandigheden in hun leefgebied. Sommige soorten zijn kritisch voor wat betreft hun vestiging in een gebied. Bij vernietiging van een deel van het leefgebied is de kans op hernieuwde vestiging op korte termijn bij sommige soorten veel kleiner dan bij andere.

Ecologische begeleiding is maatwerk en blijft, onverlet de in het SMP genoemde maatregelen, nodig.

6 Kwaliteitsborging

Om te waarborgen dat het SMP voor beschermde soorten effectief en efficiënt werkt, wordt in dit hoofdstuk een aantal belangrijke onderdelen toegelicht.

6.1 Actoren

De onderstaande partijen zijn te onderscheiden binnen en buiten de gemeente Borsele, elk met hun eigen taken en verantwoordelijkheden in het gebied.

Tabel 6.1 Actoren

Actor	Rol
Gemeente Borsele	Beheer van openbare buitenruimte. Handhaven/controle; meegeven aan contracten welke eisen er zijn. Toetsen periodiek. Inspelen wat buiten gezien wordt. Initiatiefnemer deelgebieden. Bouwer van infra. Geeft SMP mee als eis bij aannemers; de aannemer moet aantonen dat zij werkt volgens de regels. Directievoerder toetst (contractbeheersing) aannemer. Uitgeven van terreinen aan beheerders (extern).
Gebruikers	In gebruik hebben van terrein, eventueel verder ontwikkelen. Krijgen informatie van gemeente Borsele over werkwijze en mogelijk aanwezige beschermde soorten. Wanneer een ecologische scan gedaan is door een ecooloog dan is de Gebiedsontheffing op basis van het SMP door te schrijven in overleg. De leidraad kan gebruikt worden voor beheer van het eigen terrein.
Leidingeigenaren/ beheerders	Ingraven, onderhoud, vervanging etc. van eigen leiding in de leidingstrook, waarbij de gemeente Borsele de bovenlaag beheert.
Aannemers	Uitvoering van voorkomende werkzaamheden volgens werkprotocollen.
Ecologen	Inventarisatie van soorten en advisering op gebied van soorten en gerelateerde werkzaamheden.
Provincie Zeeland (RUD als handhavende partij)	Toetsing aanvraag, afgeven ontheffing en handhaving.

6.2 Eindverantwoordelijkheid

De eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van dit plan ligt bij de gemeente Borsele, voor zover het werkzaamheden betreft in opdracht van de gemeente Borsele. Hierbij zullen uiteraard diverse partijen betrokken zijn, van adviseur tot aannemer.

De gemeente Borsele selecteert deze partijen volgens haar eigen aanbestedingsregels, waarbij niet alleen prijs maar ook kwaliteit (o.a. omgang met flora en fauna) doorslaggevend is.

6.3 Gebruik SMP door derden

Met het SMP wordt een Gebiedsontheffing aangevraagd. De Gebiedsontheffing kan gebruikt worden door alle partijen die in dit gebied aan het werk zijn, maar slechts na uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de gemeente Borsele (het zogenaamde 'doorschrijven') in een privaatrechtelijke overeenkomst. De Gebiedsontheffing staat namelijk op naam.

Derhalve blijft de gemeente Borsele zelf verantwoordelijk en aansprakelijk voor een correcte uitvoering van werkzaamheden conform de regels in de ontheffing. Wanneer niet onder voorwaarden van de gemeente Borsele gewerkt kan worden, wordt door de gemeente Borsele daarom geen toestemming verleend om onder de ontheffing te werken en moet een partij zelf een ontheffingsaanvraag indienen. Jaarlijks zal door de gemeente Borsele een overzicht gemaakt van alle projecten waarvoor de ontheffing is doorgeschreven met een korte beschrijving. Hiermee wordt bewaakt of voldaan wordt aan de eisen uit de ontheffing.

6.4 Toezicht en handhaving

De gemeente Borsele ziet toe op een correcte naleving van eisen uit het SMP bij werkzaamheden in hun opdracht. Aannemers en beheerders krijgen door de gemeente Borsele voorgeschreven hoe om te gaan met beschermde flora en fauna. In overleg met een ecooloog wordt eventuele schade weer teniet gedaan of verder beperkt. Bij een vermoede overtreding van een verbodsbepaling in de Wnb kan handhaving worden ingeschakeld. In de dorpskern Nieuwdorp is de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) hiervoor verantwoordelijk.

6.5 Monitoring flora en fauna

Periodiek wordt een gebied brede inventarisatie van de beschermde flora en fauna in de dorpskern uitgevoerd. Het aanleveren van deze gegevens is een voorwaarde in de effectiviteit van het SMP te kunnen toetsen.

De verkregen informatie wordt jaarlijks gerapporteerd, gegevens worden gedigitaliseerd en beschikbaar gesteld aan de gemeente Borsele.

De populatie(s) van soorten waarvoor bepaalde mitigerende maatregelen zijn getroffen worden gemonitord, waarbij de effectiviteit van bepaalde maatregelen duidelijk wordt. Voor habitatrichtlijnsoorten en vogels (waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waar mogelijk geen gunstige staat van instandhouding is), worden de resultaten van deze monitoring jaarlijks aan provincie Zeeland ter beoordeling voorgelegd.

Op basis van de aangeleverde monitoringsresultaten kan de provincie Zeeland besluiten de maatregelen aan te passen en/of aanvullende eisen te stellen.

Bij een negatieve trend over meerdere jaren, wordt een uitvoeringsplan gemaakt welke extra maatregelen genomen moeten worden. Tussentijdse bijstelling van het SMP op basis van evaluatie is dus mogelijk (zie ook paragraaf 6.6).

6.6 Actualisatie van het SMP

Na 10 jaar wordt dit SMP herzien. Wanneer uit de monitoring (zie paragraaf 6.5) blijkt dat een populatie van een soort een kritische grens bereikt moet worden nagegaan of de voorgestelde maatregelen afdoende zijn, of dat dit aan natuurlijke fluctuatie ligt. Mochten de maatregelen niet afdoende zijn, dan worden deze aangepast. Wat deze verandering inhoudt is soort- en locatieafhankelijk.

De in deze rapportage besproken maatregelen zijn gebaseerd op de beschikbare kennis en ervaring van vandaag de dag. Mochten nieuwe maatregelen bruikbaar blijken om soorten beter te beschermen, dan worden deze in afstemming met provincie Zeeland toegevoegd.

Het voorliggende plan blijft actueel zolang de vigerende Nederlandse en Europese natuurwetgeving en beleid van gemeente Borsele niet verandert.

Wanneer hierin een koerswijziging plaatsvindt, zal het plan hierop aangepast moeten worden. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd.

Wanneer er nieuwe soorten verschijnen in de loop der jaren, zullen deze worden toegevoegd aan het SMP en zal tegelijk een wijzigingsverzoek ingediend worden bij provincie Zeeland om de bijbehorende Gebiedsontheffing en leidraad aan te passen.

7 Algemene eisen mitigatie en index soorthoofdstukken

7.1 Algemene eisen mitigatie

Voor iedere beschermde soort waar deze rapportage op gericht is bestaat eenzelfde pakket aan eisen dat hier wordt opgesomd. Dit is dus aanvullend op wat in de hierop volgende soort hoofdstukken wordt beschreven. Deze eisen zijn als volgt:

- Er moet bij ruimtelijke ontwikkelingen op plaatsen waar sprake is van soorten die onder de gebiedsontheffing vallen *altijd* een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle ten behoeve van de soort te nemen maatregelen op beknopte wijze zijn omschreven.
- Het werkprotocol is een verfijnde, op de specifieke periode, locatie en situatie toegespitste opeenvolging van handelwijzen, waar men zich aan moet houden op het werkterrein. Het is helder en beknopt en beslaat in de regel niet meer dan twee tot drie A4'tjes tekst aangevuld met een tekening.
- Het ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn.
- De realisatie van mitigerende en eventuele compenserende maatregelen moet worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige* op het gebied van de betreffende soort. Onder begeleiding kan men hier ook verstaan dat de deskundige na een gerichte en vastgelegde instructie op de achtergrond blijft, maar inzetbaar is zodra er afwijkingen of problemen zijn geconstateerd ten aanzien van een beschermde soort tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.
- Wanneer maatregelen niet op de correcte, vooraf afgesproken manier zijn uitgevoerd, moeten deze zo snel mogelijk na constatering worden gemeld bij de gemeente Borsele en in overleg met een deskundige alsnog op de juiste manier worden uitgevoerd.
- De populatie(s) van soorten waarvoor bepaalde mitigerende maatregelen zijn getroffen moeten worden gemonitord, waarbij de effectiviteit van de maatregelen duidelijk wordt. Voor habitatrichtlijnsoorten en vogels (waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn EN waar mogelijk geen gunstige staat van instandhouding is), dienen de resultaten van deze monitoring jaarlijks vóór 31 december, voor het eerst in 2022, aan provincie Zeeland ter beoordeling te worden voorgelegd. Op basis van de aangeleverde monitoringsresultaten kan provincie Zeeland besluiten de maatregelen aan te passen en/of aanvullende eisen te stellen.

* Onder een deskundige wordt verstaan: 'Een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie'. De ervaring en kennis is opgedaan doordat de deskundige:

Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Das en Boom, VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, VOFF, SOVON, etc.) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of - bescherming. Tevens dient deze persoon aantoonbare affiniteit te hebben met de soort(en) in kwestie.

7.2 Index soortenhoofdstukken

In de hier opvolgende hoofdstukken zijn de beschermingsmaatregelen beschreven voor de soorten waarvoor de dorpskern structureel leefgebied vormt. De indeling is als volgt:

- Hoofdstuk 8 t/m 15: juridisch bindende maatregelen voor soorten op basis waarvan een Gebiedsontheffing wordt aangevraagd. De verbodsbepalingen die lichtgrijs zijn weergegeven zijn hier niet van toepassing maar zijn voor de inzichtelijkheid in het gehele verbodsartikel als zodanig weergegeven
- Hoofdstuk 16 t/m 19: een leidraad met maatregelen voor groepen/situaties waarvoor geen gebiedsontheffing wordt aangevraagd maar waarvoor de voorgestelde werkwijze wenselijk is voorbehoud en verbetering van biodiversiteit in de dorpskern.

Soorten die in een sterk overeenkomstig leefgebied worden aangetroffen en waar op een overeenkomstige wijze mee moet worden omgegaan, worden telkens onder één Leidraadhoofdstuk beschreven. Het onderstaande overzicht geeft de hoofdstukken weer en het aantal daarin besproken soorten geplaatst in beschermingsregimes.

Met betrekking tot deze soorten zijn in de betreffende hoofdstukken ook paragrafen gewijd aan het voorkomen in de dorpskern.

Tabel 7.1. Overzicht van hiernavolgende hoofdstukken en beschermingsregime per soort of soortgroep.

Hoofdstuk	Vogelrichtlijn	Habitat-richtlijn	Andere soorten	Bedreigde en aandachtssorten
8. Gebiedsontheffing Huismus	X			
9. Gebiedsontheffing Gierzwaluw	X			
10. Gebiedsontheffing Buizerd	X			
11. Gebiedsontheffing Gewone dwergvleermuis		X		
12. Gebiedsontheffing Ruige dwergvleermuis		X		
13. Gebiedsontheffing Laatvlieger		X		
14. Gebiedsontheffing Meervleermuis		X		
15. Gebiedsontheffing Grootoorvleermuis		X		
16. Leidraad zorgvuldig handelen Vogels met een ongunstige staat van instandhouding	X			X
17. Leidraad zorgvuldig handelen Vleermuizen		X		X
18. Leidraad zorgvuldig handelen Amfibieën		X	X	X
19. Leidraad zorgvuldig handelen Kleine grondgebonden zoogdieren			X	X

7.3 Samenvatting ambitie en mitigatie/compensatiemaatregelen

In de onderstaande tabel 7.2 is een samenvatting gegeven van de maatregelen die minimaal danwel als plus voor de natuur worden gerealiseerd/kunnen worden uitgevoerd.

In de onderhavige tabel is de laatste kolom de kolom met de plus maatregelen waarbij **de vet gedrukte tekst** de minimale inspanningsvereiste is (wordt in kader van het SMP verplicht gerealiseerd) en waarbij de niet vetgedrukte tekst in deze laatste kolom suggesties zijn voor realisatie. Van deze niet vetgedrukte maatregelen dient na 10 jaar tenminste 50% daadwerkelijk gerealiseerd te zijn om de Plus voor natuur binnen de dorpskern Nieuwdorp gerealiseerd te hebben.

In de tabel zijn ook rijen in cursief opgenomen. Dit zijn plannen/deelgebieden binnen de dorpskern Nieuwdorp die als mogelijke ideeën zijn beoordeeld in het Masterplan, maar waarvoor nog geen budget, uitwerking of planning beschikbaar is. Omdat het mogelijk is dat deze plannen binnen 10 jaar alsnog worden uitgewerkt zijn deze ook in dit SMP opgenomen. De bijbehorende maatregelen moeten/worden alleen worden gerealiseerd als deze ideeën binnen 10 jaar ook daadwerkelijk in een planfase door ontwikkelen.

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*			
	1*	8* geïntegreerde verblijven in nieuwbouw school/pastorie in spouwmuur. Waarvan: 4* kleine verblijven (minimaal 30*50 cm enkellaags) 4*kraamverblijfslocaties (min. 75*150 cm en meerlaags) Box in box ter grootte van minstens 2 spanten van de gehele kerkzolderruimte ter compensatie van de te verliezen zomerverblijf ruimte, met invliegopeningen en hang/wegkruipmogelijkheden.	12* kasten (voor kraamverblijf, en mannenverblij f in school en tav verliezen zomerverblijf agv verbouwing ook zomerverblijf in kerk)	Vleermuis spouw in nieuw schoolgebouw. & Het achterste deel van de kelder van de kerk wordt geoptimaliseerd als winterverblijf (nu te open/licht en weinig hangplaatsen). Hierdoor wordt 50% van de kelder toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zonder een evt. educatieve/recreatieve functie van het voorste gedeelte van de kerkkelder te verliezen. Belangrijk is fysieke afscheiding tussen deze twee ruimten.
	2	Sloop school buiten kraamseizoen: 1 mei t/m 31 juli. Daarnaast dient bebouwing vooraf sloop onder ecologische begeleiding ongeschikt gemaakt te worden. Pas na controle start sloop en verbouwing. (dit geldt ook voor aanbouw kerk/pastorie en bij evt. na isolatie. Ongeschikt maken kan enkel in periode april-oktober) en onder gunstige weersomstandigheden.		
	3*	Bomen aan noordzijde kerk (evenals het aanwezig groen en perceelafschieding in noordelijk deel van de kerktuin) ongemoeid laten. I.v.m. enerzijds essentieel groen huismus en anderzijds vliegroute vleermuizen.		Invoegen van element open water als drinkelement fauna , kan ook op onbetreedbaar deel van het nieuwbouw dak i.v.m. veiligheid.
	4*			Kerktoeren geschikt maken voor gierzwaluwen minstens 20 beter 30 nestplaatsen: door m.n. op noord- en oostzijde en evt. westzijde van kerktoeren (nabij houten panelen) neststenen/kasten aan te brengen.
	5*			In nieuwbouw school realiseren van minstens 10 huismusnestplaatsen (westgevel) en nabij realiseren van inheems wintergroene haag zoals een liguster.
	6			Nieuwe beplanting inheems aanplanten. Landschaps- /inrichtingsplan wordt momenteel geconcretiseerd. Voorbeelden op: Besondere Gärten - NABU
18	Klimaatstraat Pr. Margrietstraat			(65 adressen)
	7			Aanpassing openbaar groen met bomen wadi en (deels) inheemse beplanting in Pr. Margrietstraat. Inpassen extra openbaar groen Ontwerp gereed.
	8	Minimaal 15 alternatieve verblijven gierzwaluw (3 nestlocaties in klimaatstraat op een adres aanwezig) nestlocaties moeten 5:1 gecompenseerd worden.		Minimaal 30 gierzwaluwkasten bij voorkeur geclusterd aan (ca. 3 tot 5) kopgevels realiseren.
	9	Minimaal 12 alternatieve verblijven huismus. (heden 6 nestlocaties) Incl. het behouden van groene elementen in de straat (leefgebied).		Voor iedere woning 1 huismuskast realiseren. Incl. richtlijnen hoe op te hangen. Naast huismus kan deze ook functioneren voor andere broedvogels.
	10	Minimaal 4 alternatieve verblijven voor ruige dwergvleermuis.		Geïntegreerd met onderstaande
	11	Minimaal 12 alternatieve verblijven voor gewone dwergvleermuis.		Voor iedere woning 1 simpele vleermuskast realiseren (incl. richtlijnen hoe op te hangen). Bij voorkeur geïntegreerde verblijven.
	12			Groene omlijsting straat en tuinen incl.: doorgangen voor egel.

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
	13			Beperk verlichting (laag en gericht naar de grond zonder strooilicht).
	14			Invoegen element water: alle urbane soorten hebben ook water (om te drinken o.a.) nodig.
	15			Toepassen halfbestrating bij bijv. parkeerplaatsen
5+8	Openbaar groen			
5	16			Optimalisatie Steketeepad (al gerealiseerd).
	17			Realiseren van steenuilkasten in oostelijk dorpsbos/bevrijdingspark (al gebeurt). Realiseren van een steenuilkast ten oosten van Steketeepad (kleinschalig landschap aanwezig) Buijs Eco Consult stelt een nestkast steenuil beschikbaar.
	18			Natuurvriendelijk beheer toepassen zowel in dorpsbossen als overig openbaar groen (reeds in 2021 in beheer geïntegreerd). Daarnaast zijn 19 nieuwe (toekomst)bomen aangeplant in oostelijk dorpsbos.
	19	Behoud van vlieg/migratieroutes. Een aanpassen van verlichting kan pas na akkoord verlichtingsplan ecologisch deskundige. Nieuw toepassen van verlichting (op plaatsen waar deze nu niet aanwezig is, bijv. landbouwroute) in principe niet mogelijk.		Versterken van deze routes door meer groen, opvullen open plekken en/of meer wateroppervlakte. Vermindering van verlichting (bijv. verlagen lichtpunten of aanpassen spectrum licht bij verduurzaming openbare verlichting).
	20	Herstel groene haag Havenweg bij parkeerplaats nabij Hertenweg.		Vervangen van 50% huidige beplanting door inheemse groenblijvende soort
	21			Ophangen van 2*10 à 15 platte enkelvoudige vleermuiskasten in dorpsbossen. Buijs Eco Consult stelt daarnaast twee balkkasten vleermuis beschikbaar.
	22			Snoeihout uit dorpsbossen verwerken in takkenrillen. (bijv. voorkeur dunner takken en geen stammen i.v.m. voorkomen uithalen stookhout)
	23			Ophangen 2*2 nestmanden (kansen creëren voor bijv. boomvalk/ransuil) De boomvalk soort is wel gesignaleerd maar niet broedend aanwezig. En 2*5 nestkasten (kansen creëren voor bijv. specht of holtebewoners (bomen nu nog te jong en vitaal).
	24			Realiseren van 3-5 insectenhôtels (wellicht in samenwerking met basisschool voor uitvoering?) Ter plaatse van Steketeepad, en aan de rand van de twee dorpsbossen (en overige plaatsen met openbaar groen (bijv. klimaatstraten met bredere zone groen).
	25 Langere termijn > 5 jaar):			Tijdelijk/ondiep water zonder veel vegetatie creëren en beheren voor amfibieën zoals rugstreeppad.
	26 Langere termijn > 5 jaar):			Een overwinteringsobject voor vleermuizen en amfibieën langs oostelijk dorpsbos: langs route.
	27 Langere termijn > 5 jaar):			Of alternatief een goede vergraafbare zandhoop (konijn is op industrieterrein Vlissingen Oost wel beperkt aanwezig = kans. N weg is tevens ook risico)
	28 Langere termijn > 5 jaar):			Versterking vliegroutes door: verbreding waterelement (bijv. in combinatie met nog in ontwikkeling zijnde waterplan?) en/of vermeerderen groen (bomen/struiken haagvormers).
	29 Langere termijn > 5 jaar):			Plaatsen huiszwaluwtel ter plaatse van oostelijk dorpsbos.
	<i>Expat hotel</i>			
	30	Gerealiseerd 12 tijdelijke vleermuiskasten voor sloop blokje woningen van woningbouwvereniging met separate Wnb ontheffing.	o.a. de kasten aan de nieuwbouw van woningstichting in Pr.	12 verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis geïntegreerd in het te bouwen pand, waarvan: 8 stuks klein geïntegreerd verblijf (minstens 30*50 cm enkellaags) 4 stuks grotere geïntegreerde verblijven (minstens 3* 70*80 cm meerlaags en 1* 75*150 meerlaags).

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
			Margrietstraat.	<i>(ook ter definitieve compensatie van 3 verloren verblijven in gesloopte woningen met separate onthefving, plus zit in geïntegreerde verblijven alsmede type grotere verblijven).</i>
	31			Invoegen van 15 geïntegreerde gierzwaluwverblijven
	32			Een groene inheemse beplantingsomlijsting van de parkeerplaatsen (randzone huismusleefgebied)
	33			Invoegen van 10 geïntegreerde huismusverblijven
	34			<i>Bij plat dak maken van 3 schelpenhoekjes voor scholekster</i>
	35			<i>Toepassen van halfbestrating ter plaatse van parkeerplaatsen</i>
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:		lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	<i>Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.</i>		<i>Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.</i>
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	<i>Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.</i>		<i>Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.</i>
	38 Nieuwbouw/renovati e/ verduurzaming	<i>Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen en/of essentiële vliegroutes en /of openbaar groen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in omgevingsvergunning. Iedere huismuslocatie moet minstens worden gecompenseerd door 2 nieuwe huismuslocaties Ieder gierzwaluwnestplaats moet minstens worden gecompenseerd door 5 nieuwe gierzwaluw nestplaatsen Ieder vleermuisverblijfplaats moet minstens worden gecompenseerd door 4 vleermuisverblijven die de aanwezige functie kan overnemen. Voor ieder aanwezig huismusnest minstens een alternatief nest aanbrengen.</i>		<i>Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en gierzwaluw.</i>
11	39 Havenweg	<i>Nader onderzoek bij renovatie/herontwikkeling of nieuwbouw op twee deellocaties (grootoor/laatvlieger/meervleermuis) en ter plaatse van alle kerken. Op basis van nader onderzoek wordt de noodzakelijke natuurmaatregelen bepaald.</i>		<i>Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus en vleermuissoorten. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.</i>
	40	<i>Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/schuurtjes vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). Ivm mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.</i>		<i>Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuizen en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.</i>
18	Klimaatstraat Hertenweg	<i>(bij actie, nu niet hard gepland.)</i>		
	41			Aanpassing openbaar groen met bomen, hagen/struikvormers en inheemse beplanting.
	42			<i>Minimaal 30 gierzwaluwkasten bij voorkeur geclusterd aan (ca. 3 tot 5) kopgevels realiseren.</i>

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
	43	Minimaal 14 alternatieve verblijven huismus. (heden 7 nestlocaties) Incl. het behouden van groene elementen in de straat (leefgebied).		Voor iedere woning 1 huismuskast realiseren. Incl. richtlijnen hoe op te hangen. Naast huismus kan deze ook functioneren voor andere broedvogels.
	44	Minimaal 4 alternatieve verblijven voor ruige dwergvleermuis.		Geïntegreerd met onderstaande
	45	Minimaal 12 alternatieve verblijven voor gewone dwergvleermuis.		Voor iedere woning 1 simpele vleermuiskast realiseren (incl. richtlijnen hoe op te hangen). Bij voorkeur geïntegreerde verblijven.
	46			Groene omlijsting straat en tuinen incl.: doorgangen voor egel.
	47			Beperk verlichting (laag en gericht naar de grond zonder strooilicht).
	48			Invoegen element water: alle urbane soorten hebben ook water (om te drinken o.a.) nodig.
	49			Toepassen halfbestrating bij bijv. parkeerplaatsen
22	Landbouwroute	(bij actie, nu niet hard gepland.)		
	50	Natuurvriendelijk bermbeheer		Eventueel in te zaaien met een inheems kruidenmengsel.
	51	Behoud vliegroute, Verlichting op nieuwe tracédelen landbouwroute wordt onverlicht		Versterking vliegroute door meer bomen in lijnvorm of verbreden watergang.
	52			Toepassen halfbestrating
	Oranjeplein	(bij actie, nu niet hard gepland.)		
	53	Behoud vliegroute (groenstructuur)		Versterken groenstructuur
	54			Inplanten met inheemse planten
	55			Toepassen vleermuisvriendelijke verlichting. (lage armaturen, gericht licht zonder uitstraling naar groenstructuren en naar boven, en eventueel in red of red/orange leduitvoering)
	56			Toepassen halfbestrating
	Algemene maatregelen			
	57 Monitoring	Voor opvolging van behoud totaal aantal nest- en verblijfplaatsen van urbane soorten (minimaal behouden met als doel proberen aantal beschikbare nest/verblijfplaatsen met minstens 25% te vergroten). Hiervoor moet een monitoringsplan worden opgesteld.		
	58 Natuurboekhouding	Voor administreren van gegevens uit monitoring en ontwikkelingen in de kern wordt een natuurboekhouding bijgehouden. Om aantoonbaar te hebben dat het doel wordt nagestreefd en ook tijdelijk het aantal broed/verblijfplaatsen niet onder het huidige bestand raakt.		
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisaties zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huiszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen (evt. ongemak zoals poepjes vs. nut zoals druk op hinderlijke plaagdieren, zoals steekmuggen)		
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.		Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

8 Gebiedsontheffing Huismus

8.1 Status, verspreiding en staat van instandhouding

De huismus is een jaarlijkse broedvogel, er bevindt zich in de dorpskern ca. 75 broedparen. De aantallen van deze soort lijken op dit moment stabiel gezien het voorkomen in duidelijke bolwerken. Gezien het ontbreken van oudere informatie over aantallen kan geen uitspraak over gedaan worden over de omvang van de locatie in loop van de tijd.

Als gevolg van de verduurzaming/groot onderhoud gaan ter plaatse van bijvoorbeeld te isoleren/verduurzamen en/of te slopen en nieuwbouwen woningen nesten/nestgelegenheden verloren.

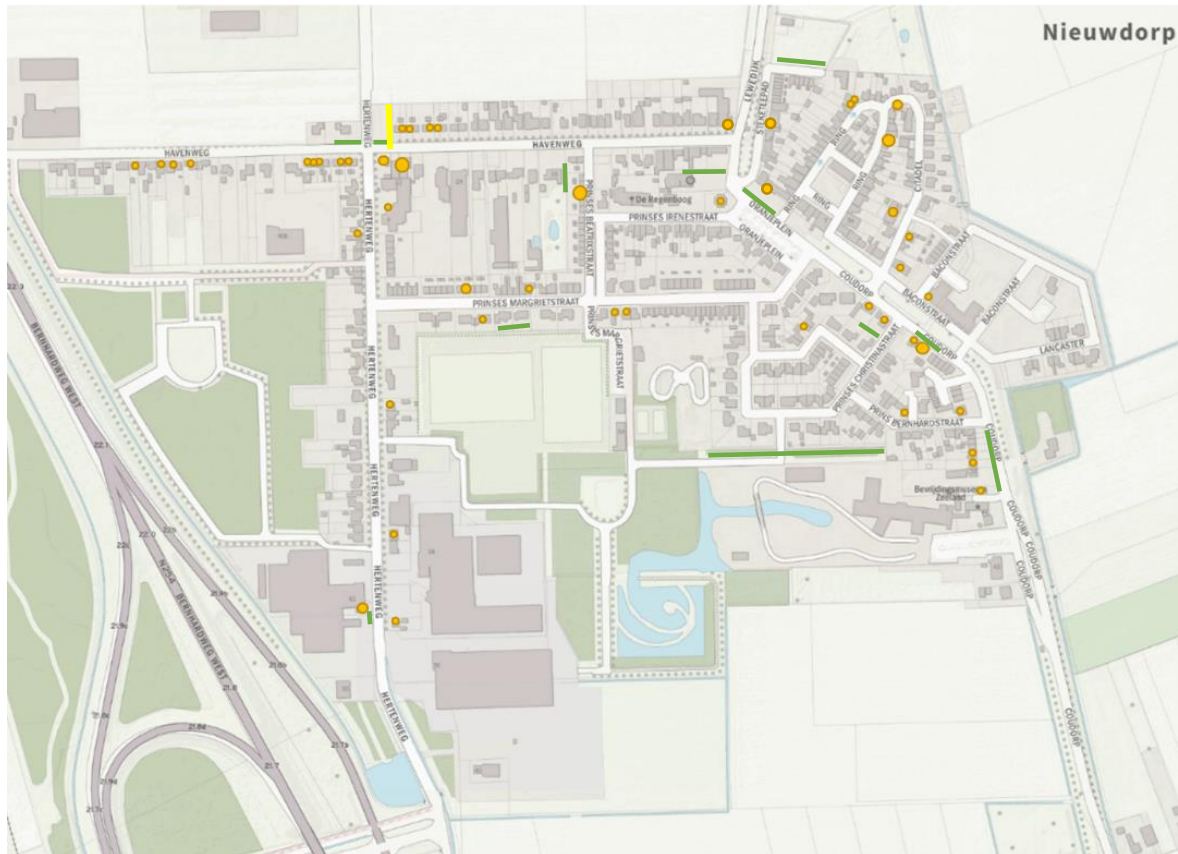
De meeste nestlocaties vallen binnen het plangebied maar buiten de deelgebieden waarbij op dit moment voor zover bekend bij de gemeente Borsele activiteiten plaatsvinden. Een beperkt deel (6 nestlocaties) bevinden zich ter plaatse van de klimaatstraat pr. Margrietstraat. Bij deze overige locaties blijft de broedlocatie vooralsnog onaangetast en er zijn geen omvangrijke plannen waarbij nestlocaties in een keer binnen een groot gebied worden weggenomen. Ter plaatse van het MFA is essentieel groen aanwezig van huismus, dit blijft bij de ontwikkeling behouden. Omdat de bebouwing op de overige locaties blijft staan is dit effect beperkt en tijdelijk omdat het dak na uitvoering van de werkzaamheden onaangetast blijft en dus ook de functie van nestplaats kan blijven vervullen. Ook mogen deze werkzaamheden enkel buiten het regulier broedseizoen plaatsvinden waardoor effecten op bezette nesten (eieren of jongen) kunnen worden uitgesloten.

De huismus is een in Nederland algemeen voorkomende soort. Een schatting komt neer op 600.000-1.000.000 broedparen (2013-2015). Van de huismus is op de locatie lokale populatie vastgesteld van vermoedelijk 70-80 broedparen. Zelfs als de lokale populatie geheel zou verdwijnen betreft dat qua percentage nog geen 0,02% van de Nederlandse populatie.

Er zijn dan ook geen negatieve gevolgen te verwachten voor de landelijke staat van instandhouding van deze soort. Op lokaal en landelijk niveau is de gunstige staat van instandhouding niet in het geding. Wel is de soort kwetsbaar voor renovatie en verduurzamingsactiviteiten omdat daarmee in veel gevallen hun nesten (die jaar na jaar gebruikt worden) verloren gaan.

Er was vanaf 1990 tot 2017 sprake van een afname van de landelijke populatie. Echter vanaf 2010 lijkt daar geen sprake van te zijn (geen significante aantalswijziging).

Het tijdelijk wegnemen van de nestlocaties van de huismus zal, met name door het (in overmate) inzetten op compensatie broedplaatsen, niet leiden tot significante verstoring van de lokale netwerkpopulatie. Dit is in de huidige situatie ingevuld door de aan te brengen nestkasten.

Figuur 8.1 Locatie waargenomen essentieel groen (groene lijnen) huismus in de dorpskern. De te herstellen haag is als gele lijn weergegeven (maatregel 20 uit de maatregeltabel in hoofdstuk 7 (en onderstaand opgenomen tabel 8.1)

Wel is opgevallen dat in het jaar 2021 in de omgeving van plaatsen waar extra hagen zijn gerealiseerd en eerder maar beperkt huismussen werden waargenomen, nu sprake lijkt van meer huismusactiviteit (omgeving Steketeepad). Dit indiceert wellicht een groeipotentie van de soort (mits naast beschikbare nestplaatsen ook essentieel groen en overig leefgebied (kwetterplekken, drinkwater en zandpadplaatsen) aanwezig blijft/wordt gerealiseerd).

Hier wordt dan ook bij de Plusmaatregelen op ingezet (bijv. door huismusneststenen in het nieuwe schoolgebouw maar vooral ook het inzetten op meer groene hagen (bijvoorbeeld liguster) ter plaatse van nieuwbouw en openbaar groen de (Klimaatstraten Pr. Margrietstraat en Hertenweg, Oranjeplein en Havenweg).

Figuur 8.2 Kansenkaart huismus: in lichtblauw nieuwbouw waar nadere vestiging van huismus kan plaatsvinden maar heden nog niet zo veel gebruikt wordt (wel verblijfplaatsen EN groen nodig). In midden blauw straten met diverse huismuslocaties waar m.n. handhaven en toevoegen van groenstructuren belangrijkste maatregel is naast huismus inclusief renoveren (incl. wintergroene struiken) aandacht heeft. In donkerblauw locaties waar hoge huismuspotentie aanwezig is en waar ingezet wordt op nieuwe verblijven/nestplaatsen en behoud/realisatie/herstel van groenstructuren, en realisatie van zandbad en drinkwater.

8.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

Bezette nesten van de huismus worden iedere twee jaar in kaart gebracht. Wanneer er grootschalig werkzaamheden aan de bebouwing en/of beplanting met de kernpopulatie (in de Havenweg) noodzakelijk zijn zal over worden gegaan op jaarlijks monitoren tot blijkt dat mitigerende/compenserende maatregelen het doel hebben bereikt.

8.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor de volgende leden van verbodsartikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

8.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

8.5 Mitigerende maatregelen

- Een ter zake ecologisch deskundige wordt bij alle beoogde werkzaamheden aangaande sloop, verbouwingen, dakaanpassing, isolatie en anderszins verduurzamingswerkzaamheden van gebouwen, bijgebouwen en andere objecten betrokken, hierbij vindt altijd een veldinspectie (inpandig, uitpandig en evt. inwendig (spouw/dak) plaats, om bestaande nestplaatsen vast te stellen of uit te sluiten.
- Voor diverse locaties (zie punten 39 en 40 van de maatregelentabel in 7.1 en onderstaande tabel 8.1) is daarnaast (beperkt) nader onderzoek nodig;
- De werkzaamheden bij danwel in de invloedssfeer van nesten van huismus (incl. voorbereidingen) moeten worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode (maart t/m augustus evt. uitloop in september). In eind augustus/ september kan worden aangevangen met werkzaamheden indien op basis van een beoordeling van een deskundige is aangetoond dat de nestlocatie(s) niet meer wordt gebruikt.
- Na ecologische vrijgave (geen huismussen (meer) aangetroffen) kunnen de werkzaamheden (sloop, renovatie, isolatie, verbouwing etc.) starten.
- Bij werkzaamheden nabij essentieel groen voor de huismus, wordt dit groen(zoals bijv. bij het MFA) fysiek afgescheiden (bijv. met een hekwerk) van het werkterrein om beschadiging en betreding van dit groen tijdens werkzaamheden te voorkomen, en de functie ook tijdens de werkzaamheden te behouden).
- Voorafgaande aan het (tijdelijk) verwijderen van huismuskasten wordt deze eerst door een ecologisch deskundige gecontroleerd op bezetting. Nadat is gecontroleerd dat de kasten leeg zijn kunnen deze (tijdelijk) worden verwijderd.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende nestplaatsen en kasten en essentieel groen uitgevoerd dient te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.
- Gerealiseerde permanente huismuskasten dienen ten tijde van de werkzaamheden te blijven gehandhaafd. Na afronding van de werkzaamheden zullen tijdelijke kasten vermoedelijk weer worden verwijderd, nadat de gewenningstermijn van de geïntegreerde kasten is doorlopen. Indien mogelijk worden ook tijdelijke huismuskasten behouden om ook voor andere activiteiten/werkzaamheden als tijdelijk alternatief te kunnen worden ingezet.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog huismussen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.

8.6 Compenserende maatregelen

- Bij het verloren gaan van bekende nestplaatsen dienen deze ten alle tijden (ook bij gelijktijdige aanpak van meerdere locaties in overmate (tenminste 2 nestkasten op 1 bestaande nestplaats) en 3 maanden op voorhand van de voorgenomen werkzaamheden waarbij nestplaatsen (tijdelijk) verdwijnen volgens de onderstaande tabel gecompenseerd te zijn.
- Deze nestplaatsen moeten bij voldoen aan: – een minimum bodemoppervlakte van 15 x 18 centimeter– op een minimale hoogte van 3 meter. – De aangeboden vervangende nestgelegenheid moet bij voorkeur van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden bevestigd, bij voorkeur aan de oost (of noord) gevel of aan een westgevel wanneer nestplaatsen onder een diepe goot of overstek kunnen worden geplaatst.
- Definitief niet meer bruikbare nesten horen met geïntegreerde verblijven of duurzame houtbetonnen kasten te worden gecompenseerd. Tijdelijke verblijven mogen hooguit 3 jaar worden gebruikt.
- Verder dient bij iedere ingreep te worden beoordeeld of ook essentieel leefgebied verloren gaat (hagenstructuur). Indien dit het geval is dient deze bij voorkeur gehandhaafd te blijven en anders te worden hersteld (wintergroene dichte/volwassen hagen herplant).

	Maatregel	Minimaal	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*		
	3*	Bomen aan noordzijde kerk (evenals het aanwezig groen en perceelafschieding in noordelijk deel van de kerktuin) ongemoeid laten. I.v.m. enerzijds essentieel groen huismus en anderzijds vliegrouwe vleermuizen.	Invoegen van element open water als drinkelement fauna , kan ook op onbetreedbaar deel van het nieuwbouw dak i.v.m. veiligheid.
	5*		In nieuwbouw school realiseren van minstens 10 huismusnestplaatsen (westgevel) en nabij realiseren van inheems wintergroene haag zoals een liguster.
	6		Nieuwe beplanting inheems aanplanten. Landschaps-/inrichtingsplan wordt momenteel geconcretiseerd. Voorbeelden op: Besondere Gärten - NABU
18	Klimaatstraat Pr. Margrietstraat		(65 adressen)
	7		Aanpassing openbaar groen met bomen wadi en (deels) inheemse beplanting in Pr. Margrietstraat. Inpassen extra openbaar groen Ontwerp gereed.
	9	Minimaal 12 alternatieve verblijven huismus. (heden 6 nestlocaties) Incl. het behouden van groene elementen in de straat (leefgebied).	Voor iedere woning 1 huismuskast realiseren. Incl. richtlijnen hoe op te hangen. Naast huismus kan deze ook functioneren voor andere broedvogels.
	14		Invoegen element water: alle urbane soorten hebben ook water (om te drinken o.a.) nodig.
5+8	Openbaar groen		
5	16		Optimalisatie Steketeepad (al gerealiseerd).
	20	Herstel groene haag Havenweg bij parkeerplaats nabij Hertenweg.	Vervangen van 50% huidige beplanting door inheemse groenblijvende soort
	<i>Expat hotel</i>		
	32		Een groene inheemse beplantingsomlijsting van de parkeerplaatsen (randzone huismusleefgebied)
	33		Invoegen van 10 geïntegreerde huismusverblijven
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:	lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.	Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.

	Maatregel	Minimaal	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	<i>Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.</i>	<i>Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.</i>
	38 Nieuwbouw/renovatie/verduurzaming	Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen en/of essentiële vliegroutes en /of openbaar groen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in omgevingsvergunning. Iedere huismuslocatie moet minstens worden gecompenseerd door 2 nieuwe huismuslocaties	Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	40	Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/schuurtjes vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). Ivm mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.	Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuis en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
18	Klimaatstraat Hertenweg	<i>(bij actie, nu niet hard gepland.)</i>	
	41		Aanpassing openbaar groen met bomen, hagen/struikvormers en inheemse beplanting.
	43	Minimaal 14 alternatieve verblijven huismus. (heden 7 nestlocaties) Incl. het behouden van groene elementen in de straat (leefgebied).	Voor iedere woning 1 huismuskast realiseren. Incl. richtlijnen hoe op te hangen. Naast huismus kan deze ook functioneren voor andere broedvogels.
	48		Invoegen element water: alle urbane soorten hebben ook water (om te drinken o.a.) nodig.
	Oranjeplein	<i>(bij actie, nu niet hard gepland.)</i>	
	53	Behoud vliegroute (groenstructuur)	Versterken groenstructuur
	54		Inplanten met inheemse planten
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisaties zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huiszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen (evt. ongemak zoals poepjes vs. nut zoals druk op hinderlijke plaagdieren, zoals steekmuggen)	
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.	Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

8.7 Borging maatregelen en handhaving

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen.

9 Gebiedsontheffing Gierzwaluw

9.1 Status, verspreiding en staat van instandhouding

De gierzwaluw is een jaarlijkse broedvogel, er bevindt zich in de dorpskern ca. 17 broedparen. Over aantalsontwikkeling van deze soort is op basis van het ontbreken van oudere informatie geen uitspraak te doen. Op lokaal en landelijk niveau is de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

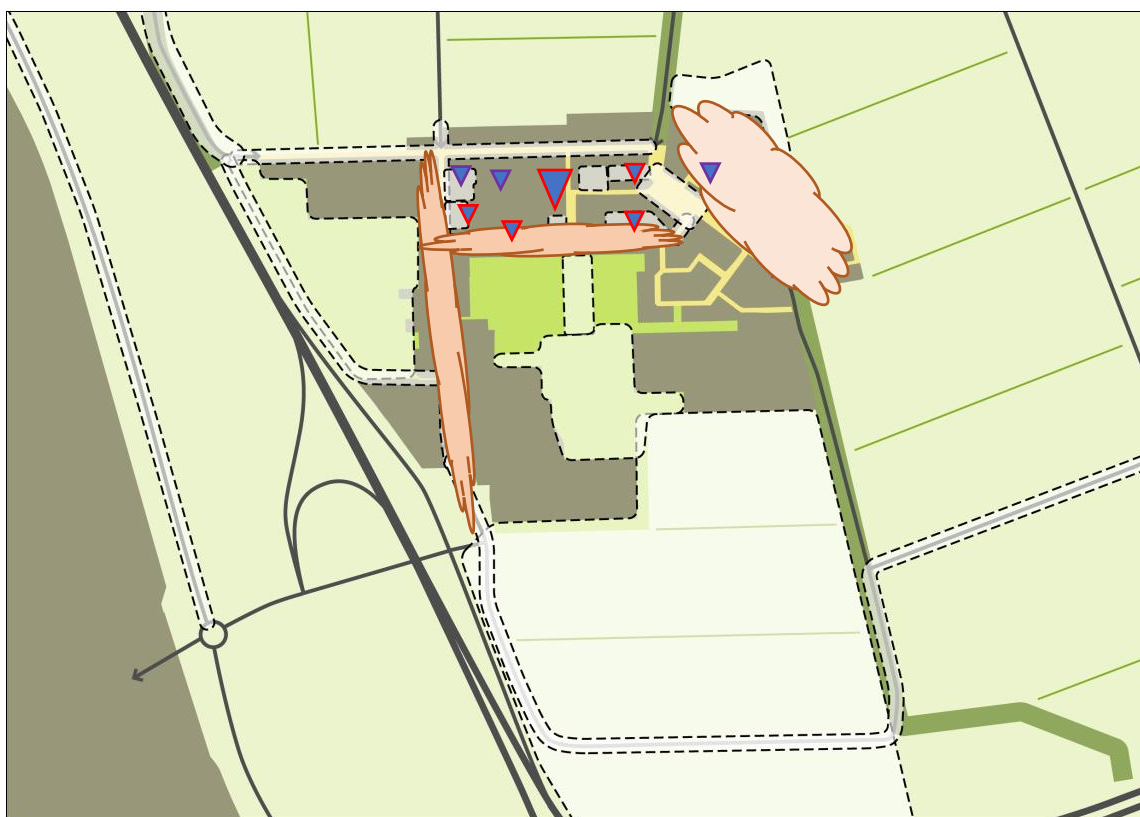
De gierzwaluw is een in Nederland algemeen voorkomende soort. Een schatting komt neer op 40.000-60.000 broedparen (2013-2015). Van de gierzwaluw is op de locatie lokale populatie vastgesteld van vermoedelijk 15-20 broedparen. Zelfs als de lokale populatie geheel zou verdwijnen betreft dat qua percentage nog geen 0,05% van de Nederlandse populatie.

Er zijn dan ook geen negatieve gevolgen te verwachten voor de landelijke staat van instandhouding van deze soort. Op lokaal niveau wordt de staat van instandhouding ook als gunstig geschat. Er is in kortlopende trend geen significante wijziging in aantalsontwikkeling aanwezig. Wel is de soort kwetsbaar voor renovatie en verduurzamingsactiviteiten omdat daarmee in veel gevallen hun nesten (die jaar na jaar gebruikt worden) verloren gaan. Dit is in de huidige situatie ingevuld door aan te brengen nestkasten. Bij werkzaamheden aan de bekende nestlocaties is (m.n. bij het woningblok aan de Pr. Beatrixstraat) extra aandacht nodig voor het behouden van de gierzwaluwen ter plaatse.

Het wegnemen van nestlocaties van de gierzwaluw voor verduurzaming van het woningbestand in Nieuwdorp zal, met name door het (in overmate inzetten op compensatie broedplaatsen), en een juiste planning van de werkzaamheden, niet leiden tot significante verstoring van de lokale netwerkpopulatie.

Figuur 9.1 Locatie waargenomen nestplaatsen (rode driehoeken) gierzwaluw in de dorpskern. Met in omgekeerde driehoek in paars reeds de 4 aangebrachte alternatieve verblijven aan nieuwbouw (2019-2020)

Figuur 9.2 Potentiegebieden voor gierzwaluw. In oranje wolken de klimaatstraten, in licht oranje Coudorp en nieuwbouw Lancaster waar op basis van enerzijds oude pannen en anderzijds hogere bouw potentie aanwezig is voor gierzwaluwnesten. En in de driehoeken met rood de locaties met verplichte compensatie/Plusmaatregel en in paars de potentiële locaties (kerken en hoge gebouwen met een maatschappelijke functie).

9.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

Bezette nesten van de gierzwaluw worden iedere twee jaar in kaart gebracht. Wanneer er werkzaamheden aan de bebouwing met de grootste deelkolonie (in de Prinses Beatrixstraat) noodzakelijk zijn zal over worden gegaan op jaarlijks monitoren tot blijkt dat mitigerende/compenserende maatregelen het doel hebben bereikt.

9.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor de volgende leden van verbodsartikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

9.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

9.5 Mitigerende maatregelen

- Een ter zake ecologisch deskundige wordt bij alle beoogde werkzaamheden aangaande sloop, verbouwingen, dakaanpassing, isolatie en anderszins verduurzamingswerkzaamheden van gebouwen, bijgebouwen en andere objecten betrokken, hierbij vindt altijd een veldinspectie (in pandig, uit pandig en evt. inwendig (spouw/dak) plaats, om bestaande nestplaatsen vast te stellen of uit te sluiten.
- Voor diverse locaties (zie punten 39 en 40 van de maatregellentabel in 7.1 en onderstaande tabel 8.1) is daarnaast (beperkt) nader onderzoek nodig;
- De werkzaamheden bij dan wel in de invloedssfeer van nesten van gierzwaluw (incl. voorbereidingen) moeten worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode (april t/m juli evt. uitloop in augustus). In juli/ augustus kan worden aangevangen met werkzaamheden indien op basis van een beoordeling van een deskundige is aangetoond dat de nestlocatie(s) niet meer wordt gebruikt.
- Na ecologische vrijgave (geen gierzwaluwen (meer) aangetroffen) kunnen de werkzaamheden (sloop, renovatie, isolatie, verbouwing etc.) starten.
- Voorafgaande aan het (tijdelijk) verwijderen van gierzwaluwkasten wordt deze eerst door een ecologisch deskundige gecontroleerd op bezetting. Nadat is gecontroleerd dat de kasten leeg zijn kunnen deze (tijdelijk) worden verwijderd.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende nestplaatsen en kasten en essentieel groen uitgevoerd dient te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.
- Gerealiseerde permanente gierzwaluwkasten dienen ten tijde van de werkzaamheden te blijven gehandhaafd. Na afronding van de werkzaamheden zullen tijdelijke kasten vermoedelijk weer worden verwijderd, nadat de gewenningstermijn van de geïntegreerde kasten is doorlopen. Indien mogelijk worden ook tijdelijke gierzwaluwkasten behouden om ook voor andere activiteiten/werkzaamheden als tijdelijk alternatief te kunnen worden ingezet.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog gierzwaluwen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.

9.6 Compenserende maatregelen

- Bij het verloren gaan van bekende nestplaatsen dienen deze ten alle tijden (ook bij gelijktijdige aanpak van meerdere locaties in overmate (tenminste 2 nestkasten op 1 bestaande nestplaats) en op voorhand van de voorgenomen werkzaamheden waarbij nestplaatsen (tijdelijk) verdwijnen gecompenseerd te zijn.
- Plaatsen van kunstnesten (in de vorm van nestkasten of geïntegreerde nestverblijven), op basis van onderstaande tabel (samenvatting van tabel 7.2) voor gierzwaluw
- Deze verblijfplaatsen moeten bij voorkeur voldoen aan: – een minimum bodemoppervlakte van 17 x 25 centimeter en een minimum hoogte van 13 centimeter – een invliegopening van maximaal 2 centimeter boven de bodem (van binnen gemeten) –

een invliegopening van 7 centimeter breed en maximaal 3,5 centimeter hoog – dat de invliegopening asymmetrisch is aangebracht, zodat er een donkere hoek in de nestgelegenheid ontstaat. – De aangeboden vervangende nestgelegenheid moet bij voorkeur van voldoende duurzaam materiaal zijn en op een voldoende duurzame wijze worden bevestigd op noord of oostelijke gevel op minstens 3 liever 4 meter hoogte (best op kopgevels helemaal tegen de daklijn) en met vrije uitvliegruimte.

- Definitief niet meer bruikbare nesten horen met geïntegreerde verblijven of duurzame houtbetonnen kasten te worden gecompenseerd. Tijdelijke verblijven mogen hooguit 3 jaar worden gebruikt.
- Bij werkzaamheden aan het veelvuldig gebruikte blok aan de Pr. Beatrixstraat moeten deze alternatieve nestplaatsen minstens 1 volledig broedseizoen gezamenlijk (mei t/m juli) met de bestaande nestplaatsen aanwezig zijn.

Tabel 9.1 maatregelentabel gierzwaluw

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*			
	4*			Kerktoeren geschikt maken voor gierzwaluwen minstens 20 beter 30 nestplaatsen: door m.n. op noord- en oostzijde en evt. westzijde van kerktoeren (nabij houten panelen) neststenen/kasten aan te brengen.
18	Klimaatstraat Pr. Margrietstraat			(65 adressen)
	8	Minimaal 15 alternatieve verblijven gierzwaluw (3 nestlocaties in klimaatstraat op een adres aanwezig) nestlocaties moeten 5:1 gecompenseerd worden.	4? Traas gierzwaluw-kasten	Minimaal 30 gierzwaluwkasten bij voorkeur geclusterd aan (ca. 3 tot 5) kopgevels realiseren.
	<i>Expat hotel</i>			
	31			Invoegen van 15 geïntegreerde gierzwaluwverblijven
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:		lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	38 Nieuwbouw/renovatie/verduurzaming	Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in omgevingsvergunning. Ieder gierzwaluwnestplaats moet minstens worden gecompenseerd door 5 nieuwe gierzwaluw nestplaatsen		Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	40	Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/schuurtjes vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). I.v.m. mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuis en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
18	Klimaatstraat Hertenweg	(bij actie, nu niet hard gepland.)		
	42			Minimaal 30 gierzwaluwkasten bij voorkeur geclusterd aan (ca. 3 tot 5) kopgevels realiseren.

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
	Algemene maatregelen			
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisatie s zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huiszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen (evt. ongemak zoals poepjes vs. nut zoals druk op hinderlijke plaagdieren, zoals steekmuggen)		
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.		Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

9.7 **Borging maatregelen en handhaving**

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen.

10.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

Bezette nesten van Buizerd worden iedere drie jaar in kaart gebracht.

10.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor de volgende leden van verbodsartikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

10.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

10.5 Mitigerende maatregelen

- Een ter zake ecologisch deskundige wordt bij alle beoogde werkzaamheden aangaande sloop, verbouwingen, dakaanpassing, isolatie en anderszins verduurzamingswerkzaamheden van gebouwen, bijgebouwen en andere objecten betrokken, hierbij vindt altijd een veldinspectie (inpandig, uitpandig en evt. inwendig (spouw/dak) plaats, om bestaande nestplaatsen vast te stellen of uit te sluiten.
- Werkzaamheden voor verwijdering van nestboom uitvoeren buiten broedseizoen (dus niet in periode 1 maart t/m 1 augustus)
- Plaatsen van kunstnesten (manden) in de groene omlijsting rond de dorpskern als blijkt dat er geen bruikbare kraaien/eksternesten beschikbaar zijn en een nestplaats voor (bijv. het realiseren van de landbouwrouten of als gevolg van een gevaarlijke situatie (ouderdom nestboom) verwijderd moet worden. Indien een buizerdhorst moet worden gecompenseerd zijn twee alternatieve nesten nodig. Alleen bij gebrek aan uit te bouwen nesten zijn nestmanden noodzakelijk.
- Rondom de bekende verblijfsboom van de soort moet gedurende het broedseizoen een strook bos van minimaal 75 meter ongemoeid gelaten worden bij ruimtelijke ingrepen.
- Na ecologische vrijgave (geen buizerds (meer) afhankelijk van het nest) kunnen de werkzaamheden (kap, onderhoudswerkzaamheden, aanleg landbouwrouten etc.) starten.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende nestplaats uitgevoerd dienen te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.
- Gerealiseerde permanente alternatieve nestmanden dienen ten tijde van de werkzaamheden te blijven gehandhaafd;
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.

10.6 Compenserende maatregelen

- Opwaarderen van marginaal habitat in de directe omgeving tot optimaal habitat door aanplant van snelgroeiende boomsoorten (bijvoorbeeld Populier). Vooralsnog is voldoende habitat aanwezig in de groenstructuren rondom de dorpskern.

10.7 Borging maatregelen en handhaving

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen.

11 Gebiedsontheffing Gewone dwergvleermuis

11.1 Status, verspreiding en staat van instandhouding

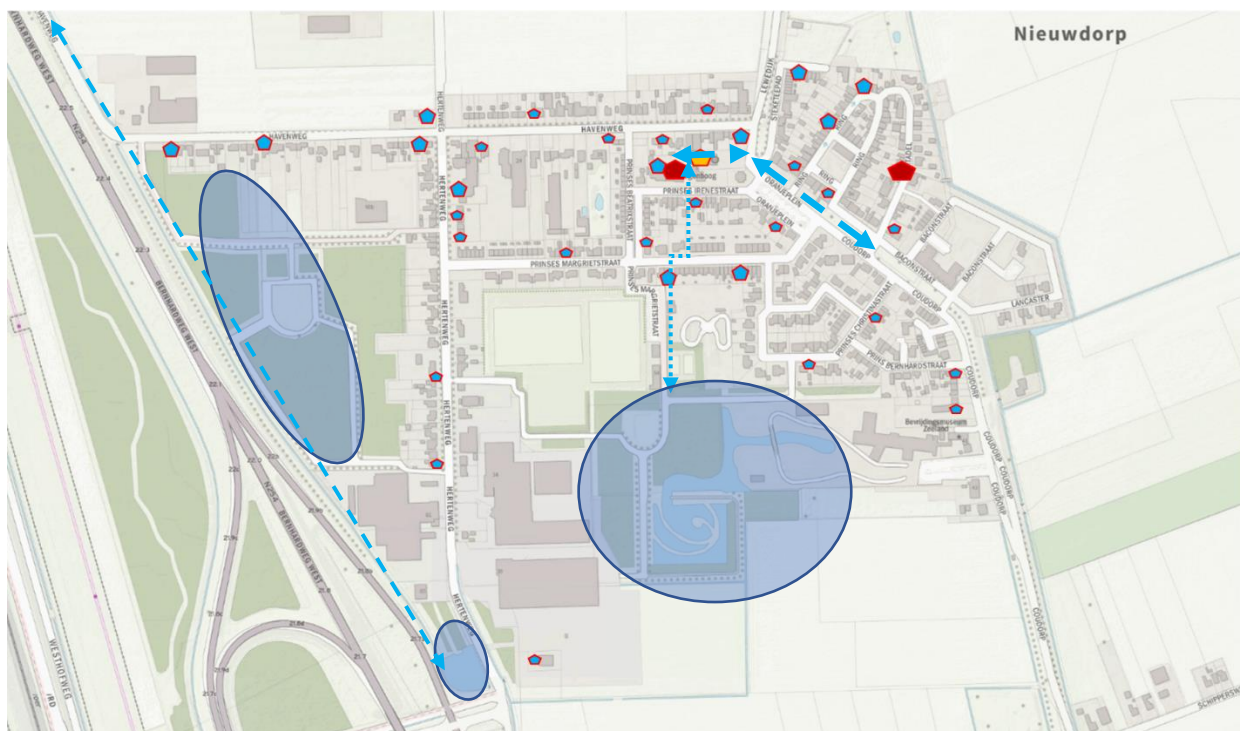
Van de gewone dwergvleermuis zijn diverse verblijfplaatsen van solitaire dieren aangetroffen. Met name in rondom de waargenomen kraamverblijfplaatsen en groter zomerverblijf zijn grotere concentraties van deze verblijfplaatsen waargenomen. Vanaf de kraamlocatie is een essentiële vlieg- en foerageerroute aanwezig van deze soort (naast andere soorten) deze vliegroute moet in stand gehouden worden. Verder zijn enkel diffuse vliegbewegingen waargenomen. De belangrijkste foerageergebieden zijn tot slot ook beoordeeld, ook diffuus in het gebied (veelal nabij opgaande begroeiing) is foerageeractiviteit waargenomen.

De soort is de meest algemene soort in Nederland. Zowel in Nederland als de regio (Zeeland) is de soort heel algemeen; de lokale gunstige staat van instandhouding is in dat licht niet in het geding. Een voorzichtige schatting komt neer op 300.000 tot 600.000 exemplaren. Van de gewone dwergvleermuis is op de planlocatie 1 zomer- (van ca. 6-10 exemplaren) en twee vermoedelijke kraamlocaties vastgesteld van in totaal (uitgaande van een kernpopulatie die op verschillende plaatsen verblijfplaatsen heeft) van vermoedelijk 20-40 exemplaren. En diverse zomer-/paarverblijven van enkele mannen gewone dwergvleermuis. Zelfs als een kraamkolonie van gemiddelde omvang (50-250 dieren) in de bebouwing aanwezig zou zijn en zou verdwijnen betreft dat qua percentage nog geen 0,001% van de Nederlandse populatie. Er zijn dan ook geen negatieve gevolgen te verwachten voor de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Op lokaal niveau wordt de staat van instandhouding ook als gunstig geschat.

Er zijn geen aanwijzingen dat sprake is van een kwetsbare situatie op lokaal niveau voor deze (zeer) algemene (en meest) voorkomende vleermuissoort in Nederland.

Binnen de dorpskern zijn meerdere verblijven aanwezig. Al is de voorgenomen ingreep ter plaatse van het MFA (tijdelijk gaat zowel een kraam- als een zomerverblijfplaats verloren) wel een ingreep die zorgvuldig moet worden voorbereid en uitgevoerd om het verwonden en doden van exemplaren te voorkomen en maatregelen worden genomen om het verliezen van verblijfplaatsen te compenseren.

Het (tijdelijk) verstoren van de zomer en/of -paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zal hierdoor niet leiden tot verstoring van de lokale netwerkpopulatie. Komend jaar (2022) zal wel sprake zijn van tijdelijk verlies van deze huidige zomer- en kraamverblijfplaats en paarverblijfplaats binnen het netwerk omdat door werkzaamheden deze niet het gehele jaar meer aanwezig zullen zijn. Voor de geplande werkzaamheden (reeds in het voorjaar van 2020, aangevuld in het najaar van 2021) zijn daarom mitigerende en compenserende maatregelen uitgevoerd. Zo zijn al 12 vleermuiskasten geïnstalleerd (zie bijlage 2). Ook is tijdens onderzoek aangetoond dat niet alle verblijven op ieder moment worden bezet, wat inhoudt dat ook in de omgeving van het plangebied (al gebruikte) alternatieve verblijfplaatsen binnen het netwerk aanwezig zijn. En tot slot worden de werkzaamheden ook gefaseerd gestart/uitgevoerd waardoor in het voorjaar/zomer 2022 de zomerverblijfplaats in de kerk nog geheel toegankelijk is, waardoor niet alle in dit plangebied bekende verblijven in een keer verdwijnen.

Figuur 12.1 Locatie verblijfplaatsen (vijfhoeken) en essentiële vliegroute groene pijl gewone dwergvleermuis in de dorpskern. In blauw de foerageerplaatsen (ook tuin Bethelkerk is beperkt foerageergebied) De gele vijfhoek is een groter zomerverblijf en de rode vijfhoeken zijn kraamverblijfloccaties.

11.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

De functionaliteit van bekende verblijfplaatsen wordt iedere 3 jaar gecontroleerd. Bij werkzaamheden ter plaatse van de bekende kraamkolonieplaatsen/grotere zomerverblijfplaats wordt dit geïntensiveerd tot blijkt dat de genomen maatregelen (mitigatie en compensatie) effectief zijn gebleken.

11.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor het volgende lid van verbodsartikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

11.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4 en voor de belangen voor het MFA is een separate bijlage (bijlage 4) met het wettelijk belang en alternatievenafweging opgenomen.

11.5 Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen worden uitgevoerd voorafgaand aan en tijdens werkzaamheden.

- Een ter zake ecologisch deskundige wordt bij alle beoogde werkzaamheden aangaande sloop, verbouwingen, dakaanpassing, isolatie en anderszins verduurzamingswerkzaamheden van gebouwen, bijgebouwen en andere objecten betrokken, hierbij vindt altijd een veldinspectie (inpandig, uitpandig en evt. inwendig (spouw/dak) plaats, om bestaande verblijfplaatsen vast te stellen of uit te sluiten.
- Voor diverse locaties (zie punten 39 en 40 van de maatregelentabel in 7.1 en onderstaande tabel 8.1) is daarnaast (beperkt) nader onderzoek nodig;
- Tijdens het onderzoek zijn al 12 tijdelijke vleermuiskasten gerealiseerd aan omliggende bebouwing, en een vleermuispaalkast deze zullen gedurende de werkzaamheden aan het MFA in ieder geval (en hopelijk langer) behouden blijven.
- Voorafgaande aan werkzaamheden ter plaatse van of in directe nabijheid van een vleermuisverblijf (in een periode van vleermuisactief seizoen bij minstens 8 graden of warmer) zal het desbetreffende pand vleermuisongeschikt worden gemaakt. Bijvoorbeeld door het toepassen van exclusion flaps en/of door het onder ecologische begeleiding door middel van het maken van licht en tochtgaten ongeschikter te maken.
- Specifiek ter plaatse van het MFA mag dit niet plaatsvinden voor de school in het kraamseizoen (1 mei t/m 31 juli) en de kerk in de winterperiode (1 november t/m 31 maart).
- Na het ongeschikt maken (in een periode van vleermuisactief seizoen en onder gunstige weersomstandigheden (> 10 graden)) 2 dagen na het aanbrengen van de maatregelen en minstens 3 dagen (maar liever korter) zal voor het aanvangen van de werkzaamheden, gecontroleerd worden (door middel van een monitoring op uit- danwel invliegers bij 8 graden of warmer) of deze maatregelen afdoende zijn.
- Na ecologische vrijgave (geen vleermuizen meer aangetroffen) kunnen de werkzaamheden (sloop, renovatie, isolatie, verbouwing etc.) starten.
- Voorafgaande aan het (tijdelijk) verwijderen van vleermuiskasten wordt deze eerst door een ecologisch deskundige gecontroleerd op bezetting. Nadat is gecontroleerd dat de kasten leeg zijn kunnen deze (tijdelijk) worden verwijderd.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende verblijfplaatsen en vleermuiskasten uitgevoerd dient te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.
- De gerealiseerde vleermuiskasten (12 stuks) dienen ten tijde van de werkzaamheden voor het MFA te blijven gehandhaafd. Na afronding van de werkzaamheden zullen deze kasten vermoedelijk weer worden verwijderd, nadat de gewinningstermijn van de geïntegreerde kasten is doorlopen. Indien mogelijk worden deze behouden om ook voor andere activiteiten/werkzaamheden als tijdelijk alternatief te kunnen worden ingezet.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog vleermuizen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.

11.6 Compenserende maatregelen

Compensatie van verblijfplaatsen en functies van de gewone dwergvleermuis (4 op 1) dient te bestaan uit het plaatsen van voor deze soort geschikte kasten van een duurzaam materiaal op een geschikte locatie, volgens de onderstaande tabel;

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*			
	1*	8* geïntegreerde verblijven in nieuwbouw school/pastorie in spouwmuur. Waarvan: 4* kleine verblijven (minimaal 30*50 cm enkellaags) 4*kraamverblijfslocaties (min. 75*150 cm en meerlaags) Box in box ter grootte van minstens 2 spanten van de gehele kerkzolderruimte ter compensatie van de te verliezen zomerverblijfruimte, met invliegopeningen en hang/wegkruipmogelijkheden.	12* kasten (voor kraamverblijf, en mannenverblijf in school en tav verliezen zomerverblijf agv verbouwing ook zomerverblijf in kerk)	Vleermuisspouw in nieuw schoolgebouw. & Het achterste deel van de kelder van de kerk wordt geoptimaliseerd als winterverblijf (nu te open/licht en weinig hangplaatsen). Hierdoor wordt 50% van de kelder toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zonder een evt. educatieve/recreatieve functie van het voorste gedeelte van de kerkkelder te verliezen. Belangrijk is fysieke afscheiding tussen deze twee ruimten.
	2	Sloop school buiten kraamseizoen: 1 mei t/m 31 juli. Daarnaast dient bebouwing vooraf sloop onder ecologische begeleiding ongeschikt gemaakt te worden. Pas na controle start sloop en verbouwing. (dit geldt ook voor aanbouw kerk/pastorie en bij evt. na isolatie. Ongeschikt maken kan enkel in periode april-oktober) en onder gunstige weersomstandigheden.		
	6			Nieuwe beplanting inheems aanplanten. Landschaps-/inrichtingsplan wordt momenteel geconcretiseerd. Voorbeelden op: Besondere Gärten - NABU
18	Klimaatstraat Pr. Margrietstraat			(65 adressen)
	7			Aanpassing openbaar groen met bomen wadi en (deels) inheemse beplanting in Pr. Margrietstraat. Inpassen extra openbaar groen Ontwerp gereed.
	11	Minimaal 12 alternatieve verblijven voor gewone dwergvleermuis.		Voor iedere woning 1 simpele vleermuiskast realiseren (incl. richtlijnen hoe op te hangen). Bij voorkeur geïntegreerde verblijven.
	13			Beperk verlichting (laag en gericht naar de grond zonder strooilight).
5+8	Openbaar groen			
5	16			Optimalisatie Steketeepad (al gerealiseerd).
	21			Ophangen van 2*10 à 15 platte enkelvoudige vleermuiskasten in dorpsbossen. Buijs Eco Consult stelt daarnaast twee bolkasten vleermuis beschikbaar.
	28 Langere termijn > 5 jaar):			Versterking vliegroutes door: verbreding waterelement (bijv. in combinatie met nog in ontwikkeling zijnde waterplan?) en/of vermeerderen groen (bomen/struiken haagvormers).

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
	<i>Expat hotel</i>			
	30	Gerealiseerd 12 tijdelijke vleermuiskasten voor sloop blokje woningen van woningbouwvereniging met separate Wnb ontheffing.	o.a. de kasten aan de nieuwbouw van woningstichting in Pr. Margrietstraat.	12 verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis geïntegreerd in het te bouwen pand, waarvan: 8 stuks klein geïntegreerd verblijf (minstens 30*50 cm enkellaags) 4 stuks grotere geïntegreerde verblijven (minstens 3* 70*80 cm meerlaags en 1* 75*150 meerlaags). (ook ter definitieve compensatie van 3 verloren verblijven in gesloopte woningen met separate ontheffing, plus zit in geïntegreerde verblijven alsmede type grotere verblijven).
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:		lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	38 Nieuwbouw/renovatie/ verduurzaming	Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen en/of essentiële vliegroutes en /of openbaar groen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in omgevingsvergunning. Ieder vleermuisverblijfplaats moet minstens worden gecompenseerd door 4 vleermuisverblijven die de aanwezige functie kan overnemen.		Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
11	39 Havenweg	Nader onderzoek bij renovatie/herontwikkeling of nieuwbouw op twee deellocaties (grootoor/laatvlieger/meervleermuis) en ter plaatse van alle kerken. Op basis van nader onderzoek wordt de noodzakelijke natuurmaatregelen bepaald.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus en vleermuissoorten. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
	40	Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/schuurtjes vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). I.v.m. mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huismus en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuis en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
18	Klimaatstraat Hertenweg	(bij actie, nu niet hard gepland.)		
	41			Aanpassing openbaar groen met bomen, hagen/struikvormers en inheemse beplanting.
	45	Minimaal 12 alternatieve verblijven voor gewone dwergvleermuis.		Voor iedere woning 1 simpele vleermuiskast realiseren (incl. richtlijnen hoe op te hangen). Bij voorkeur geïntegreerde verblijven.
	47			Beperk verlichting (laag en gericht naar de grond zonder strooilight).

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
	48			<i>Invoegen element water: alle urbane soorten hebben ook water (om te drinken o.a.) nodig.</i>
	<i>Oranjeplein</i>	<i>(bij actie, nu niet hard gepland.)</i>		
	53	<i>Behoud vliegroule (groenstructuur)</i>		<i>Versterken groenstructuur</i>
	55			<i>Toepassen vleermuisvriendelijke verlichting. (lage armaturen, gericht licht zonder uitstraling naar groenstructuren en naar boven, en eventueel in red of red/orange leduitvoering)</i>
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisaties zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huiszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen (evt. ongemak zoals poepjes vs. nut zoals druk op hinderlijke plaagdieren, zoals steekmuggen)		
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.		Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

11.7 Borging maatregelen en handhaving

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar de provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen. Vleermuiskasten zullen jaarlijks worden gemonitord.

12 Gebiedsontheffing Ruige dwergvleermuis

12.1 Status, verspreiding en staat van instandhouding

De ruige dwergvleermuis is een in Nederland algemeen voorkomende soort, die met name tijdens migratie veelvuldig in Nederland voorkomt. In Nederland is de ruige dwergvleermuis de op één na talrijkste soort. De landelijke staat van instandhouding (Svl) wordt als gunstig beschouwd. Ruige dwergvleermuizen staan niet op de Nederlandse rode lijst. Er zijn in Nederland geen aanwijzingen voor een negatieve trend. In Duitsland is sprake van een stabiele trend, in Zweden en twee Baltische staten is sprake van een positieve trend (European Topic Centre on Biological Diversity). Het verspreidingsgebied van de soort in Europa breidt zich uit (Dietz et al. 2007). Het aantal ruige dwergvleermuizen dat zich jaarlijks in de nazomer in Nederland bevindt werd in 1997 geschat op 50.000 – 100.000 dieren (Limpens et al. 1997; bron: Ministerie Economische Zaken/Nederlandse soorten - online geraadpleegd december 2019). Meer recente schattingen voor (delen van) Nederland ontbreken.

Het aantal aanwezige dieren varieert sterk in de loop van het jaar. In de eerste helft van de zomer is het aantal relatief laag. Er worden in Nederland (vrijwel) geen ruige dwergvleermuizen geboren. De meeste kraamverblijven van de ruige dwergvleermuis zijn bekend van de Baltische staten, alsmede het voormalige Oost-Duitsland, Polen en Wit-Rusland (Dietz et al. 2007). Aan het eind van de zomer en begin van de herfst trekken de dieren in zuidwestelijke richting.

Van de Ruige dwergvleermuis zijn enkele verblijfplaatsen van solitaire dieren aangetroffen in een boom en enkele woningen (< 10 verblijfplaatsen). Langs de westelijke rand van het plangebied is een essentiële vlieg/migratie/foerageerroute aanwezig van deze soort (naast andere soorten) deze vliegroute moet in stand gehouden worden. Verder zijn enkel diffuse vliegbewegingen waargenomen.

Zelfs als een winterverblijf van gemiddelde omvang (10-dieren) in de bebouwing aanwezig zou zijn en zou verdwijnen betreft dat qua percentage nog geen 0,1% van de Nederlandse populatie. Er zijn dan ook geen negatieve gevolgen te verwachten voor de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Op lokaal niveau wordt de staat van instandhouding ook als gunstig geschat. Er zijn geen aanwijzingen dat sprake is van een kwetsbare situatie op lokaal niveau voor deze (zeer) algemene (en veel) voorkomende vleermuissoort in Nederland, en binnen het plangebied geen sprake is van een kraamverblijfplaats, grotere zomerverblijfplaats (> 10 dieren) en/of winterverblijfplaats.

Aangezien ruige dwergvleermuizen vrij gemakkelijk (en snel) nieuwe verblijven accepteert is het aanbieden van alternatieve verblijven geen ingrijpende maatregel waardoor geen sprake is van negatieve effecten op de populatie en stand van instandhouding van de ruige dwergvleermuis. De vlieg/migratie/foerageerroute blijft op basis van alle planvoornemens ook behouden, waardoor eventuele verstoring (als gevolg van alternatieve verblijfplaatsen) hooguit incidenteel zal zijn.

De soort is vermoedelijk algemeen op doortrek. Zowel in Nederland als de regio is de soort algemeen; de lokale gunstige staat van instandhouding is in dat licht ook niet in het geding.

Figuur 12.1 Locatie verblijfplaatsen (rode driehoeken) en essentiële vliegroute in blauwe pijl voor Ruige dwergvleermuis in de dorpskern. Met in omgekeerde driehoek in paars reeds aangebrachte paalkast (2020). Daarnaast zijn net buiten het plangebied vermoedelijk paarverblijfplaatsen aanwezig in populieren nabij de beoogde landbouwroute (niet op kaart).

12.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

De functionaliteit van bekende verblijfplaatsen worden iedere drie jaar gecontroleerd.

12.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor het volgende lid van verbodsartikel 3.5:

6. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
7. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
8. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
9. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
10. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

12.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

12.5 Mitigerende maatregelen

- Bomen en bebouwing met een bekende verblijfplaats en bomen die daarvoor potentieel geschikt (die niet vallen in een van de geformuleerde deelgebieden) zijn worden voorafgaand aan eventuele kap/sloop/werkzaamheden in de periode 15 augustus tot 15 oktober tijdens een visuele inspectie gecontroleerd op de aanwezigheid van exemplaren van deze soort.
- Voorafgaande aan werkzaamheden ter plaatse van of in directe nabijheid van een vleermuisverblijf (in een periode van vleermuisactief seizoen bij minstens 8 graden of warmer) zal het desbetreffende pand/boom vleermuisongeschikt worden gemaakt. Bijvoorbeeld door het toepassen van exclusion flaps en/of door het onder ecologische begeleiding door middel van het maken van licht en tochtgaten ongeschikter te maken.
- Na het ongeschikt maken (in een periode van vleermuisactief seizoen en onder gunstige weersomstandigheden (> 10 graden)) 2 dagen na het aanbrengen van de maatregelen en minstens 3 dagen (maar liever korter) zal voor het aanvangen van de werkzaamheden, gecontroleerd worden (door middel van een monitoring op uit- danwel invliegers bij 8 graden of warmer) of deze maatregelen afdoende zijn.
- Na ecologische vrijgave (geen vleermuizen meer aangetroffen) kunnen de werkzaamheden (kap, sloop, renovatie, isolatie, verbouwing etc.) starten.
- Het verdwijnen van rustplaatsen van de Ruige dwergvleermuis moet altijd gepaard gaan met het aanbieden van vervangende verblijfplaatsen in de vorm van vleermuiskasten op dezelfde locatie indien de groene functie gehandhaafd blijft en/of het plaatsen van kasten verenigbaar is met de nieuwe functie van het terrein.
- Vleermuiskasten dienen van een voor deze soort geschikt type en duurzaam materiaal te zijn.
- Bij herinrichting van deelgebied 5 (Steketeepad) is al voorzien in een eerste mate van extra compensatie voor deze soort (naast gewone dwergvleermuis).
- Voor diverse locaties (zie punten 39 en 40 van de maatregelentabel in 7.1 en onderstaande tabel 8.1) is daarnaast (beperkt) nader onderzoek nodig;
- Voorafgaande aan het (tijdelijk) verwijderen van vleermuiskasten wordt deze eerst door een ecologisch deskundige gecontroleerd op bezetting. Nadat is gecontroleerd dat de kasten leeg zijn kunnen deze (tijdelijk) worden verwijderd.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende verblijfplaatsen en vleermuiskasten uitgevoerd dient te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.
- De gerealiseerde vleermuiskasten (12 stuks) dienen ten tijde van de werkzaamheden voor het MFA te blijven gehandhaafd. Na afronding van de werkzaamheden zullen deze kasten vermoedelijk weer worden verwijderd, nadat de gewinningstermijn van de geïntegreerde kasten is doorlopen. Indien mogelijk worden deze behouden om ook voor andere activiteiten/werkzaamheden als tijdelijk alternatief te kunnen worden ingezet.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog vleermuizen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.

12.6 Compenserende maatregelen

Compensatie van verblijfplaatsen en functies van de ruige dwergvleermuis (4 op 1) dient te bestaan uit het plaatsen van voor deze soort geschikte kasten van een duurzaam materiaal op een geschikte locatie, volgens de onderstaande tabel;

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*			
	1*	8* geïntegreerde verblijven in nieuwbouw school/pastorie in spouwmuur. Waarvan: 4* kleine verblijven (minimaal 30*50 cm enkellaags) 4*kraamverblijfslocaties (min. 75*150 cm en meerlaags) Box in box ter grootte van minstens 2 spanten van de gehele kerkzolderruimte ter compensatie van de te verliezen zomerverblijfruimte, met invliegopeningen en hang/wegkruipmogelijkheden.	12* kasten (voor kraamverblijf, en mannenverblijf in school en tav verliezen zomerverblijf agv verbouwing ook zomerverblijf in kerk)	Vleermuisspouw in nieuw schoolgebouw. & Het achterste deel van de kelder van de kerk wordt geoptimaliseerd als winterverblijf (nu te open/licht en weinig hangplaatsen). Hierdoor wordt 50% van de kelder toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zonder een evt. educatieve/recreatieve functie van het voorste gedeelte van de kerkkelder te verliezen. Belangrijk is fysieke afscheiding tussen deze twee ruimten.
18	Klimaatstraat Pr. Margrietstraat			(65 adressen)
	10	Minimaal 4 alternatieve verblijven voor ruige dwergvleermuis.		Geïntegreerd met onderstaande
5+8	Openbaar groen			
5	16			Optimalisatie Steketeepad (al gerealiseerd).
	19	Behoud van vlieg/migratieroutes. Een aanpassen van verlichting kan pas na akkoord verlichtingsplan ecologisch deskundige.		Versterken van deze routes door meer groen, opvullen open plekken en/of meer wateroppervlakte. Vermindering van verlichting (bijv. verlagen lichtpunten of aanpassen spectrum licht bij verduurzaming openbare verlichting).
	21			Ophangen van 2*10 à 15 platte enkelvoudige vleermuiskasten in dorpsbossen. Buijs Eco Consult stelt daarnaast twee balkkasten vleermuis beschikbaar.
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:		lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	38 Nieuwbouw/renovatie/ verduurzaming	Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen en/of essentiële vliegroutes en /of openbaar groen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in		Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
		omgevingsvergunning. Ieder vleermuisverblijfplaats moet minstens worden gecompenseerd door 4 vleermuisverblijven die de aanwezige functie kan overnemen.		
11	39 Havenweg	Nader onderzoek bij renovatie/herontwikkeling of nieuwbouw op twee deellocaties (grootoor/laatvlieger/meervleermuis) en ter plaats van alle kerken. Op basis van nader onderzoek wordt de noodzakelijke natuurmaatregelen bepaald.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus en vleermuissoorten. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
	40	Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/schuurtjes vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). Ivm mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuis en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
18	<i>Klimaatstraat Hertenweg</i>	<i>(bij actie, nu niet hard gepland.)</i>		
	44	Minimaal 4 alternatieve verblijven voor ruige dwergvleermuis.		Geïntegreerd met onderstaande
22	<i>Landbouwroute</i>	<i>(bij actie, nu niet hard gepland.)</i>		
	51	Behoud vliegroute, Verlichting op nieuwe tracédelen landbouwroute wordt onverlicht		Versterking vliegroute door meer bomen in lijnform of verbreden watergang.
	Algemene maatregelen			
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisaties zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huiszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen.		
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.		Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

12.7 Borging maatregelen en handhaving

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen. Vleermuis kasten zullen jaarlijks worden gemonitord.

13 Gebiedsontheffing Laatvlieger

13.1 Status, verspreiding en staat van instandhouding

De laatvlieger is een gebouwbewonende soort die overal in Nederland wordt aangetroffen, vooral in relatief open gebied. Het is een typische soort van het agrarische landschap en de rand van bebouwingskernen. Binnen het plangebied dorpskern Nieuwdorp zijn geen verblijfplaatsen waargenomen.

Wel is de soort (m.n. net ten noorden van het plangebied) diverse malen waargenomen. Hierdoor is het mogelijk dat de soort ook een of enkele verblijfplaatsen binnen de dorpskern van Nieuwdorp heeft.

De laatvlieger geldt als standvleermuis, waarvan verplaatsingen meestal over hooguit 40 tot 50 km plaatsvinden, maar maxima tot 330 km zijn bekend.

De laatvlieger komt in het grootste deel van Europa voor, van het Middellandse Zeegebied tot Engeland en Zuid-Scandinavië en oostelijk tot ver in Rusland en tot de Kaukasus.

De laatvlieger wordt verspreid over heel Nederland aangetroffen. Ten zuiden van de grote rivieren, uitgezonderd Limburg, lijkt de laatvlieger minder voor te komen. De verspreiding en de aantallen laatvliegers in Nederland lijken vrij stabiel sinds langere tijd. De laatvlieger is in ons land algemeen. De grootte van de Nederlandse populatie wordt geschat op 30.000 tot 50.000 dieren.

Wel lijkt de soort in de afgelopen jaren wat afgenomen, wat maakt dat er zorgen zijn over de gunstige staat van instandhouding. Maar er zijn evenzeer plaatsen waar de soort nog talrijk voorkomt en zelfs vooruit lijkt te gaan. De verwachting is, vanwege de vaste verblijfplaatsen, dat de soort onder druk (kan) staan door de landelijk inzet van het huidige verduurzaming van het gebouwenbestand.

Doordat geen (grote) verblijfplaatsen van de soort binnen het plangebied bekend zijn worden effecten op de gunstige staat van instandhouding niet verwacht. De waarnemingen van laatvlieger zijn opgenomen in figuur 14.1 .

Verder wordt ingezet op verder onderzoek voordat ingrepen plaatsvinden (op locaties waar potentiële laatvliegerverblijven nog onopgemerkt kunnen zijn gebleven) en inzet in Plusmaatregelen waardoor de soort binnen het plangebied meer geschikte potentiële verblijfplaatsen ter beschikking krijgt. De deelgebieden van Havenweg zijn opgenomen in figuur 14.2. Daarnaast is nader onderzoek nodig ter plaatse van de overige kerken (Bethelkerk uitgezonderd) en bij werkzaamheden of sloop van schuren/bijgebouwen vanaf 20 m² en groter.

Figuur 14.1 Locatie waarnemingen laatvlieger in/rondom de dorpskern. Mogelijk is de soort beperkt aanwezig in de dorpskern. Laatvliegers worden vaker in kerken waargenomen. de kerk binnen het plangebied MFA is niet toegankelijk meer voor deze soort, dit wordt bevestigd door in pandige monitoring in 2019. Wel is eenmalig (maar buiten uitvliegtijd) een overvliegende laatvlieger waargenomen.

Figuur 14.1 Locaties aan Havenweg waar nader onderzoek (visuele inspectie aangevuld met nachtelijk onderzoek en stationaire monitoring noodzakelijk is, voor ingrepen (zoals renovatie, verduurzaming, isolatie van wanden en dak) aan bebouwing.

13.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

Eventuele veranderingen in de status van de laatvlieger in de dorpskern worden iedere 3 jaar geëvalueerd.

13.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor het volgende lid van verbodsartikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

13.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

13.5 Mitigerende maatregelen

- Een ter zake ecologisch deskundige wordt bij alle beoogde werkzaamheden aangaande sloop, verbouwingen, dakaanpassing, isolatie en anderszins verduurzamingswerkzaamheden van gebouwen, bijgebouwen en andere objecten betrokken, hierbij vindt altijd een veldinspectie (inpandig, uitpandig en evt. inwendig (spouw/dak) plaats, om bestaande verblijfplaatsen vast te stellen of uit te sluiten.
- Voor diverse locaties (zie punten 39 en 40 van de maatregelentabel in 7.1 en onderstaande tabel 8.1) is daarnaast (beperkt) nader onderzoek nodig;
- Aanvullend onderzoek is nodig bij:
 - de twee afgebakende terreindelen aan de Havenweg in figuur 14.2
 - en bij werkzaamheden aan of sloop van schuren/bijgebouwen (> 20 m²) en kerken (Bethelkerk uitgezonderd hier reeds nadere beschouwing plaatsgevonden).
 - Wanneer afwijkend op het onderzoek uit 2019-2020 bewijzen van aanwezigheid (poepjes, exemplaren, prooi-resten) worden aangetroffen.
- Dit aanvullend onderzoek bestaat tenminste uit onderzoek tijdens vleermuisactieve periode (bij voorkeur kraamtijd mei t/m juli) waarbij met een tot twee avondbezoeken eventuele uitvliegers worden beoordeeld (danwel invliegers tijdens een ochtendbezoek) aangevuld met een inpandig geplaatste vleermuislogger voor stationaire monitoring van ultrasone vleermuisgeluiden gedurende 10 dagen. Deze vleermuisgeluiden moeten nadien worden gedetermineerd en worden geïnterpreteerd tot soort en functie van de opgenomen geluiden. Bij onderzoek naar kerken wordt bij voorkeur de volledige onderzoeksinspanning volgens het vleermuisprotocol gevolgd, gezien de mogelijke functies van dergelijke gebouwen.
- Bij afronding van het project MFA worden in de bestaande en nieuwe bebouwing al maatregelen genomen ten gunste van de laatvlieger.

- Voorafgaande aan werkzaamheden ter plaatse van of in directe nabijheid van een vleermuisverblijf (in een periode van vleermuisactief seizoen bij minstens 8 graden of warmer) zal het desbetreffende pand vleermuisongeschikt worden gemaakt. Bijvoorbeeld door het toepassen van exclusion flaps en/of door het onder ecologische begeleiding door middel van het maken van licht en tochtgaten ongeschikter te maken.
- Specifiek ter plaatse van het MFA mag dit niet plaatsvinden voor de school in het kraamseizoen (1 mei t/m 31 juli) en de kerk in de winterperiode (1 november t/m 31 maart).
- Na het ongeschikt maken (in een periode van vleermuisactief seizoen en onder gunstige weersomstandigheden (> 10 graden)) 2 dagen na het aanbrengen van de maatregelen en minstens 3 dagen (maar liever korter) zal voor het aanvangen van de werkzaamheden, gecontroleerd worden (door middel van een monitoring op uit- danwel invliegers bij 8 graden of warmer) of deze maatregelen afdoende zijn.
- Na ecologische vrijgave (geen vleermuizen meer aangetroffen) kunnen de werkzaamheden (sloop, renovatie, isolatie, verbouwing etc.) starten.
- Voorafgaande aan het (tijdelijk) verwijderen van vleermuiskasten wordt deze eerst door een ecologisch deskundige gecontroleerd op bezetting. Nadat is gecontroleerd dat de kasten leeg zijn kunnen deze (tijdelijk) worden verwijderd.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende verblijfplaatsen en vleermuiskasten uitgevoerd dient te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.
- De gerealiseerde vleermuiskasten (12 stuks) dienen ten tijde van de werkzaamheden voor het MFA te blijven gehandhaafd. Na afronding van de werkzaamheden zullen deze kasten vermoedelijk weer worden verwijderd, nadat de gewenningstermijn van de geïntegreerde kasten is doorlopen. Indien mogelijk worden deze behouden om ook voor andere activiteiten/werkzaamheden als tijdelijk alternatief te kunnen worden ingezet.
- Wanneer zowel de visuele inspectie (in pandig als inwendig in spouw, onder pannen) geen enkele waarnemingen zijn gedaan van vleermuizen (en/of aanwezige broedvogels) dan kan het planvoornemen worden uitgevoerd zonder bijzondere mitigerende maatregelen.
- Bij het wel aantreffen van vleermuisactiviteit van laatvlieger ter plaatse dan zal een beknopt plan van aanpak worden opgesteld (maatwerk aanpak) wat ter melding wordt voorgelegd aan bevoegd gezag. Deze voorziet in een voorstel voor compensatie van het aangetroffen verblijf. Hierbij worden werkzaamheden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden en onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog vleermuizen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.

13.6 Compenserende maatregelen

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*			
	1*	8* geïntegreerde verblijven in nieuwbouw school/pastorie in spouwmuur. Waarvan: 4* kleine verblijven (minimaal 30*50 cm enkellaags) 4*kraamverblijfslocaties (min. 75*150 cm en meerlaags) Box in box ter grootte van minstens 2 spanten van de gehele kerkzolderruimte ter compensatie van de te verliezen zomerverblijfruimte, met invliegopeningen en hang/wegkruipmogelijkheden, ook voor laatvlieger	12* kasten (voor kraamverblijf, en mannenverblijf in school en tav verliezen zomerverblijf agv verbouwing ook zomerverblijf in kerk)	Vleermuisspouw in nieuw schoolgebouw met grotere invliegopeningen ook voor o.a. laatvlieger & Het achterste deel van de kelder van de kerk wordt geoptimaliseerd als winterverblijf (nu te open/licht en weinig hangplaatsen). Hierdoor wordt 50% van de kelder toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zonder een evt. educatieve/recreatieve functie van het voorste gedeelte van de kerkkelder te verliezen. Belangrijk is fysieke afscheiding tussen deze twee ruimten.
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:		lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	38 Nieuwbouw/renovatie/verduurzaming	Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen en/of essentiële vliegroutes en /of openbaar groen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in omgevingsvergunning. Ieder vleermuisverblijfplaats moet minstens worden gecompenseerd door 4 vleermuisverblijven die de aanwezige functie kan overnemen.		Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
11	39 Havenweg	Nader onderzoek bij renovatie/herontwikkeling of nieuwbouw op twee deellocaties (grootoor/laatvlieger/meervleermuis) en ter plaatse van alle kerken. Op basis van nader onderzoek wordt de noodzakelijke natuurmaatregelen bepaald.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus en vleermuissoorten. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
	40	Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/schuurtjes vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). Ivm mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuizen en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
	Algemene maatregelen			
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisaties zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huiszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen.		
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.		Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

13.7 *Borging maatregelen en handhaving*

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar de provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen.

14 Gebiedsontheffing Meervleermuis

14.1 Status, verspreiding en staat van instandhouding

De meervleermuis heeft in ons land 's zomers een ruime verspreiding in het noorden en westen. De belangrijkste kraamkolonies en foerageergebieden liggen in het laagveen-, zeeklei- en IJsselmeergebied van Holland, Utrecht, Friesland, Groningen en de Kop van Overijssel. Kraamkolonies van de soort bevinden zich in diverse typen gebouwen (kerken, boerderijen, woonhuizen), steevast in de nabijheid van waterrijke gebieden. De vleermuis vliegt na zonsondergang uit, waarbij afstanden tot zo'n 10 km worden overbrugd. Tijdens de vlucht worden houtwallen, waterwegen en andere structuren in het landschap gevolgd. Het foerageren gebeurt boven open water, zoals kanalen, vaarten, plassen en meren.

Wel is de soort (direct ten noorden van het plangebied en bij de Sloekreek) diverse malen waargenomen. Hierdoor is het mogelijk dat de soort ook een of enkele verblijfplaatsen binnen de dorpskern van Nieuwdorp heeft.

Figuur 14.1 Locatie waarnemingen meervleermuis rondom de dorpskern. Mogelijk is de soort beperkt aanwezig in de dorpskern. Er is in ieder geval sprake van een vlieg/foerageerroute direct ten noorden van het plangebied.

Het verspreidingsgebied van de meervleermuis omvat noordelijk en oostelijk Europa; het strekt zich uit van Noord-Nederland en Denemarken tot in Rusland (met uitlopers tot in Siberië). Ons land ligt dus aan de westrand van dit areaal. Voor de trek naar overwinteringsgebieden legt de meervleermuis soms lange afstanden af, tot meer dan 300 km.

De belangrijkste overwinteringsplaatsen in Nederland liggen in de mergelgroeves van Zuid-Limburg en in bunkers in het Hollandse duingebied en bij Arnhem; in het bijzonder in bunkers tussen Katwijk en Den Haag overwinteren grote aantallen dieren. Kraamkolonies zijn tot nu toe (peildatum 2005) vooral gevonden in het westen en noorden van Nederland en aan de randmeren.

Hoewel de meervleermuis internationaal als bedreigd wordt beschouwd, is ze in Nederland (vooral in Holland en Friesland) niet zeldzaam. Ook lijkt het erop dat de soort in de afgelopen eeuw niet is afgenomen. De aantallen in Nederland werden in 1992 geschat op circa 10.000 exemplaren.

De kraamkolonies variëren in grootte van enkele tientallen tot enkele honderden dieren. De mannetjes leven in de kraamtijd solitair of in kleine groepjes.

Doordat geen (grote) verblijfplaatsen van de soort binnen het plangebied bekend zijn worden effecten op de gunstige staat van instandhouding niet verwacht. Verder wordt ingezet op verder onderzoek voordat ingrepen plaatsvinden (op locaties waar potentiële verblijven nog onopgemerkt kunnen zijn gebleven) en inzet in Plusmaatregelen waardoor de soort binnen het plangebied meer geschikte potentiële verblijfplaatsen ter beschikking krijgt.

Figuur 14.2 Locaties aan Havenweg waar nader onderzoek (visuele inspectie aangevuld met nachtelijk onderzoek en stationaire monitoring noodzakelijk is, voor ingrepen (zoals renovatie, verduurzaming, isolatie van wanden en dak) aan bebouwing.

14.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

Eventuele veranderingen in de status van de meervleermuis in de dorpskern worden iedere 3 jaar geëvalueerd.

14.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor het volgende lid van verbodsartikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

14.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

14.5 Mitigerende maatregelen

- Een ter zake ecologisch deskundige wordt bij alle beoogde werkzaamheden aangaande sloop, verbouwingen, dakaanpassing, isolatie en anderszins verduurzamingswerkzaamheden van gebouwen, bijgebouwen en andere objecten betrokken, hierbij vindt altijd een veldinspectie (inpandig, uitpandig en evt. inwendig (spouw/dak) plaats, om bestaande verblijfplaatsen vast te stellen of uit te sluiten.
- Voor diverse locaties (zie punten 39 en 40 van de maatregelentabel in 7.1 en onderstaande tabel 8.1) is daarnaast (beperkt) nader onderzoek nodig;
- Aanvullend onderzoek is nodig bij:
 - de twee afgebakende terreindelen aan de Havenweg in figuur 14.2
 - en bij werkzaamheden aan of sloop van schuren/bijgebouwen (> 20 m²) en kerken (Bethelkerk uitgezonderd hier reeds nadere beschouwing plaatsgevonden).
 - Wanneer afwijkend op het onderzoek uit 2019-2020 bewijzen van aanwezigheid (poepjes, exemplaren, prooiresten) worden aangetroffen.
- Dit aanvullend onderzoek bestaat tenminste uit onderzoek tijdens vleermuisactieve periode (bij voorkeur kraamtijd mei t/m juli) waarbij met een tot twee avondbezoeken eventuele uitvliegers worden beoordeeld (danwel invliegers tijdens een ochtendbezoek) aangevuld met een inpandig geplaatste vleermuislogger voor stationaire monitoring van ultrasone vleermuisgeluiden gedurende 10 dagen. Deze vleermuisgeluiden moeten nadien worden gedetermineerd en worden geïnterpreteerd tot soort en functie van de opgenomen geluiden. Bij onderzoek naar kerken wordt bij voorkeur de volledige onderzoeksinspanning volgens het vleermuisprotocol gevolgd, gezien de mogelijke functies van dergelijke gebouwen.
- Bij afronding van het project MFA worden in de bestaande en nieuwe bebouwing al maatregelen genomen ten gunste van de meervleermuis.
- Voorafgaande aan werkzaamheden ter plaatse van of in directe nabijheid van een vleermuisverblijf (in een periode van vleermuisactief seizoen bij minstens 8 graden of

warmer) zal het desbetreffende pand vleermuisongeschikt worden gemaakt. Bijvoorbeeld door het toepassen van exclusion flaps en/of door het onder ecologische begeleiding door middel van het maken van licht en tochtgaten ongeschikter te maken.

- Specifiek ter plaatse van het MFA mag dit niet plaatsvinden voor de school in het kraamseizoen (1 mei t/m 31 juli) en de kerk in de winterperiode (1 november t/m 31 maart).
- Na het ongeschikt maken (in een periode van vleermuisactief seizoen en onder gunstige weersomstandigheden (> 10 graden)) 2 dagen na het aanbrengen van de maatregelen en minstens 3 dagen (maar liever korter) zal voor het aanvangen van de werkzaamheden, gecontroleerd worden (door middel van een monitoring op uit- danwel invliegers bij 8 graden of warmer) of deze maatregelen afdoende zijn.
- Na ecologische vrijgave (geen vleermuizen meer aangetroffen) kunnen de werkzaamheden (sloop, renovatie, isolatie, verbouwing etc.) starten.
- Voorafgaande aan het (tijdelijk) verwijderen van vleermuiskasten wordt deze eerst door een ecologisch deskundige gecontroleerd op bezetting. Nadat is gecontroleerd dat de kasten leeg zijn kunnen deze (tijdelijk) worden verwijderd.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende verblijfplaatsen en vleermuiskasten uitgevoerd dient te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.
- De gerealiseerde vleermuiskasten (12 stuks) dienen ten tijde van de werkzaamheden voor het MFA te blijven gehandhaafd. Na afronding van de werkzaamheden zullen deze kasten vermoedelijk weer worden verwijderd, nadat de gewenningstermijn van de geïntegreerde kasten is doorlopen. Indien mogelijk worden deze behouden om ook voor andere activiteiten/werkzaamheden als tijdelijk alternatief te kunnen worden ingezet.
- Wanneer zowel de visuele inspectie (in pandig als inwendig in spouw, onder pannen) geen enkele waarnemingen zijn gedaan van vleermuizen (en/of aanwezige broedvogels) dan kan het planvoornemen worden uitgevoerd zonder bijzondere mitigerende maatregelen.
- Bij het wel aantreffen van vleermuisactiviteit van meervleermuis ter plaatse dan zal een beknopt plan van aanpak worden opgesteld (maatwerk aanpak) wat ter melding wordt voorgelegd aan bevoegd gezag. Deze voorziet in een voorstel voor compensatie van het aangetroffen verblijf. Hierbij worden werkzaamheden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden en onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog vleermuizen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.

14.6 Compenserende maatregelen

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*			
	1*	8* geïntegreerde verblijven in nieuwbouw school/pastorie in spouwmuur. Waarvan: 4* kleine verblijven (minimaal 30*50 cm enkellaags) 4*kraamverblijfslocaties (min. 75*150 cm en meerlaags) Box in box ter grootte van minstens 2 spanten van de gehele kerkzolderruimte ter compensatie van de te verliezen zomerverblijfruimte, met invliegopeningen en hang/wegkruipmogelijkheden, ook voor meervleermuis	12* kasten (voor kraamverblijf, en mannenverblijf in school en tav verliezen zomerverblijf agv verbouwing ook zomerverblijf in kerk)	Vleermuisspouw in nieuw schoolgebouw met grotere invliegopeningen ook voor o.a. meervleermuis & Het achterste deel van de kelder van de kerk wordt geoptimaliseerd als winterverblijf (nu te open/licht en weinig hangplaatsen). Hierdoor wordt 50% van de kelder toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zonder een evt. educatieve/recreatieve functie van het voorste gedeelte van de kerkkelder te verliezen. Belangrijk is fysieke afscheiding tussen deze twee ruimten.
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:		lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	<i>Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.</i>		<i>Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.</i>
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	<i>Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.</i>		<i>Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.</i>
	38 Nieuwbouw/renovatie/verduurzaming	Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen en/of essentiële vliegroutes en /of openbaar groen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in omgevingsvergunning. Ieder vleermuisverblijfplaats moet minstens worden gecompenseerd door 4 vleermuisverblijven die de aanwezige functie kan overnemen.		Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
11	39 Havenweg	Nader onderzoek bij renovatie/herontwikkeling of nieuwbouw op twee deellocaties (grootoor/laatvlieger/meervleermuis) en ter plaatse van alle kerken. Op basis van nader onderzoek wordt de noodzakelijke natuurmaatregelen bepaald.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus en vleermuissoorten. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
	40	Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/schuurtjes vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). Ivm mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuizen en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
22	Landbouwroute	<i>(bij actie, nu niet hard gepland.)</i>		
	51	<i>Behoud vliegroute, Verlichting op nieuwe tracédelen landbouwroute wordt onverlicht</i>		<i>Versterking vliegroute door meer bomen in lijnvorm of verbreden watergang.</i>
	Algemene maatregelen			
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisaties zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huiszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen.		
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.		Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

14.7 *Borging maatregelen en handhaving*

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar de provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen.

15 Gebiedsontheffing Gewone grootoorvleermuis

15.1 *Status, verspreiding en staat van instandhouding*

Gewone grootoorvleermuizen gedragen zich opportunistisch in hun keuze van verblijfplaatsen. Ze worden zowel op zolders, achter betimmeringen, daklijsten en vensterluiken, in spouwmuren en onder dakpannen, als in holten en spleten in bomen en in vleermuiskasten gevonden.

Ze grootoorvleermuizen jagen in langzame cirkels en een langzame, wendbare vlucht dicht op en door de vegetatie, waarbij insecten van bladeren of uit de lucht worden gegrepen. Zij vliegen rond door beschutte plekken in bossen en kleinschalig parkachtig landschap, boven bospaden, lanen en open plekken, langs bosranden en laag boven (bloeiende) kruidenbegroeiing of langs de kroon van (bloeiende) bomen. Als wendbare vliegers jagen ze ook veel in gebouwen.

Ze vormen meestal groepen van 5 tot 25, bij uitzondering tot 80 dieren. De (kraam)groep leeft in een netwerk van een groot aantal bij elkaar gelegen verblijfplaatsen. Ze jagen in de directe omgeving van de verblijfplaats tot op circa drie kilometer afstand. De gewone grootoorvleermuis komt in vrijwel heel Europa voor.

Uit Nederland zijn verspreide waarnemingen bekend, waarbij een duidelijke binding blijkt met bosgebied op zandgronden. Zwaartepunten van de verspreiding van de gewone grootoorvleermuis liggen daardoor in de duinstreek en het midden en oosten van ons land. De aantallen worden geschat op 5.000 tot 7.500 dieren. Na een afname van de aantallen overwinterende dieren in de tweede helft van de vorige eeuw (de soort wordt tijdens wintertellingen in diverse objecten aangetroffen) is de trend nu weer positief.

Doordat geen (grote) verblijfplaatsen van de soort binnen het plangebied bekend zijn worden effecten op de gunstige staat van instandhouding niet verwacht.

Figuur 15.1 Locatie waarnemingen grootoorvleermuis in de dorpskern. Vermoedelijk is de soort met een kleine verblijfplaats aanwezig in de dorpskern. Het oostelijk dorpsbos (incl. vijver) is essentieel foerageergebied voor o.a. de gewone grootoorvleermuis.

Verder wordt ingezet op verder onderzoek voordat ingrepen plaatsvinden (op locaties waar potentiële verblijven nog onopgemerkt kunnen zijn gebleven) en inzet in Plusmaatregelen waardoor de soort binnen het plangebied meer geschikte potentiële verblijfplaatsen ter beschikking krijgt.

Figuur 15.2 Locaties aan Havenweg waar nader onderzoek (visuele inspectie aangevuld met nachtelijk onderzoek en stationaire monitoring noodzakelijk is, voor ingrepen (zoals renovatie, verduurzaming, isolatie van wanden en dak) aan bebouwing.

15.2 Verantwoording verspreidingsgegevens

Eventuele veranderingen in de status van de gewone grootoorvleermuis in de dorpskern worden iedere 3 jaar geëvalueerd.

15.3 Verboden waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Ontheffing wordt aangevraagd voor het volgende lid van verbodsartikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

15.4 Belang van de ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

Voor de belangen die van toepassing zijn wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

15.5 Mitigerende maatregelen

- Een ter zake ecologisch deskundige wordt bij alle beoogde werkzaamheden aangaande sloop, verbouwingen, dakaanpassing, isolatie en anderszins verduurzamingswerkzaamheden van gebouwen, bijgebouwen en andere objecten betrokken, hierbij vindt altijd een veldinspectie (in pandig, uit pandig en evt. inwendig (spouw/dak) plaats, om bestaande verblijfplaatsen vast te stellen of uit te sluiten.
- Voor diverse locaties (zie punten 39 en 40 van de maatregellentabel in 7.1 en onderstaande tabel 8.1) is daarnaast (beperkt) nader onderzoek nodig;
- Aanvullend onderzoek is nodig bij:
 - de twee afgebakende terreindelen aan de Havenweg in figuur 14.2
 - en bij werkzaamheden aan of sloop van schuren/bijgebouwen (> 20 m²) en kerken (Bethelkerk uitgezonderd hier reeds nadere beschouwing plaatsgevonden).
 - Wanneer afwijkend op het onderzoek uit 2019-2020 bewijzen van aanwezigheid (poepjes, exemplaren, prooi-resten) worden aangetroffen.
- Dit aanvullend onderzoek bestaat tenminste uit onderzoek tijdens vleermuisactieve periode (bij voorkeur kraamtijd mei t/m juli) waarbij met een tot twee avondbezoeken eventuele uitvliegers worden beoordeeld (danwel invliegers tijdens een ochtendbezoek) aangevuld met een in pandig geplaatste vleermuislogger voor stationaire monitoring van ultrasone vleermuisgeluiden gedurende 10 dagen. Deze vleermuisgeluiden moeten nadien worden gedetermineerd en worden geïnterpreteerd tot soort en functie van de opgenomen geluiden. Bij onderzoek naar kerken wordt bij voorkeur de volledige onderzoeksinspanning volgens het vleermuisprotocol gevolgd, gezien de mogelijke functies van dergelijke gebouwen.
- Bij afronding van het project MFA worden in de bestaande en nieuwe bebouwing al maatregelen genomen ten gunste van de gewone grootoorvleermuis.
- Voorafgaande aan werkzaamheden ter plaatse van of in directe nabijheid van een vleermuisverblijf (in een periode van vleermuisactief seizoen bij minstens 8 graden of warmer) zal het desbetreffende pand vleermuisongeschikt worden gemaakt. Bijvoorbeeld door het toepassen van exclusion flaps en/of door het onder ecologische begeleiding door middel van het maken van licht en tochtgaten ongeschikter te maken.
- Specifiek ter plaatse van het MFA mag dit niet plaatsvinden voor de school in het kraamseizoen (1 mei t/m 31 juli) en de kerk in de winterperiode (1 november t/m 31 maart).
- Na het ongeschikt maken (in een periode van vleermuisactief seizoen en onder gunstige weersomstandigheden (> 10 graden)) 2 dagen na het aanbrengen van de maatregelen en minstens 3 dagen (maar liever korter) zal voor het aanvangen van de werkzaamheden, gecontroleerd worden (door middel van een monitoring op uit- danwel invliegers bij 8 graden of warmer) of deze maatregelen afdoende zijn.
- Na ecologische vrijgave (geen vleermuizen meer aangetroffen) kunnen de werkzaamheden (sloop, renovatie, isolatie, verbouwing etc.) starten.
- Voorafgaande aan het (tijdelijk) verwijderen van vleermuiskasten wordt deze eerst door een ecologisch deskundige gecontroleerd op bezetting. Nadat is gecontroleerd dat de kasten leeg zijn kunnen deze (tijdelijk) worden verwijderd.
- hij/zij zal aanwijzingen geven over de werkzaamheden rondom de bekende verblijfplaatsen en vleermuiskasten uitgevoerd dient te worden, of na de maatregelen de dieren inderdaad zijn vertrokken en dient oproepbaar zijn tijdens de werkzaamheden.

- De gerealiseerde vleermuiskasten (12 stuks) dienen ten tijde van de werkzaamheden voor het MFA te blijven gehandhaafd. Na afronding van de werkzaamheden zullen deze kasten vermoedelijk weer worden verwijderd, nadat de gewenningstermijn van de geïntegreerde kasten is doorlopen. Indien mogelijk worden deze behouden om ook voor andere activiteiten/werkzaamheden als tijdelijk alternatief te kunnen worden ingezet.
- Wanneer zowel de visuele inspectie (in pandig als inwendig in spouw, onder pannen) geen enkele waarnemingen zijn gedaan van vleermuizen (en/of aanwezige broedvogels) dan kan het planvoornemen worden uitgevoerd zonder bijzondere mitigerende maatregelen.
- Bij het wel aantreffen van vleermuisactiviteit van gewone grootoorvleermuis ter plaatse dan zal een beknopt plan van aanpak worden opgesteld (maatwerk aanpak) wat ter melding wordt voorgelegd aan bevoegd gezag. Deze voorziet in een voorstel voor compensatie van het aangetroffen verblijf. Hierbij worden werkzaamheden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden en onder begeleiding van een ecologisch deskundige.
- Bovenstaande mitigerende maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, met logboek dat op de bouwplaats aanwezig is en dient bekend te zijn onder alle betrokkenen.
- Wanneer tijdens de werkzaamheden onverhoopt toch nog vleermuizen worden aangetroffen op of in de bebouwing dienen de werkzaamheden direct te worden gestaakt en wordt de hierboven genoemde ter zake deskundige ecooloog opgeroepen; pas na zijn/haar akkoord kunnen de werkzaamheden worden hervat.

15.6 Compenserende maatregelen

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
1+2	Deellocatie MFA*			
	1*	8* geïntegreerde verblijven in nieuwbouw school/pastorie in spouwmuur. Waarvan: 4* kleine verblijven (minimaal 30*50 cm enkellaags) 4*kraamverblijfslocaties (min. 75*150 cm en meerlaags) Box in box ter grootte van minstens 2 spanten van de gehele kerkzolderruimte ter compensatie van de te verliezen zomerverblijf ruimte, met invliegopeningen en hang/wegkruipmogelijkheden, ook voor grootoorvleermuis	12* kasten (voor kraamverblijf, en mannenverblijf in school en tav verliezen zomerverblijf agv verbouwing ook zomerverblijf in kerk)	Vleermuisspouw in nieuw schoolgebouw met grotere invliegopeningen ook voor o.a. grootoor & Het achterste deel van de kelder van de kerk wordt geoptimaliseerd als winterverblijf (nu te open/licht en weinig hangplaatsen). Hierdoor wordt 50% van de kelder toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zonder een evt. educatieve/recreatieve functie van het voorste gedeelte van de kerkkelder te verliezen. Belangrijk is fysieke afscheiding tussen deze twee ruimten.
5+8	Openbaar groen			
5	16			Optimalisatie Steketeepad (al gerealiseerd).
	19	Behoud van vlieg/migratieroutes. Een aanpassen van verlichting kan pas na akkoord verlichtingsplan ecologisch deskundige.		Versterken van deze routes door meer groen, opvullen open plekken en/of meer wateroppervlakte. Vermindering van verlichting (bijv. verlagen lichtpunten of aanpassen spectrum licht bij verduurzaming openbare verlichting).
	21			Ophangen van 2*10 à 15 platte enkelvoudige vleermuiskasten in dorpsbossen. Buijs Eco Consult stelt daarnaast twee balkkasten vleermuis beschikbaar, o.a. ook geschikt voor grootoorvleermuis

	Maatregel	Minimaal	Tijdelijk (wordt door laten hangen een plus)	Plus voor natuur/ecologie vetgedrukte delen worden gerealiseerd om daadwerkelijk een PLUS te creëren. Van niet vetgedrukte onderdelen wordt tevens minstens 50% gerealiseerd (keuzeopties)
	Nieuwe overige ontwikkelingen in kern	In huidige situatie kan gemeente nog geen verplichtingen (zoals natuur inclusief bouwen) opleggen:		lange termijn wel in actualisatie totaal bestemmingsplan kern Nieuwdorp opnemen.
	36 Grondreserve Pr. Beatrixstraat	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	37 Nieuwbouwwijk Lancaster	Lastig bestemmingsplan gereed zonder verplichting op soorten, doorvoeren bij actualiseren bestemmingsplan.		Principe natuur inclusief bouwen toepassen (met standaard minstens 2 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
	38 Nieuwbouw/renovatie/ verduurzaming	Minimaal compensatie van de te verstoren of verliezen verblijven, en/of nestplaatsen en/of essentiële vliegroutes en /of openbaar groen. Toetsing planvoornemen en opleggen verplichtingen in omgevingsvergunning. Ieder vleermuisverblijfplaats moet minstens worden gecompenseerd door 4 vleermuisverblijven die de aanwezige functie kan overnemen.		Principe natuur inclusief bouwen/renoveren toepassen (met standaard minstens 3 geïntegreerde verblijven per wooneenheid voor vleermuis, huismus en/of gierzwaluw.
11	39 Havenweg	Nader onderzoek bij renovatie/herontwikkeling of nieuwbouw op twee deellocaties (grootoor/laatvlieger/meervleermuis) en ter plaatse van alle kerken. Op basis van nader onderzoek wordt de noodzakelijke natuurmaatregelen bepaald.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus en vleermuissoorten. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
	40	Nader onderzoek bij het verdwijnen van schuren/bijgebouwen vanaf en groter dan 20 m2 of woningen met niet gebruikte zolder(delen). Ivm mogelijke aanwezigheid van bijv. de lastig waarneembare grootoorvleermuis.		Inzet op natuur inclusief bouwen/renoveren met nadruk op potentie huismus, gierzwaluw, huuszwaluw en vleermuissoorten (grootoorvleermuis en mindere mate laatvlieger, dwergvleermuis en meervleermuis. Exacte invulling op basis van nader onderzoek.
22	Landbouwroute	(bij actie, nu niet hard gepland.)		
	51	Behoud vliegroute, Verlichting op nieuwe tracédelen landbouwroute wordt onverlicht		Versterking vliegroute door meer bomen in lijnvorm of verbreden watergang.
	Algemene maatregelen			
	59 Voorlichting (evt. met natuurorganisaties zoals bijv. IVN)	Voor begrip nut, noodzaak en positieve bijdrage van aanpak, voor behoud van (tijdelijke) nestkasten en het in standhouden van aanwezige populatie huuszwaluwen, huismus, gierzwaluw en vleermuizen.		
	60 Nieuwe besluiten en plannen	Natuur inclusief bouwen, en renoveren maatstaf maken.		Inzet op inheemse beplanting in nieuw aan te leggen of om te vormen openbaar groen. Besondere Gärten - NABU en/of Natuurvriendelijke wadi Groenblauwe netwerken (urbangreenbluegrids.com)

15.7 Borging maatregelen en handhaving

Uitvoering van maatregelen wordt altijd vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Borging vindt plaats door een jaarlijkse rapportage naar de provincie Zeeland met betrekking tot de voor deze soort uitgevoerde maatregelen. Indien daar aanleiding voor bestaat stelt zij aanvullende eisen.

16 Leidraad zorgvuldig handelen Vogels met een ongunstige staat van instandhouding

Het gaat hier om in principe - niet jaarrond - beschermde broedplaatsen van onder meer vogels met een slechte staat van instandhouding broedend in/aan bebouwing, wegbermen en leidingstroken. In dit hoofdstuk wordt de omgang met deze beschermde soorten besproken.

16.1 Aandachtsoorten

Beschermde vogels die voorkomen met een slechte staat van instandhouding (nationaal en regionaal) of die als aandachtsoort (nog niet aanwezig met potentieel of kwetsbaar) aan te merken zijn:

- Groene specht *Picus viridis*
- Huiswaluw *Delichon urbicum*

Naast deze beschermde soorten, die het meest frequent opduiken op vlakke terreinen met een korte vegetatie, en enkele soorten die in bos en struweel (Groene specht,) of aan woningen/gebouwen (huiswaluw) voorkomen in de dorpskern, is er een niet uitputtende reeks soorten die in potentie onder specifieke situaties kunnen opduiken en waarop een strikt beschermingsregime in het voor die soorten geldende broedseizoen van toepassing is.

16.2 Minst kwetsbare periode (alle soorten)

Buiten broedseizoen: oktober t/m februari

16.3 Mitigatie

17.3.1 Gunstige staat van instandhouding

- Wanneer activiteiten plaatsvinden waarbij een grote kans bestaat dat de rust rondom een nest of meerdere nesten verdwijnt, moeten maatregelen genomen worden om de lokale staat van instandhouding niet in het geding te laten komen.
- In dit soort specifieke situaties dient een deskundige op het gebied van de soort nauw betrokken te worden bij de uitvoering van maatregelen.

17.3.2 Vooronderzoek

Potentieel geschikte nestlocaties en andersoortige verblijfplaatsen van de bovengenoemde soorten moeten voorafgaand aan werkzaamheden zijn gecontroleerd op hen voorkomen.

JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Buiten de broedperiode: oktober t/m februari (maart en augustus/september zijn afhankelijk van het weer, verschilt per soort en jaar)											

17.3.3 Planning van maatregelen

Bij de planning van de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met het broedseizoen. In beginsel worden ruimtelijke ingrepen daar waar mogelijk buiten het kwetsbare broedseizoen gepland. Bij werken in het kwetsbare broedseizoen moeten maatregelen om te voorkómen dat een soort zich vestigt op de beoogde werklocatie zo kort mogelijk voorafgaand aan de werkzaamheden worden genomen, maar mogen onder geen beding nog plaatsvinden als vogels zich reeds hebben gevestigd.

Of een vogel zich wel of niet heeft gevestigd dient te worden beoordeeld door een deskundige op het gebied van de soort(en) in kwestie.

17.3.4 Praktische uitvoering maatregelen

Men moet beschermde zones instellen en deze duidelijk markeren waardoor rustige delen ontstaan waar vogels ongestoord kunnen broeden.

Rondom de bekende broedplaats(en) van de soort(en) moet gedurende het broedseizoen een strook ongemoeid gelaten worden bij ruimtelijke ingrepen. De breedte van deze strook is afhankelijk van de locatie, de soort en de uit te voeren activiteit en dient te worden vastgesteld door een deskundige.

17.3.5 Broedvrij houden van terreinen

- Onder “broedvrij” houden wordt verstaan het preventief weren van vogels uit een terrein om te voorkomen dat deze gaan nestelen en er een beschermde situatie ontstaat die een belemmering vormt voor een voorgenomen activiteit.
- Broedvrij houden kan geschieden door geschikt broedbiotoop (bv. struweel bosschage) te verwijderen voorafgaand het kritische broedseizoen.

17.3.6 Optimaliseren beheer en inrichting voor kwetsbare vogelsoorten

Door kabel- en leidingstroken, (spoor)dijktaluds, randen van landbouwverkeer, watergangen daar waar mogelijk extensiever te beheren ontstaan nieuwe kansen voor veel grondgebonden kwetsbare soorten zoals (Patrijs, Graspieper, Veldleeuwerik en Tapuit).

Door het plaatsen van grindkoffers op daken of vegetatiedaken kunnen Scholeksters maar ook Visdieven op daken broedhabitat in gebruik nemen.

17.3.7 Monitoring

De genomen maatregelen moeten op hun effectiviteit gemonitord worden door een jaarlijkse inventarisatie van deze kwetsbare soorten. Indien nodig kan beheer van groenstructuren op de aanwezigheid van de kwetsbare soorten worden afgestemd.

17 Leidraad zorgvuldig handelen Vleermuizen

17.1 Wettelijke beschermde soorten

De in het kader van de vigerende natuurwetgeving relevante beschermde soorten die in recente jaren in (de directe nabijheid van) de dorpskern zijn vastgesteld, zijn de volgende:

- Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
- Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
- Laatvlieger *Eptesicus serotinus*
- Meervleermuis *Myotis dasycneme*
- Grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
- Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
- Watervleermuis *Myotis daubentonii*

Alleen de laatste twee soorten zijn niet met een (mogelijke) verblijfplaats vastgesteld binnen het plangebied, die worden in de onderstaande paragrafen nader besproken. Voor de overige vleermuissoorten wordt verwezen naar de hoofdstukken 11 t/m 15.

17.2 Watervleermuis

17.2.1 Gunstige staat van instandhouding

De Watervleermuis is een plaatselijk algemeen voorkomende soort van bossen, parken en landgoederen, waarbij vooral oude bomen als verblijfplaats worden gebruikt. De soort trekt gemiddeld hoogstens tot enkele tientallen kilometers en brengt de winter door in bunkers, oude steengroeven en grotten. De landelijke populatie wordt geschat op 15.000 tot 30.000 dieren.

17.2.2 Voorkomen in de dorpskern

Vermoedelijk is de Watervleermuis niet standvastig aanwezig in de dorpskern. Waarnemingen zijn incidenteel en hebben waarschijnlijk betrekking op doortrekkende en/of foeragerende dieren.

17.3 Mitigatie Rosse vleermuis

17.3.1 Gunstige staat van instandhouding

In 1993 werd de populatie Rosse vleermuizen in Nederland op 6.000 tot 8.000 dieren geschat. De soort is aanwezig in bossen en foerageert vooral boven open, waterrijke gebieden met rietkragen. Met het ouder worden van bossen en het toegenomen bosareaal komt op termijn steeds meer locatie potentieel habitat voor de rosse vleermuis.

17.3.2 Voorkomen in de dorpskern

Waarnemingen van de Rosse vleermuis in de dorpskern zijn incidenteel en hebben vrijwel uitsluitend betrekking op overtrekkende exemplaren. Geschikte (bos)locaties die als verblijfplaats kunnen functioneren ontbreken in de dorpskern.

17.4 *Minst kwetsbare periode (alle soorten)*

Bij vleermuizen zijn de kwetsbare perioden afhankelijk van de aanwezigheid van functie in of bij het object:

De genoemde perioden kunnen eerder beginnen of later eindigen afhankelijk van de soort en lokale klimatologische en de meteorologische omstandigheden

JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
winterrust:			1 november tot 1 april								
JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
kraamtijd:			15 mei t/m 15 juli								
JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
paartijd:			15 augustus t/m 15 oktober								
JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
gebruik vliegroutes:			1 april tot 1 november								
JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
gebruik foerageergebied:			1 april tot 1 november								

voorafgaand of tijdens de werkzaamheden, e.d. De meest gunstige periode voor het uitvoeren van werkzaamheden is afhankelijk van de activiteit. Pas nadat vastgesteld is dat een functionaliteit niet (meer) wordt benut, kan gestart worden met de werkzaamheden.

17.5 *Gunstige staat van instandhouding*

De gunstige staat van instandhouding van de vleermuissoorten in kwestie moet beoordeeld worden op lokaal niveau. Wanneer bepaalde functionaliteiten voor een soort in het geding zijn als gevolg van een ingrijpende ruimtelijke ontwikkeling, is er een aanzienlijke kans op een significante aantasting van de populatie. Wanneer dat het geval is, kan dus gesteld worden dat de gunstige staat van instandhouding in het geding komt en dat er maatregelen genomen moeten worden.

17.6 *Praktische uitvoering van maatregelen bij vleermuizen in gebouwen*

Het doden of verwonden van vleermuizen als gevolg van werkzaamheden moet worden voorkomen door de dieren te verleiden een object te verlaten. Dit dient te gebeuren door:

- ongeschikt maken van een verblijfplaats of potentiële verblijfplaats door het verstoren van het microklimaat (door het creëren van tocht).
- Dit kan worden gerealiseerd door gaten van voldoende omvang te creëren onder in de spouwmuur, door daklijsten of een aantal dakpannen te verwijderen of door openingen te creëren in gevelbetimmering.

Daarnaast moeten tijdelijke voorzieningen worden aangebracht die gedurende de bouwphase geschikte gelegenheden voor verblijfplaatsen en vliegroutes e.d. bieden. In de nieuwe situatie moeten nieuwe potentiële permanent beschikbare verblijfplaatsen worden gecreëerd.

Elke aangetaste of vernietigde voortplantingsplaats of vaste verblijfplaats die uiteindelijk niet behouden kan blijven, moet worden vervangen door vier verblijfplaatsen, die voor de vleermuis dezelfde functie kunnen vervullen als de oorspronkelijke plaats.

In samenspraak met een deskundige op het gebied van de vleermuissoort(en) in kwestie moet worden bepaald welke maatregelen in het specifieke project getroffen moeten worden om de gunstige staat van instandhouding van de vleermuis te waarborgen.

17.7 Praktische uitvoering van maatregelen bij vleermuizen in bomen

Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats moeten vier nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen worden gecreëerd in de vorm van platte vleermuiskasten.

Deze kasten moeten binnen het kerngebied van de groep dieren of het individu, en dan zo mogelijk binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats worden geplaatst maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

De kasten moeten in elkaars nabijheid worden geplaatst in verschillende windrichtingen, dit om verschillende microklimaten aan te bieden.

De locatie moet gelijk zijn aan, of beter van kwaliteit zijn dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte, aanvliegroute, vrije vliegruimte en licht, vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren.

Gekapt hout met holten moet minimaal één dag blijven liggen met de holte naar boven, zodat eventueel toch aanwezige vleermuizen nog kunnen uitvliegen.

18 Leidraad zorgvuldig handelen Amfibieën

18.1 Wettelijk beschermde soorten

Amfibieën die in recente jaren in het beheergebied van de gemeente Borsele met vaste regelmaat als zijn vastgesteld, zijn zeer algemeen voorkomende (niet jaarrond) beschermde soorten:

▪ Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
▪ Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
▪ Bastaard kikker	<i>Rana klepton esculenta</i>
▪ Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>

18.2 Minst kwetsbare periode (alle soorten)

- Buiten de voortplantingsperiode: maart t/m september

18.3 Mitigatie

18.3.1 Gunstige staat van instandhouding

De gunstige staat van instandhouding is niet in het geding, de amfibieën maken gebruik van de watergangen in het en aan de rand van de dorpskern Nieuwdorp en overwinteren hierin evenals in de bestaande groenstructuren van de groene omlijsting van de dorpskern.

18.3.2 Planning van maatregelen

JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Buiten de voortplantingsperiode: oktober t/m februari (maart en september zijn afhankelijk van het weer, verschilt per jaar)											

Bestaande watergangen kunnen worden beschouwd als vaste rust- of verblijfplaats. Werkzaamheden aan watergangen zoveel mogelijk inplannen buiten de voortplantingsperiode (september- maart).

18.3.3 Praktische uitvoering maatregelen

- Schonen van watergangen buiten de kwetsbare periode;
- Schonen watergangen binnen beheergebied gefaseerd in tijd en ruimte uitvoeren.

19 Leidraad zorgvuldig handelen Grondgebonden zoogdieren

19.1 Wettelijk beschermde soorten

Jaarrond beschermde zoogdieren die in recente jaren in het beheergebied van de gemeente Borsele zijn vastgesteld of waarvan een gerede kans bestaat dat zij voorkomen, zijn:

▪	Haas	<i>Lepus europaeus</i>
▪	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
▪	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
▪	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
▪	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
▪	Steenmarter	<i>Martes foina</i>

Naast de bovengenoemde soorten komen ook algemeen grondgebonden zoogdiersoorten voor waarvoor een gedeeltelijke vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen, of effecten zijn te voorkomen (voor deze soorten is de gunstige staat van instandhouding niet in het geding) deze beschermde soorten profiteren van de voorzorgmaatregelen voor de jaarrond beschermde soorten:

▪	Ree	<i>Capreolus</i>
▪	Vos	<i>Vulpes</i>
▪	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
▪	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
▪	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
▪	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
▪	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
▪	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
▪	Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>

19.2 Minst kwetsbare periode (alle soorten)

- Buiten de voortplantingsperiode: maart t/m september.

19.2.1 Gunstige staat van instandhouding

De gunstige staat van instandhouding moet lokaal beoordeeld worden.

19.2.2 Planning van maatregelen

JAN	FEB	MAA	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Buiten de voortplantingsperiode en voorkeur winterrustperiode											

Werkzaamheden in geschikt biotoop zoveel mogelijk gefaseerd in tijd en ruimte uitvoeren zodat alternatief leefgebied beschikbaar blijft. Hiervan profiteren ook de beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor een gedeeltelijke vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen (konijn, veldmuis, egel etc.).

19.2.3 Praktische uitvoering van maatregelen

- Aan- of afwezigheid in geschikt biotoop voorafgaand ruimtelijke ingreep vaststellen door sporenonderzoek (bv cameraval of inktkussen);
- Verwijderen opgaande beplanting en struweel bij voorkeur in de periode augustus-oktober;
- Verwijderen van opgaande beplanting en struweel in beheergebied gefaseerd in tijd en ruimte uitvoeren;
- Door kabel- en leidingstroken, (spoor)dijktaluds watergangen daar waar mogelijk extensiever te beheren ontstaan nieuwe kansen voor deze grondgebonden kwetsbare soorten. Ook ontstaan hierdoor verbindingzones naar de groene omlijsting rondom de dorpskern.

Literatuur

- Arnolds, E.J.M. & E. van der Maarel. 1979. Oecologische groepen in de standaardlijst van de Nederlandse Flora 1975. *Gorteria* 9: 303-312.
- Halters 2020, quickscan
- Hustings, F., C. Borggreve, C. van Turnhout & J. Thissen. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Maes, B. & P. Bakker. 2002. Evaluatie Beschermingsplan Muurplanten, Muurplantenbeleid in de periode 1988-2000. Expertisecentrum LNV. Rapport nr. 2002/154. Ede/Wageningen.
- Meijden, R. van der, B. Odé, K. Groen, F. Witte & D. Bal. 2000. Bedreigde en Kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. *Gorteria* 26 (4): 85-208.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2004. Besluit Rode lijsten flora en fauna. *Staatscourant* 2004, 218.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2006. Natura 2000 doelendocument. juni 2006 versie 1.1
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2007. Beleidsnota Invasieve exoten. Nota 15-10-2007.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Besluit Rode lijsten flora en fauna. *Staatscourant* 2009, 13201.
- Nooij, R. de, R. Lenders, R. Leuven, A. Spitzen, R. Zollinger & R. Iken. 2010. Ruimte geven, ruimte nemen. Een Managementplan voor de Rugstreeppad in de Noordoostpolder. *Journal Flora en fauna* 7(1): 1-11.
- Runhaar, J., C.L.C. Groen, R. van der Meijden & R.A.M. Stevers. 1987. Een nieuwe indeling in ecologische groepen binnen de Nederlandse flora. *Gorteria* 13 (11/12):277-359.
- Runhaar, J., W. van Landuyt, C.L.C. Groen, E.J. Weeda & F. Verloove. 2004. Herziening van de indeling in ecologische soortengroepen voor Nederland en Vlaanderen. *Gorteria* 30: 12-26.
- Stichting Floron. 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen.
- Swaay, C.A.M. van. 2006. Basisrapport Rode Lijst Dagvlinders. Rapportnummer VS2006.002. De Vlinderstichting, Wageningen.
- Witte, R.H. & R. Lensink. 2003. Mogelijkheden om terreinen in de dorpskern van Rotterdam vrij te houden van broedvogels. Plan van aanpak. rapport nr. 03-235. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017/2021 en www.netwerkgroenebureaus.nl

Beleidsdocumenten

Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG) en soorten van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG).

Kennisdocument Huismus, versie 1,0 BIJ12 2017

Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1,0 BIJ12 2017

Kennisdocument Buizerd versie 1.0. BIJ12 2017

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. versie 1.0. BIJ12 2017

Kennisdocument Ruige dwergvleermuis versie 1.0. BIJ12 2017

Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis, versie 1,0 BIJ12 2017

Verordening van Provinciale Staten van de provincie Zeeland houdende regels ter bescherming van de natuur (Omgevingsverordening Zeeland)

Websites:

www.borsele.nl

www.Ravon.nl

www.vlinderstichting.nl

www.telmee.nl

www.floron.nl

www.ndff.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.zeeland.nl

Inhoud Bijlagen

Bijlage 1: Voorkomen en verspreiding (jaarrond) beschermde soorten

De hier gepresenteerde informatie indiceert de natuurlijke draagkracht van de dorpskern Nieuwdorp van de gemeente Borsele.

De populatiegrootte is aangegeven in de vorm van een aantalsklasse, oftewel een bandbreedte waarbinnen de werkelijke populatiegrootte moet liggen (hoe breder de klasse, hoe groter de onnauwkeurigheid van de schatting). De maxima die per soort konden worden vastgesteld zijn vet weergegeven en representeren een minimale draagkracht die het gebied in dat jaar had voor de soort. Ondanks allerlei ruimtelijke ontwikkelingen en andere activiteiten kon de dorpskern toen voorzien in leefgebied voor een populatie van een dergelijke omvang.

Tabel 1. Geschatte populatiegrootte

Nederlandse naam	2019-2020	Potentie
Vogels	Broedpaar vastgesteld	broedpaar
Huismus*	70-80	80-100-120?
Gierzwaluw	15-20	20-25
Buizerd	0	1
Huiszwaluw	18	15-25
Groene specht	1-2	1-2
Steenuil	0	< (1)
Ransuil	0	<
Boomvalk	0	<
Vleermuizen		
Gewone dwergvleermuis	2 kraamverblijf, 1 zomerverblijf en enkele tientallen kleine dagverblijven (niet allen op ieder moment in gebruik)	Groeipotentie door recente aanwas bomen en moerasbos
Ruige dwergvleermuis	< 10 paarverblijf	5-15 paarverblijf
Meervleermuis	<	<
Laatvlieger	<	Enkele
Grootoorvleermuis	<	Enkele
Watervleermuis	0	<
Rosse vleermuis	0	0
Amfibieën		
Rugstreeppad	0 enkel in omgeving aanwezig	Kleine deelpopulatie?
Zoogdieren		
Haas	Enkele in westelijk dorpsbos en zuidrand	Behoud
Konijn	Enkel buiten plangebied aanwezig	Kans voor konijn bij inrichting ivm verdwijnen leefgebied in havens
Bunzing	<	<
Hermelijn	<	<
Wezel	<	<
Steenmarter	<	<

Huismus vermoedelijk vooral in aantal beperkt door overige aspecten (leefgebied met beschermde functies als essentieel groen (kwetterplek en rustplaats en foerageerplek, drinkwater en mogelijkheid tot zandbad) als dat wordt aangepakt is groei mogelijk. Daarnaast kunnen kunstmatige broedplekken voor huismus ook in gebruik worden genomen door andere holtebroeders (spreeuw en zwarte roodstaart).

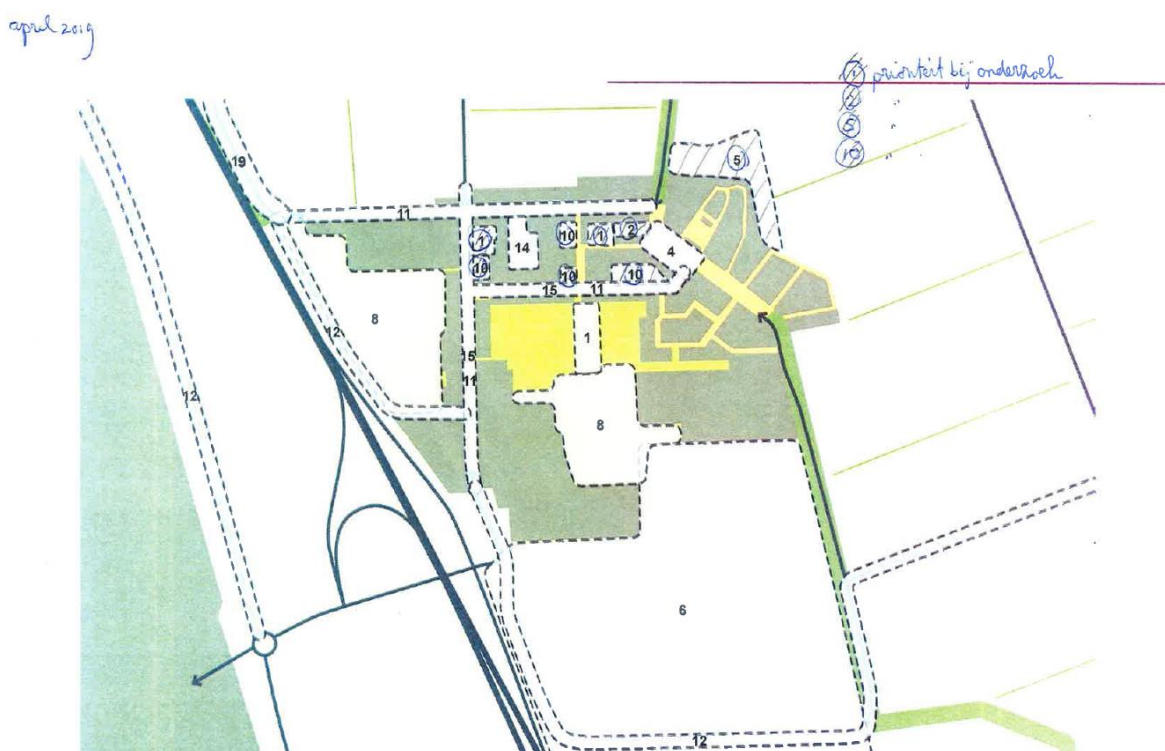
Bijlage 2 Quickscan

Memo

memonummer 190527-049 rev. DEF
datum 11 november 2021
aan De heer J. van de Riet Gemeente Borsele
van R.J. Buijs/ S.J.M.P. Halters Buijs Eco Consult B.V.
project Voorgenomen soortenmanagementplan
projectnr. 190527
betreft Ecologische quickscan Wet natuurbescherming Nieuwdorp

Ecologische veldcontrole (quickscan) en tussentijds overzicht resultaten lopend vervolgonderzoek

Op diverse momenten in 2019 heeft een terreinbezoek plaatsgevonden op bovengenoemde locatie. De globale locaties van de werkzaamheden is opgenomen in figuur 1.

Figuur 1: Planlocatie (gebieden met nummering (Bron: opdrachtgever)

Aanleiding en doel

De opdrachtgever is voornemens om een de dorpskern te reorganiseren, te verduurzamen en aanpassingen uit te voeren aan wegen/straten en/of gebouwen.

In het kader van het aspect 'ecologie' van deze ruimtelijke ontwikkelingen dient er een quickscan gedaan te worden om te bepalen of er mogelijk negatieve effecten voor aanwezige beschermde plant- en/of diersoorten in de (per 1-1-2017 van kracht geworden) Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling ontstaan en vastleggen of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en welke voorwaarden hier eventueel voor gelden. Opdrachtgever heeft aan Buijs Eco Consult de opdracht gegeven om in dit kader een quickscan Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming in het plangebied uit te voeren.

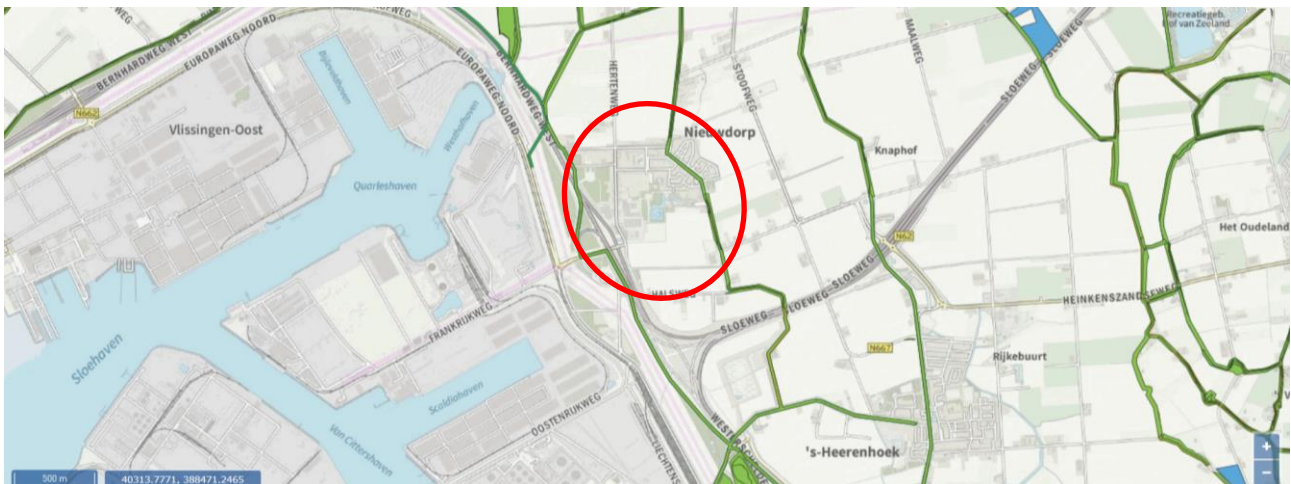
Wettelijk kader

Vanuit de Wet natuurbescherming is bij ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer de initiatiefnemer verplicht om de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het werkgebied. Het doel van de Wet natuurbescherming is o.a. het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen en niet bestendig beheer, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Voor een uitgebreide toelichting op de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 1.

Voor vogels wordt voor niet bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing verleend in het kader van de Wet natuurbescherming. Werkzaamheden zijn hierdoor enkel mogelijk buiten de kwetsbare periode (buiten broedseizoen) of indien geen sprake is van aanwezige vogelnesten.

Bestaande situatie

Het plangebied ligt ten noordoosten van het haven- en industrieterrein het Sloegebied en bestaat grofweg uit de gehele dorpskern Nieuwdorp binnen de gemeentegrenzen van gemeente Borsele. Een overzichtsplaatje van het werkgebied is opgenomen in figuren 2 en 3. Hieruit blijkt eveneens dat de planlocatie niet in of nabij natura 2000 gebied gelegen is (of deel uit maakt). Dit geldt uitgezonderd NNN in de vorm van Binnendijken Zeeland ook voor NNN gebied.

Figuur 2: Ligging werkgebied in rode contour met in groen NNN gebieden (bron: zeeland.nl)

Figuur 3: Ligging werkgebied in rode contour met in geel Natura2000 gebied (bron: zeeland.nl)

De locatie is niet gelegen in Natura2000 gebied. In de directe omgeving is geen Natura2000 gebied aanwezig. Het dichtbij zijnde gelegen gebied (Westerschelden & Saeftinghe) ligt op > 3,5 km afstand. Het meest nabij gelegen NNN (Sloekreek) ligt ten zuiden op ca. 700 m afstand. Wel is NNN in de vorm van binnendijken (nieuw) binnen het plangebied aanwezig.

Voor de meeste voorgenomen ingrepen geldt dat gezien de aard en beperkte omvang van de werkzaamheden zijn de werkzaamheden niet van invloed op deze gebieden. En aangezien de werkzaamheden niet in NNN gebied danwel in Natura 2000 gebied ligt, vindt geen kwaliteitsverlies of versnippering plaats.

Voor de deellocaties 4 12 en 19 is na een concreet ontwerp een nadere beoordeling noodzakelijk.

Uitvoering veldcontrole

Op diverse momenten 2019 is door middel van een veldbezoek ter plaatse van de genummerde delen in figuur 1 door S.J.M.P. Halters en/of R.J. Buijs van Buijs Eco Consult (verder BEC) beoordeeld of sprake is van rust en/of verblijfsplaatsen van beschermde soorten volgens de Wet natuurbescherming. In de definitieve rapportages worden de velddata en omstandigheden nader omschreven.

Tevens is een algemene beoordeling gemaakt voor de geschiktheid van het gebied voor overige (niet aangetroffen) beschermde soorten. In onderstaande figuur 4 is een impressie van de uitgevoerde veldinspectie opgenomen.

Figuur 4: impressie plangebied

Conclusie veldbezoek

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de onderzochte deellocaties en beoordeling van mogelijk aanwezige soorten die nader onderzoek vereisen. In de tabel zijn tevens de eerste resultaten van de lopende nadere onderzoeken opgenomen voor een zo volledig mogelijk overzicht van onderzoeksresultaten tot op heden. Deze onderzoeksresultaten zijn verder nog niet nader (uitvoerig) omschreven. Dit wordt uiteraard wel opgenomen in een definitieve rapportage.

Nr.	Deellocatie	Vogelrichtlijnsoort	Habitatrichtlijnsoort	Overige soorten	Vervolg
	Prioriteit locaties				
1	Scholen				
1a	Regenboog (pr. Irenestraat)	hooguit algemene soorten geen huismus/gierzwaluw	kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Bij sloop ontheffing in mitigatie/compensatie noodzakelijk
1b	Hertenweg	2020 check op daadwerkelijk afwezigheid urbane soorten	zomer/paarverblijf gewone dwergvleermuis	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Bij sloop of herinrichting ontheffing en mitigatie/compensatie noodzakelijk
2	Kerk (herbestemming)	Enkele nest (en) kauw in toren buitenzijde gaas	Verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en mogelijk incidenteel laatvlieger en/of grootoor. Tuin(en) rondom kerk foerageergebied	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Ontheffing nodig voor werkzaamheden aan gebouw die effect hebben op vleermuizen (verstoren) en evt. tijdelijk ongeschikt maken verblijfplaatsen. Nader onderzoek exacte functies en aantallen
5	Steketeepad	Mogelijk algemene soorten	Niet verwacht evt. diffuus aanwezigheid vleermuizen	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Zorgvuldig handelen toepassen bij herinrichten (buiten broed- en voortplantingseizoen)

Nr.	Deellocatie	Vogelrichtlijnsoort	Habitatrichtlijnsoort	Overige soorten	Vervolg
10	Locaties R&B Wonen				
10a	Reeds gesloopt Pr. Margrietstraat	-	-	-	Zorgvuldig handelen toepassen bij bouw alsmede realiseren compenserende maatregelen voor 10b en 10c
10b	Pr. Margrietstraat	-	- (nog laatste bezoek gepland)	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Zorgvuldig handelen toepassen bij herinrichten (buiten broed-voortplantingseizoen)
10c	Hertenweg	-	Paarverblijf gewone dwergvleermuis	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Bij sloop ontheffing in mitigatie/compensatie noodzakelijk
10d	Pr. Beatrixstraat	Huismus en gierzwaluw aanwezig	- (nog laatste bezoek gepland)	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Bij sloop ontheffing in mitigatie/compensatie noodzakelijk
	Overige locaties				
4	Plein	Algemene soorten	Vliegroute en foerageergebied m.n. in kraamperiode	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Of behouden beplantingstructuren of ontheffing nodig bij ingrijpende aanpassing
8	Dorpsbos	Algemene soorten en groene specht	Diffuus foerageergebied	Mogelijke aanwezigheid KM	nader uitsluiten JBN en verblijfplaatsen vleermuizen 2020
11/15	Klimaatstraat / wegaanpassing				
11a	Pr. Margrietstraat	Huismus beperkt	paarverblijven gewone en ruige dwergvleermuis	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Nader in beeld brengen locaties huismus en nader controle gierzwaluw ed.
11b	Hertenweg	Huismus	Paarverblijven gewone dwergvleermuis	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Nader in beeld brengen locaties huismus en nader controle gierzwaluw ed.
11c	Havenweg	Huismus uitgebreid	Paarverblijven gewone dwergvleermuis	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Nader in beeld brengen locaties huismus en nader controle gierzwaluw ed.
12	Landbouwverkeer				
12a	Zuid	Algemene soorten	-	Algemene soorten met prov. vrijstelling	Check op aanwezigheid rugstreeppad
12b	West	Algemene soorten	Vliegroute ruige dwergvleermuis en foerageergebied van deze en gewone dwerg- en watervleermuis	Algemene soorten met prov. Vrijstelling onderzoek KM loopt	Nader onderzoek JBN en verblijfplaatsen vleermuizen o.b.v. exact tracé. Doorzetten onderzoek KM
19	Relatie met Sloekreek	Jaaggebied Kerkuil	Vliegroute naar belangrijk foerageergebied Sloekreek	Algemene soorten met prov. Vrijstelling	Zoeken in pers. data naar vleermuisactiviteit Sloekreek. Nadere info over exacte ingreep

Literatuur

- Bekker, D.L. & J.B.M Thijssen 2012. Verspreidingsonderzoek, Nederlandse Zoogdieren. VONZ 2011. Rapport 2012.03. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Diepenbeek, A. van, 1999. Veldgids diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Strumpel, T. & Strijbosch H., 2006. Veldgids amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Wynhoff, I., Swaay, van C., & Made van der J., Veldgids Vlinders, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites:

- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zeeland.nl

Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Bijlage 1 Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. Per 01/01/2017 zijn beide onderdelen (en de Boswet) geïntegreerd in de Wet natuurbescherming (Wn).

Gebiedsbescherming

In de Natura 2000 gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijngebied (Voorheen Speciale beschermings Zones, Sbz's) opgenomen.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedsspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Soortbescherming

De soortbescherming is per 01/01/2017 ook opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied. Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit deze kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming.

Onder de werking van de soortbescherming vallen circa 930 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt bovendien de algemene zorgplicht (art. 1.11).

Volgens de Wet natuurbescherming mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden gedood, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Habitatrichtlijnsoorten mogen tevens niet opzettelijk worden verstoord. Beschermde planten mogen niet opzettelijk van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wn) staan vernoemd in onderstaand kader.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wn)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken

De werkingssfeer van de Wet natuurbescherming is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft de beschermde soorten **overal** in Nederland bescherming.

In o.a. artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbeschermingswet worden de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden weergegeven. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de ontheffing- of vrijstelling (zoals werken met een goedgekeurde gedragscode) hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied.

- **Beschermde soorten – met (Provinciale) vrijstelling:**
Voor deze soorten geldt een vrijstelling van een of meerdere verbodsbepalingen (zoals bijvoorbeeld het vangen van dieren en/of het vernielen van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten is derhalve in veel gevallen geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Wet natuurbescherming uitgaat.
Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft over het algemeen (en dus per Provincie verschillend) onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de woelrat, de egel, konijn, ree en vos, algemene amfibiesoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- **Overige ‘nationaal beschermde’ soorten:**
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer een mogelijkheid voor ontheffing, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en ‘doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort’.

Voor deze soorten is derhalve een ontheffing nodig of kan gewerkt worden met een goedgekeurde gedragscode. Soorten die vallen onder dit nationale beschermingsregime vallen betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals das, boomarter, algemene amfibieën en reptielen alpenwatersalamander, hazelworm, flora als schubvaren en bokkenorchis en vissoorten waaronder de grote modderkruiper. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

- **Habitatrichtlijnsoorten:**

Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de bever, otter, noordse woelmuis, verschillende amfibiesoorten waaronder rugstreeppad en kamsalamander.

- **Vogelrichtlijnsoorten:**

Alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Voor deze soorten geldt het zwaarste beschermingsregime en is voor ruimtelijke ontwikkeling ook geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd, welke aan drie criteria wordt getoetst: er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Wel kan als voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang ook bij ruimtelijke ontwikkeling gewerkt worden met een goedgekeurd gedragscode. Daarnaast geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht.

Zorgplicht

Voor alle in het wild voorkomende plant- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermden soorten die zijn vrijgesteld geldt wel de ook 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermden gebieden en in het wild voorkomend plant en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daaropvolgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermden soorten worden waargenomen dienen maatregelen genomen te worden om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen of terreindelen af te zetten en het werk ter plaatse stil te leggen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.

Bijlage 3 Aangebrachte alternatieve nest/verblijfplaatsen

Hoi,

De eerste vleermuizenkasten zijn in Nieuwdorp opgehangen. Dit als migatieplaats tbv project "sociaal domein"

Met vriendelijke groet,

M.F. (Ron) de Vos

Beleidsspecialist A, gebouwenbeheer-projectmanagement
Projectleider deelproject Nieuwdorp.

Tel: 0113-238450 of 06-52560931

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Anton Nijssse <ALNijssse@Borsele.nl>

Datum: 10 juli 2020 om 12:32:09 CEST

Aan: Ron de Vos <RdeVos@Borsele.nl>

Kopie: Rico Geluk <RGeluk@borsele.nl>

Onderwerp: Vleermuis kasten nieuwdorp.

Prinses Beatrixstraat 12

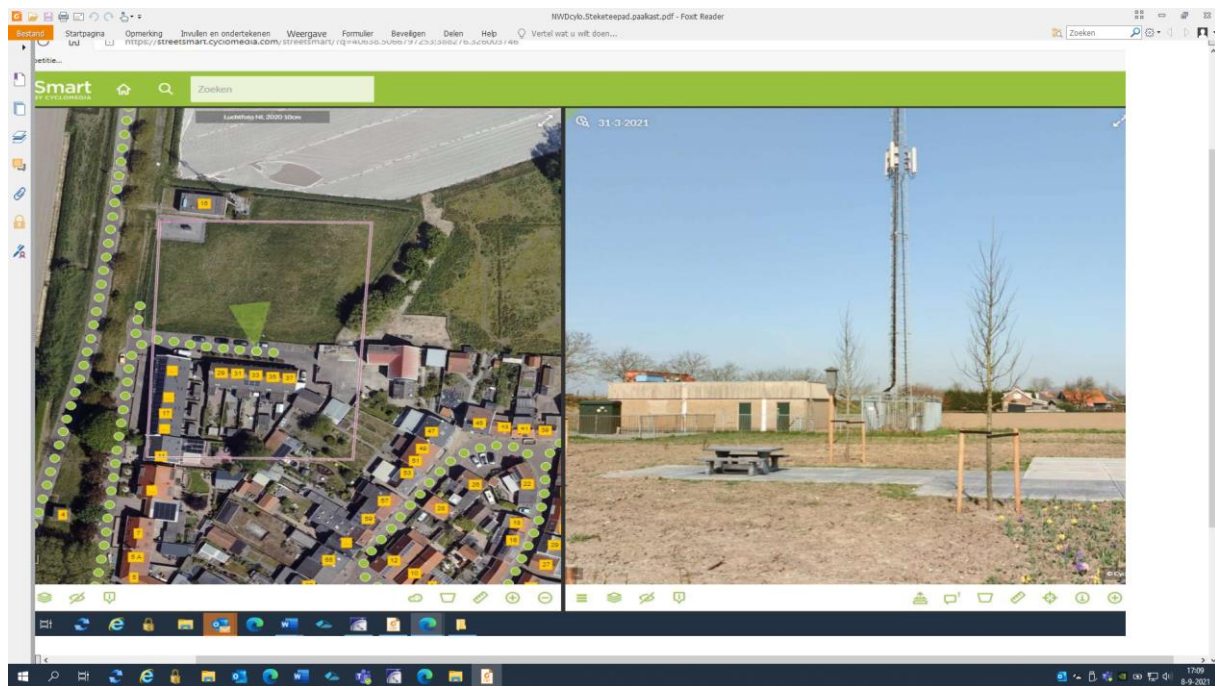
Prinses Beatrixstraat 14

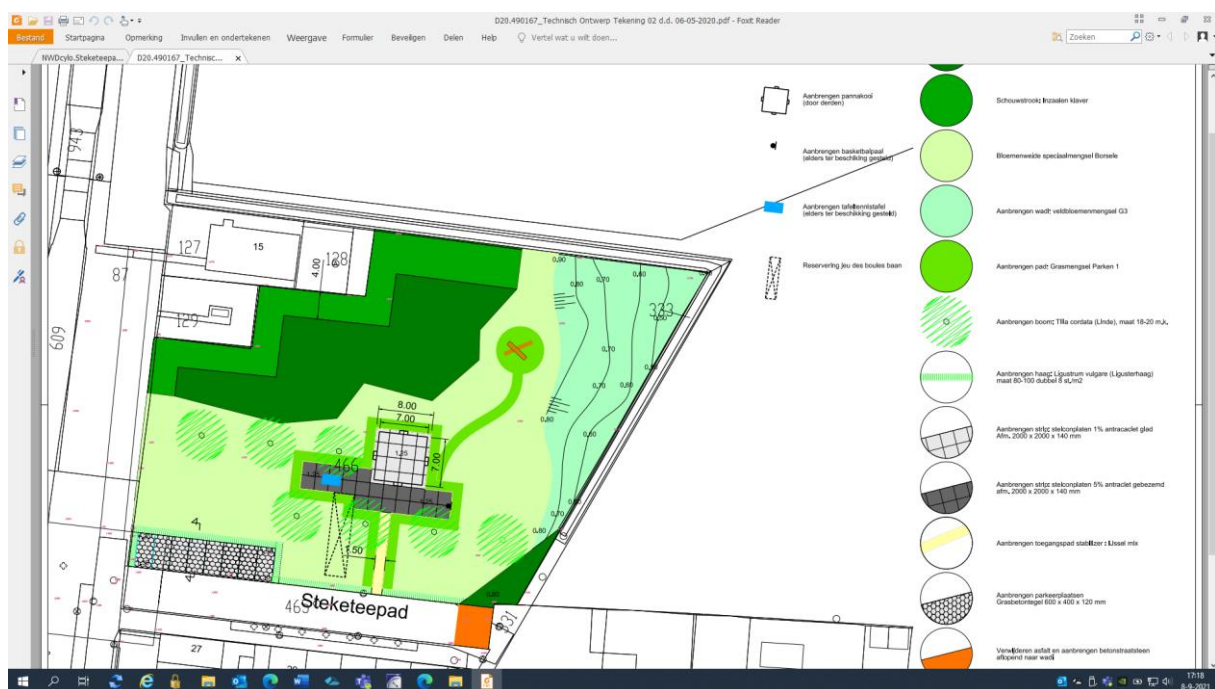
Prinses Irenestraat 14

Prinses Irenestraat 12

Paalkast speeltuin Steketeepad Nieuwdorp, geplaatst november 2020

Hoi Johan,

De tekening, de vleermuispaal staat hier overigens niet op. Zat wel in bestek en is op aanwijs geplaatst (daarom niet op tekening)

Plaatsing is medio november 2020 geweest.

Met vriendelijke groet, Lennard

De vleermuistkast is van vivarapro. Geschikt als kraam-, paar-, verblijf- en eventueel zelfs als overwinteringsplaats.

Voor meer details zie: <http://www.vivarapro.nl/VK-SK-05-Vleermuizen-Paalkast>

Sortimentslijst Kavel Steketee.pdf - Foxit Reader						
Sortimentslijst Kavel St...						
Opdrachtgever: Gemeente Borsele						
Project: Masterplan Nieuworp/Inrichting kavel Steketee-pad						
Onderdeel: Sortimentslijst						
Besteksnummer: GR2020-01						
aantal	soort	opp in m2	%	plantafstand in meters	maat	Toelichting
solitaire bomen						
7	Tilia cordata			10	18-20	
7						
bosplantsoen 500						
30	Alnus glutinosa		5%	1,00 x 1,00	60-100	Noordzijde
85	Sorbus aucuparia		15%	1,00 x 1,00	60-100	Noordzijde
55	Prunus avium		10%	1,00 x 1,00	60-100	Noordzijde
145	Viburnum opulus		25%	1,00 x 1,00	60-100	Zuidzijde
30	Rosa canina		5%	1,00 x 1,00	60-100	Zuidzijde
145	Prunus spinosa		25%	1,00 x 1,00	60-100	Zuidzijde
85	Ilex aquifolium		15%	1,00 x 1,00	60-100	Zuidzijde
575						
haagplantsoen						
500	Ligustrum vulgare			8/m1	dubbele rij	
500						

Bestand

Startpagina

Opmerking

Invullen en ondertekenen

Weergave

Formuler

Beveiligen

Delen

Help

Vertel wat u wilt doen...

Samenstelling Speciaalmengsel 1539.pdf - Foxit Reader

Zoeken

NWDcylo.Steketeepa... D20.490167_Techinis... Sortimentslijst Kavel S... Samenstelling Speciaal... x

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
<i>Achillea millefolium</i>	Duizendblad
<i>Agrimonia eupatoria</i>	Gewone agrimonie
<i>Allium vineale</i>	Kraailook
<i>Cardamine pratensis</i>	Pinksterbloem
<i>Centaurea cyanus</i>	Korenbloem
<i>Centaurea jacea</i>	Knoopkruid
<i>Cichorium intybus</i>	Cichorei
<i>Daucus carota</i>	Peen
<i>Dipsacus fullonum</i>	Grote kaardebol
<i>Eupatorium cannabinum</i>	Koninginnekruid
<i>Galium mollugo</i>	Glad walstro
<i>Hypericum perforatum</i>	Sint-janskruid
<i>Lathyrus pratensis</i>	Veldlathyrus
<i>Leucanthemum vulgare</i>	Gewone margriet
<i>Lotus corniculatus</i>	Gewone rolklaver
<i>Matricaria chamomilla</i>	Echte kamille
<i>Ononis repens subsp. spinosa</i>	Kattendoorn
<i>Origanum vulgare</i>	Wilde marjolein
<i>Pastinaca sativa</i>	Pastinaak
<i>Prunella vulgaris</i>	Gewone brunel
<i>Pullicaria dysenterica</i>	Heelblaadjes
<i>Rhinanthus angustifolius</i>	Grote ratelaar
<i>Rhinantus minor</i>	Kleine ratelaar
<i>Tragopogon pratensis</i>	Gele morgenster
<i>Trifolium pratense</i>	Rode klaver
<i>Valeriana officinalis</i>	Echte valeriaan
<i>Veronica chamaedrys</i>	Gewone ereprijs
<i>Vicia cracca</i>	Vogelwikke

Windows taskbar icons

17:32 8-9-2021

Let op: dit mengsel is niet geschikt voor steile slootkanten, maar voor flauwe geleidelijke oevers.

Gemiddeld 1 gram per m². Maximaal 1,5 - 2 gram per m² voor een bloemrijk resultaat / publieksfunctie.

Zaaien: Jaarrond, maar bij voorkeur in de nazomer of in het vroege voorjaar.

Bij G3 geen akkerbloemen mee zaaien. Voor een vrij snel kleurig effect bevat het mengsel Echte koekeoeksbloem, Wilde bertram en Moerasrolklaver. Rietorchis en Moeraswespenorchis en ook Gewone dotterbloem zijn bijzonder lastige kiemers. De uitgangssituatie dient voor deze soorten precies goed te zijn en het zaad bij voorkeur zéér vers. Het mengsel biedt een bloemrijk resultaat op de gradiënt van vochtig naar nat. In de relatief droge zone van de (hoge) oever of waterrijke omgeving kunnen Gewone veldbies, Brunel, Wilde bertram of Valeriaan zich ontwikkelen, terwijl op de eigenlijke oever of drassige omgeving tot in het water respectievelijk Rietorchis, Kattenstaart, Grote wedderik, Praelruit en Watermunt kunnen voorkomen.

<i>Achillea ptarmica</i>	- Wilde bertram
<i>Angelica sylvestris</i>	- Gewone engelwortel
<i>Barbarea vulgaris</i>	- Gewoon barbakruid
<i>Caltha palustris</i> subsp. <i>palustris</i>	- Gewone dotterbloem
<i>Cardamine pratensis</i>	- Pinksterbloem
<i>Cirsium palustre</i>	- Kale jonker
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>praetermissa</i>	- Rietorchis
<i>Epipactis palustris</i>	- Moeraswespenorchis
<i>Filipendula ulmaria</i>	- Moerasspirea
<i>Hypericum maculatum</i> subsp. <i>obtusiusculum</i>	- Kantig hertschooi
<i>Hypericum tetrapterum</i>	- Gevleugeld hertstooi
<i>Iris pseudacoris</i>	- Gele iris
<i>Lotus pedunculatus</i>	- Moerasrolklaver
<i>Luzula campestris</i>	- Gewone veldbies
<i>Lycopus europaeus</i>	- Wolfspoot
<i>Lysimachia vulgaris</i>	- Grote wederik
<i>Lythrum salicaria</i>	- Grote kattenstaart
<i>Mentha aquatica</i>	- Watermunt
<i>Prunella vulgaris</i>	- Gewone brunel
<i>Pullicaria dysenterica</i>	- Heelblaadjes
<i>Ranunculus acris</i>	- Scherpe boterbloem
<i>Rhinanthus minor</i>	- Kleine ratelaar
<i>Silene flos-cuculi</i>	- Echte koekoeksbloem
<i>Thalictrum flavum</i>	- Poelruit
<i>Valeriana officinalis</i>	- Echte valeriaan

6 Vleermuiskasten geplaatst 22 september 2021.

Hoi, alle vleermuiskasten (6 stuks) zijn gisteren opgehangen conform de lijst van Beveland Wonen.

Met vriendelijke groet,

M.F. (Ron) de Vos

Projectleider (deelproject sociaal domein) Nieuwdorp.

Beleidspecialist A.

Tel: 0113-238450 of 06-52560931

Begin doorgestuurd bericht:

Van: Anton Nijse <ALNijse@borsele.nl>

Datum: 23 september 2021 om 15:22:56 CEST

Aan: Ron de Vos <RdeVos@borsele.nl>

Kopie: Rico Geluk <RGeluk@borsele.nl>

Onderwerp: Vleermuis kasten Nieuwdorp

Prinses Margrietstraat 57

Coudorp11

Prinses Beatrixstraat 27

Prinses Beatrixstraat 13

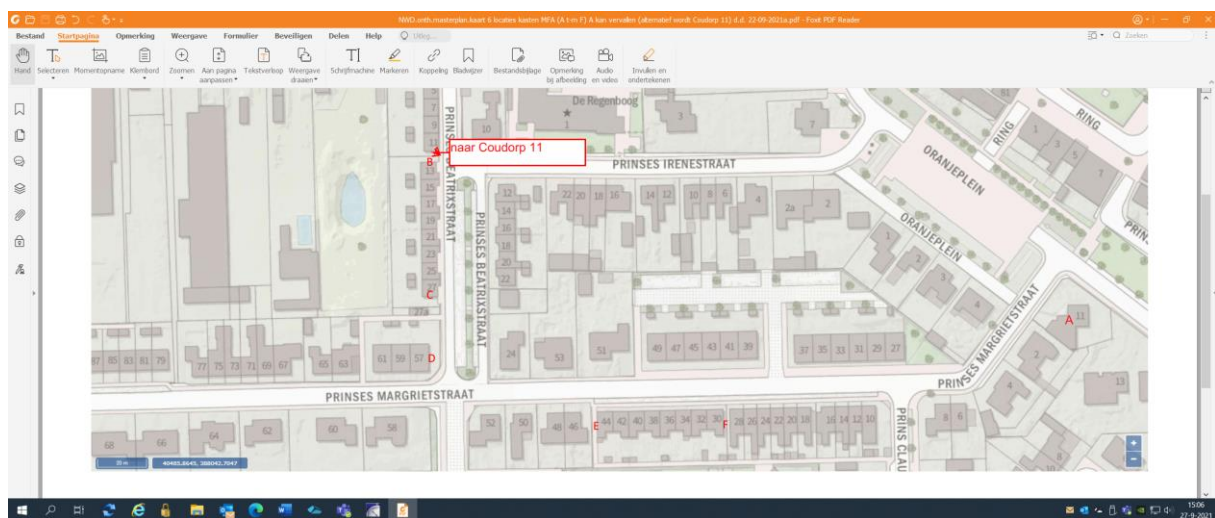

Prinses Margrietstraat 30

Prinses Margrietstraat 44

Definitief nestkast locaties te Nieuworp Gemeente Borsele					
Straat	Huisnummer	Postcode	Aantal kasten	Bezit Beveland Wonen Ja/Nee	Wie schrijft bewoner(s) aan
Prinses Beatrixstraat	13	4455 AR	1	Ja	Beveland Wonen
Prinses Beatrixstraat	27	4455 AR	1	Ja	Beveland Wonen
Prinses Margrietstraat	57	4455 AW	1	Ja	Beveland Wonen
Prinses Margrietstraat	44	4455 AX	1	Ja	Beveland Wonen
Prinses Margrietstraat	30	4455 AX	1	Ja	Beveland Wonen
Coudorp	11	4455 AH	1	Nee	Gemeente Borsele

A t/m F locaties 6 geplaatste vleermuiskasten.

Bijlage 4 Onderbouwing voor deellocatie 1+2 (MFA)

Onderwerp : Onderbouwing MFA Nieuwdorp
Doel : ter besluitvorming

Aan : Johan van de Riet
Cc : Ron de Vos
Opgesteld door : Patrick Harting en Isha Dauwe
Datum : 03-11-2021

Bijlagen : Overall-planning d.d. 3-11-2021

1. Inleiding

De aanleiding, en de rode draad in het Masterplan Nieuwdorp, is de wens van het dorp om een dorpshart te realiseren in de omgeving van het Oranjeplein. In verband met deze wens hebben we ervoor gekozen om het dorpshuis, de school en de gymzaal in deze omgeving te centreren. Het dorpshart willen we realiseren zowel in de openbare ruimte als in gebouwde vorm. Dit moeten we op elkaar afstemmen. Voordat we tot uitvoering over kunnen gaan moeten we echter eerst een procedure doorlopen voor een wijziging van het bestemmingsplan. Het doel van het project is: “het toekomstbestendig maken van Nieuwdorp door het duurzaam vernieuwen van de sociaal-maatschappelijke voorzieningen (waaronder het dorpshuis en de school), het creëren van een dorpshart, het optimaliseren van de verkeerssituatie en de verkeersafwikkeling van het dorp, het optimaliseren van de (woon)omgeving, dit alles rekening houdend met (toekomstige) ontwikkelingen en wetgeving op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptie en energietransitie”.

2. Onderbouwing

Waarom is er een groot algemeen belang is voor sloop/herbestemming?

Nieuwdorp heeft behoefte aan een dorpshart. Dit kwam naar voren bij het opstellen van de dorpsvisie voor Nieuwdorp. Deze dorpsvisie hebben we samen met het dorp opgesteld en is de basis voor het Masterplan Nieuwdorp. Het doel van het Masterplan Nieuwdorp is: “het toekomstbestendig maken van Nieuwdorp door het duurzaam vernieuwen van de sociaal-maatschappelijke voorzieningen (waaronder het dorpshuis en de school), het creëren van een dorpshart, het optimaliseren van de verkeerssituatie en de verkeersafwikkeling van het dorp, het optimaliseren van de (woon)omgeving, dit alles rekening houdend met (toekomstige) ontwikkelingen en wetgeving op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptie en energietransitie”. Zie hiervoor Duurzaamheidsadvies Duradis d.d. 10 december 2021, Programma van eisen d.d. 15 september 2020 en bijlage 5 bij PVE de kaart duurzaamheidsambitie.

De MFA is één van de deelprojecten binnen het Masterplan Nieuwdorp en gaat voorzien in het nieuwe dorpshart. De MFA zal de bindende factor op het dorp worden voor jong en oud. Onderdeel van de MFA is de bestaande Bethelkerk. Deze is gelegen aan het Oranjeplein en is een unieke locatie voor het te creëren dorpshart. De Bethelkerk zal op korte termijn niet meer gebruikt gaan worden door de kerk. Uit het dorp kwam de wens naar voren om dit

gebouw te herbestemmen en te gebruiken voor het nieuwe dorpshart. Dit mede om te voorkomen dat het beeldbepalende gebouw leeg zou komen te staan en zou gaan verpauperen of gesloopt zou worden. Het kerkbestuur heeft het gebouw inmiddels verkocht aan de gemeente.

De bouwtechnische staat van het gebouw is zeer slecht (zie Notitie Rothuizen d.d. 27 november 2021 met bij behorende raming en rapport asbest inventarisatie Van Santen Advies d.d. 21-september 2020) en, om het gebouw te behouden, dient er een vergaande renovatie plaats te vinden (inclusief verduurzaming). Gebeurt dit niet dan zal de kerk verder in verval raken. Om deze renovatie te kunnen bekostigen zal er een nieuwe functie aan het gebouw toegekend moeten worden. De gemeente doet dit door de kerk (en naast gelegen pastorie) in te brengen in de plannen voor een nieuw MFA. Hiermee wordt een beeldbepalend gebouw behouden en wordt verpaupering voorkomen.

Het bestaande schoolgebouw voldoet zowel qua indeling als qua bouwtechnische staat niet meer aan de (onderwijskundige) eisen die hier tegenwoordig aan worden gesteld. Met een (interne) verbouwing is dit nauwelijks tot niet op te lossen en zou wellicht een duurdere optie zijn dan nieuwbouw. Zeker als hierbij ook een duurzaamheidsslag zou moeten worden gemaakt. Sloop van dit gebouw is daarmee de enige oplossing. Aangezien de school naast de pastorie en de kerk ligt is ook deze locatie toegevoegd aan de plannen voor een nieuw MFA.

Waarom zijn alternatieven (behouden van 1 of meerdere verblijfplaatsen) echt niet mogelijk? Gezien de bouwtechnische staat van het kerkgebouw is er sowieso een vergaande renovatie noodzakelijk waarbij voor een tweede leven ook een duurzaamheidsslag gemaakt dient te worden. Vloeren, wanden en daken (en misschien ook plafonds) dienen geïsoleerd te worden. Los van de functie die er inkomt betekent dit dat het gehele gebouw op zijn kop gezet wordt. De vleermuizen dienen hiervoor sowieso verhuisd te worden om verstoring van de dieren te voorkomen.

Met vergaande renovatie bedoelen we in dit specifieke geval dat het gebouw volledig onderhanden genomen gaat worden. Het dak is zeer slecht en zal grotendeels vernieuwd moeten worden. Daarbij worden de leien verwijderd en het onderliggende dakbeschot vernieuwd. Het isoleren van de kapconstructie of het plafond van de kerk is dan een logisch gevolg. De wanden van de kerk worden voorzien van voorzetwanden met nieuwe kozijnen en de vloer wordt vervangen door een geïsoleerde betonvloer. De box in box oplossing, welke in het duurzaamheidsadvies van Duradis d.d. 10 december 2018 wordt voorgesteld als optie 2, is dan geen logische oplossing en zelfs energetisch en financieel gezien niet haalbaar. Deze beperkt daarnaast de beschikbare vloeroppervlakte waardoor de bruikbaarheid van het gebouw beperkt wordt voor het beoogde doel (dorpshuis).

Na de vergaande renovatie is het de bedoeling om de zolder van de kerk, waar nu de vleermuizen huizen, functioneel in te zetten. Deze locatie is namelijk uitermate geschikt om installaties in te plaatsen voor de luchtbehandeling van het gerenoveerde kerkgebouw. Verder kan deze ruimte gebruikt worden als opslagruimte. Voor deze functies zijn over 3 á 4 spanten ruimte benodigd (zie tekening).

Verder is het niet wenselijk dat de zolder in zijn geheel toegankelijk blijft na renovatie voor vleermuizen van uit het oogpunt van het beheer. We stellen voor een box in box (XXL vleermuizenkast) te maken voor de vleermuizen over 2 spanten ruimte. Hierdoor is het niet alleen beheersbaar, maar is verstoring van de vleermuizen tot een minimum beperkt.

Een alternatieve functie is overigens nu niet voorhanden. Voor woningen dienen er woningcontingenten beschikbaar te zijn. Dit betekent dat er elders aan de voorraad woningen onttrokken moeten worden. Ook voor eventuele andere alternatieve functies zou een grootschalige renovatie nodig zijn. Een verbouwing aan het schoolgebouw zou de broedplaatsen ook verstoren of vernietigen. Een migratie is daarom in alle gevallen noodzakelijk.

Alle door ons voor gestelde maatregelen zijn weergegeven op tekening 2020 165A_V13 d.d. 15 september 2021.

3. Planning

Belangrijke data om te noemen zijn de volgende:

- Start bestemmingsplan november 2021
- Aanvraag omgevingsvergunning: maart/april 2022
- Sloopschool: april 2022 (alleen bij gunstige weersomstandigheden)
- Startbouw en sloopwerkzaamheden kerk en pastorie: augustus, september en/of oktober 2022
- Oplevering: najaar 2023

NB: Natuurlijk onder voorbehoud procedures.

In de overal-planning is de migratie van de vleermuizen opgenomen en zijn de sloopwerkzaamheden hierop afgestemd. De vleermuiskasten zijn voor het aangegeven moment in de planning opgehangen met uitzondering van enkele kasten welke nodig zijn voor de migratie van de school. Het is echter wel van belang om de school tijdig te slopen c.q. te demonteren. Ten eerste omdat het gebouw nu leegstaat en daarmee kwetsbaar is voor verval en vandalisme. Daarbij komt dat wij graag, vanuit het oogpunt van circulariteit, diverse onderdelen van het gebouw willen hergebruiken in het nieuwe gebouw. Ten tweede dienen er op de locatie van de school nog bodem onderzoeken plaats te vinden om het technische ontwerp en uitwerking te kunnen afronden. Het gaat dan bijvoorbeeld om sonderingen voor het bepalen van de palen en funderingen. Ten derde en laatste houdt het slopen/ demonteren van de school, met bij behorende asbestsanering, de bouw op als dit pas in september 2022 kan plaatsvinden.

Kortom: Slopen/demonteren in april 2022 is zeer wenselijk.

4 financiële consequenties

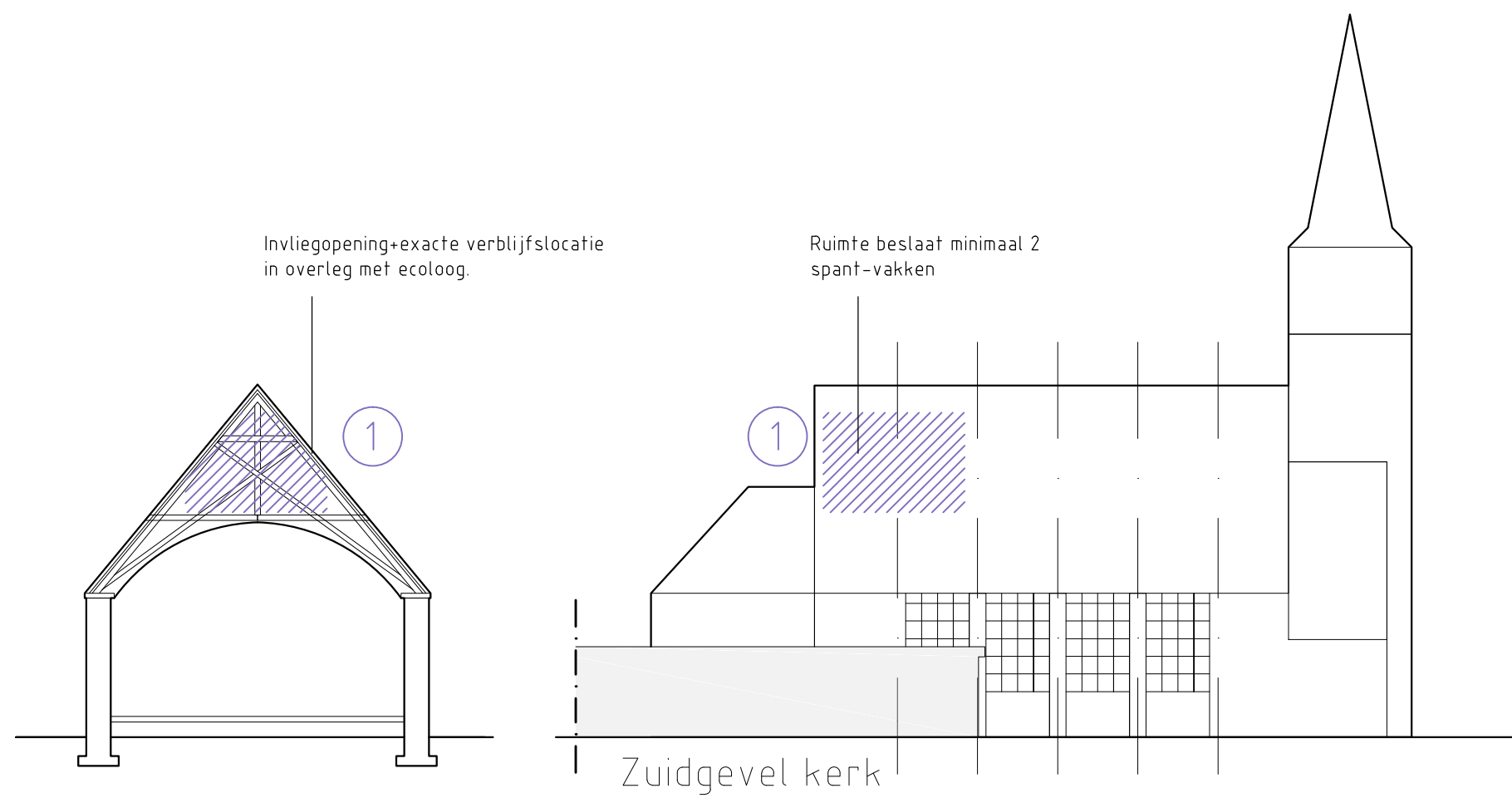
Naast het uitlopen in de tijd heeft het later beginnen met bouwen ook financiële consequenties. Momenteel bevinden we ons in een opgaande markt. Materialen en arbeid worden continu duurder. Later beginnen betekend daarmee ook dat de bouwkosten verder

zullen stijgen. Om het project haalbaar te houden betekent dit dat uitloop zoveel mogelijk beperkt moet worden.

Daarnaast hebben de “extra” maatregelen van uit de pilot financiële consequenties. Uit een eerste analyse volgt de volgende opsomming:

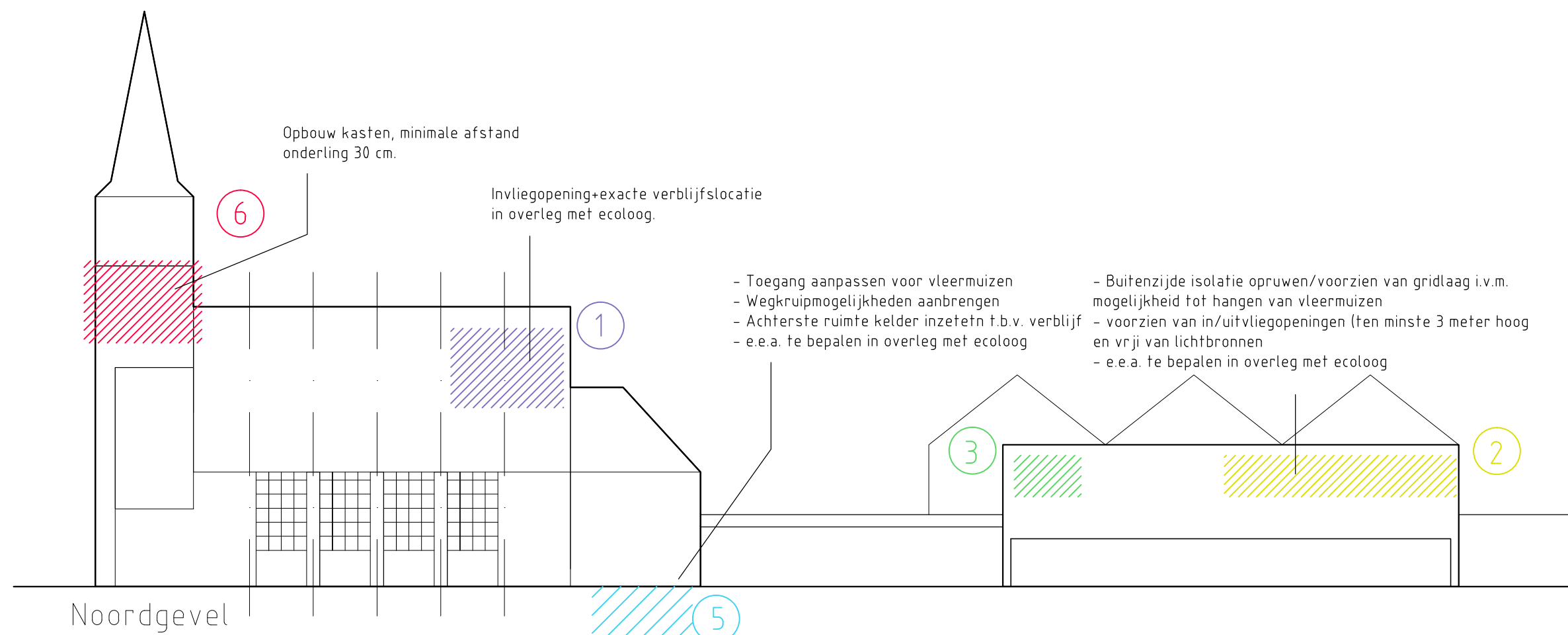
1. Vleermuis “Box in Box” op zolder kerkzaal	€25.000,-
2. Vleermuis in spouwmuur gymzaal (oorspronkelijk geen spouw voorzien)	€100.000,-
3. Huismusverblijven Gymzaalmuur	€15.000,-
4. Vleermuispaarverblijven Gymzaalmuur en school gevel	€20.000,-
5. Vleermuis winterverblijf in kelder kerk	€10.000,-
6. Gierzwaluwverblijf kerktoren	€10.000,-
7. <u>Behouden losse vegetatie, onderbegroeiing, haagstructuren en bomen</u>	<u>€ 5.000,-</u>
Totaal excl. Btw:	€160.000,-
Totaal incl. Btw:	€193.600,-

De voorzieningen komen boven op de reeds begrote kosten en hebben daarom invloed op de haalbaarheid van het plan.

Principe doorsnede
kap kerk

Zuidgevel kerk

Noordgevel

Oostgevel

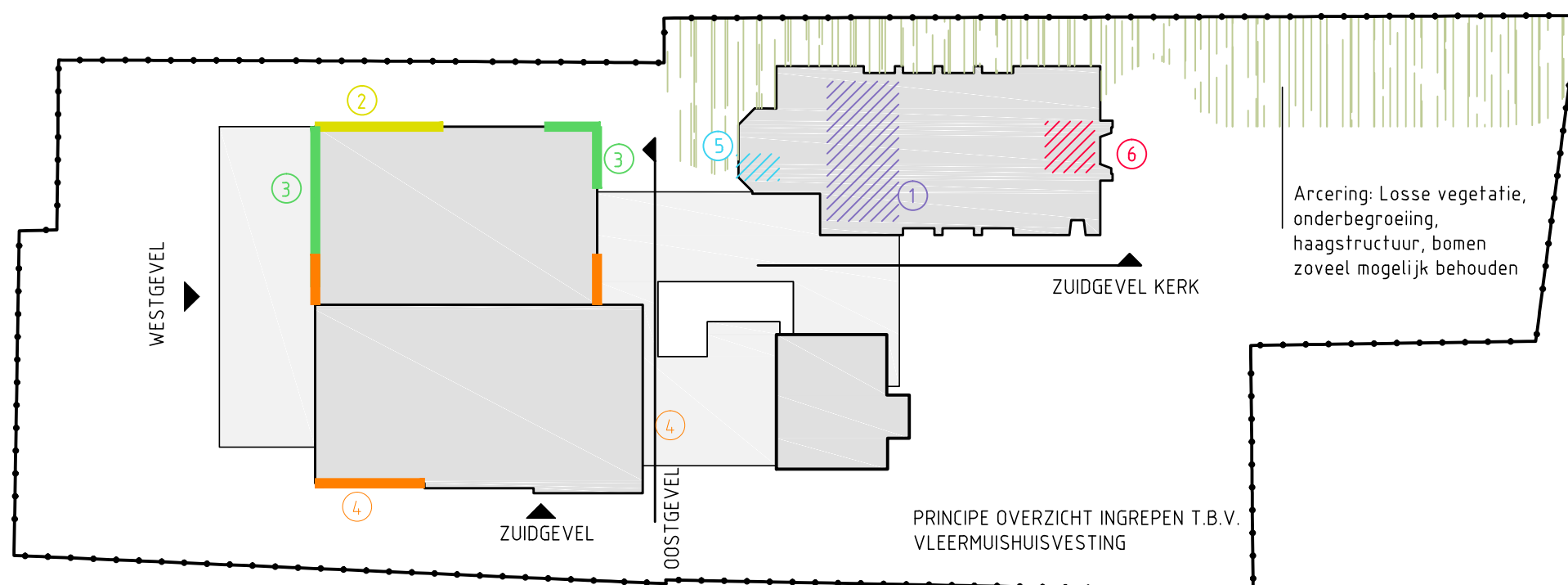
Westgevel

LEGENDA

INGREEP	TE VOORZIEN	LOCATIE
1. Jaarrond verblijf in kerkzolder	huisvesting vleermuizen d.m.v. doos in doos principe.	kap kerk
2. 'Vleermuisspouw'	Verdiepte spouw 20 m2	noordgevel gymzaal
3. Kraamverblijf	4x kast 150x75x11,5 cm	noord, oost- & westgevel gymzaal
4. Paarverblijf	4x kast 50x30 cm	Oost-, west-, zuidgevel school
5. Winterverblijf kelder	Achterste ruimte kelder vleermuisklaar maken	bestaande kelder kerk
6. Verblijf gierzwaluw	Gierzwaluwkasten	Noord/oostgevel toren

- exacte toegang, locatie, afmetingen e.d. n.t.b. en afhankelijk van bouwkundige uitwerking
- ingrepen in overleg met ecooloog
- ingrepen terrein niet op deze tekening
- uitgangspunten watervoorziening e.d. op terrein als uitgangspunt meenemen in uitwerking landschap

VG architecten

architectuur

Oostkade 31 4551 CTM Sot van Gent 4550 AE Sos van Gent
t +31 (0) 115 45 14 61 info@vgarchitecten.nl www.vgarchitecten.nl

Project : MFA NIEUWDORP
Adres : Prinses Irenestraat, Nieuwdorp
Opdrachtgever : Gemeente Borsele
Fase : DO
Betreft : aanzichten/situatie
huisvesting vleermuizen

Schaal : -
Formaat : A2

Revisie	Datum	Getekend	Gezien
1	20 juli 21	NvdC	-
2	15 sept 21	NvdC	-
3	18 okt 21	NvdC	-
4	9 nov 21	NvdC	-

Documentnummer : 2020 165A_V13

Bijlage 5 Reeds uitgewerkte maatregelen die worden uitgevoerd (herinrichting Klimaatstraat)

Liquidambar styraciflua 'Worplesdon'

- Amberboom
- Klimaatboom bestand tegen extreme regenval
- Opvallend orangerode herfstverkleuring
- Boom 1^e grootte

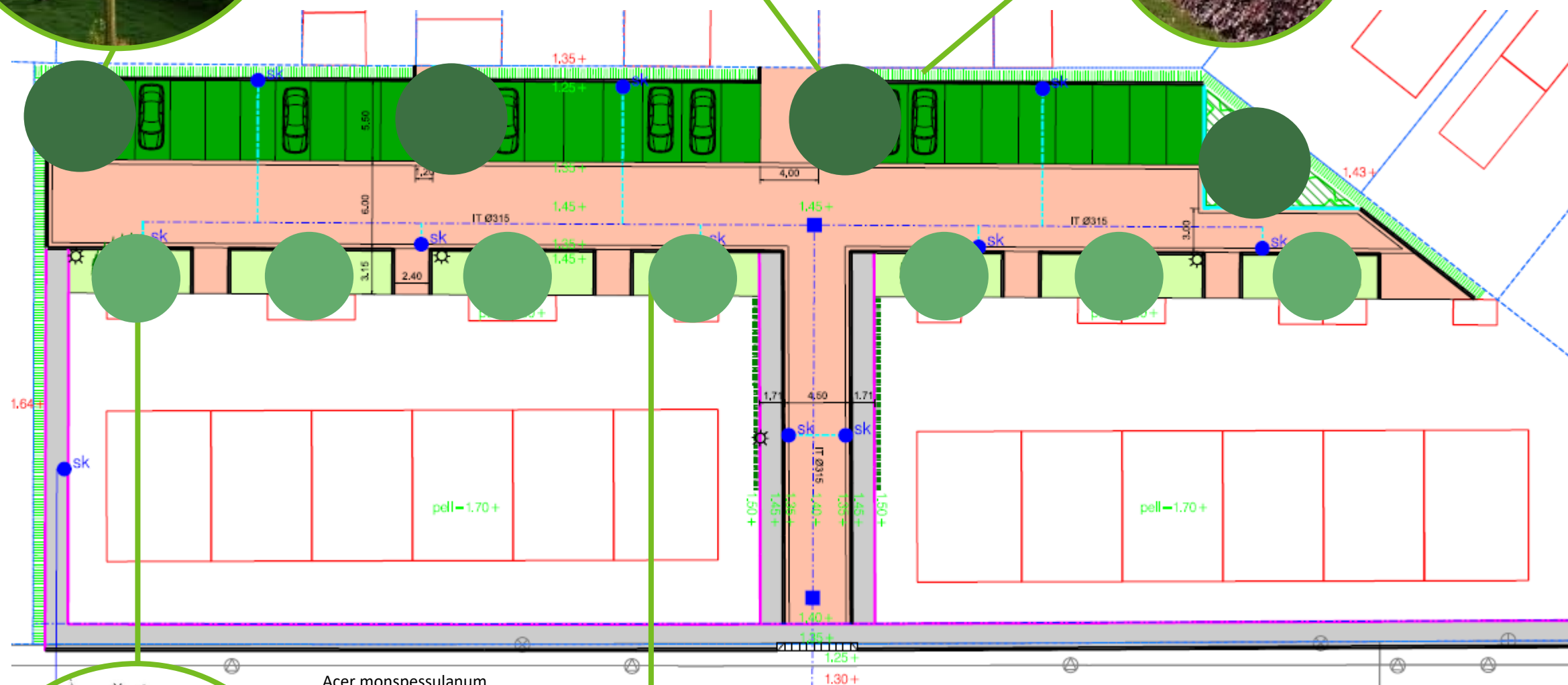
Hedera helix 'Arborescens'

- Struikklimop
- Wintergroen
- Onderbeplanting
- Topper voor biodiversiteit door late bloei
- Blokform ca. 1,00 m hoog

Fagus sylvatica 'Atropunicea'

- Rode beukenhaag
- Bladhoudend
- Haagvorm 1,80 m hoog

Acer monspessulanum

- Franse Esdoorn
- Klimaatboom bestand tegen hitte en droogte /nat
- Opvallend gele herfstverkleuring
- Boom 2^e grootte

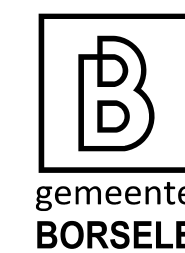
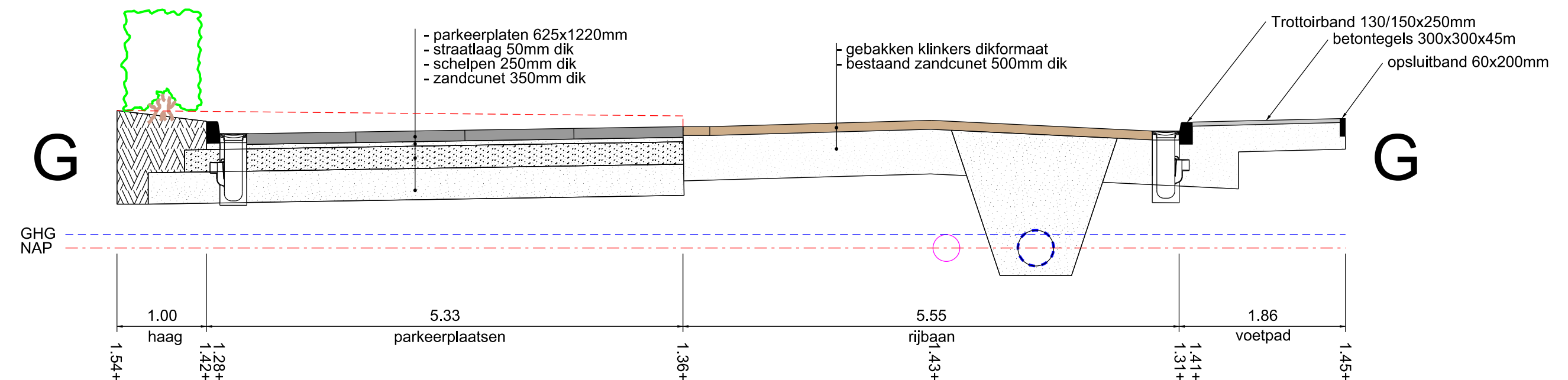
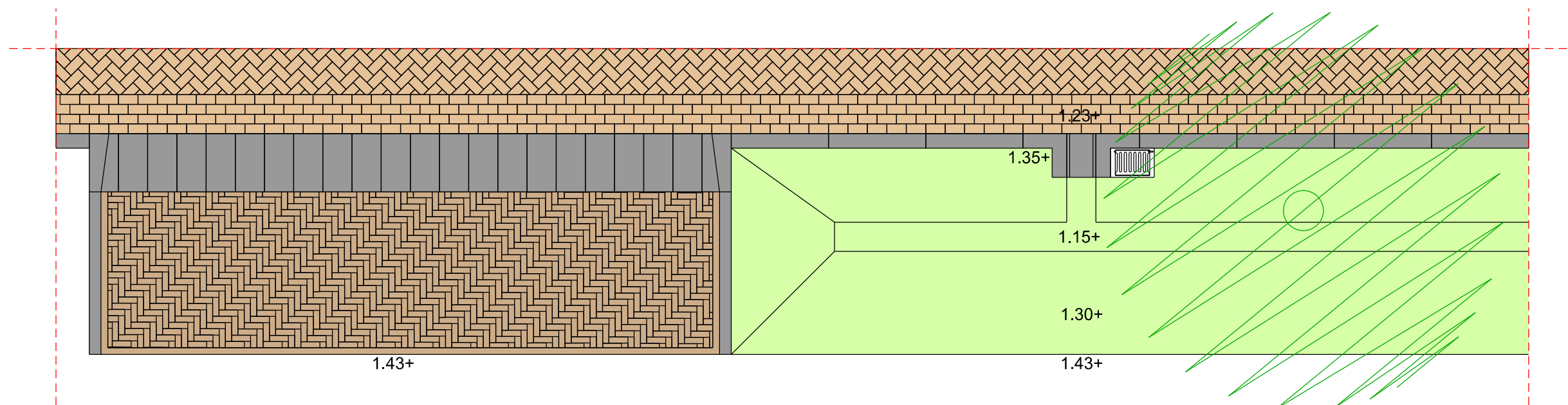
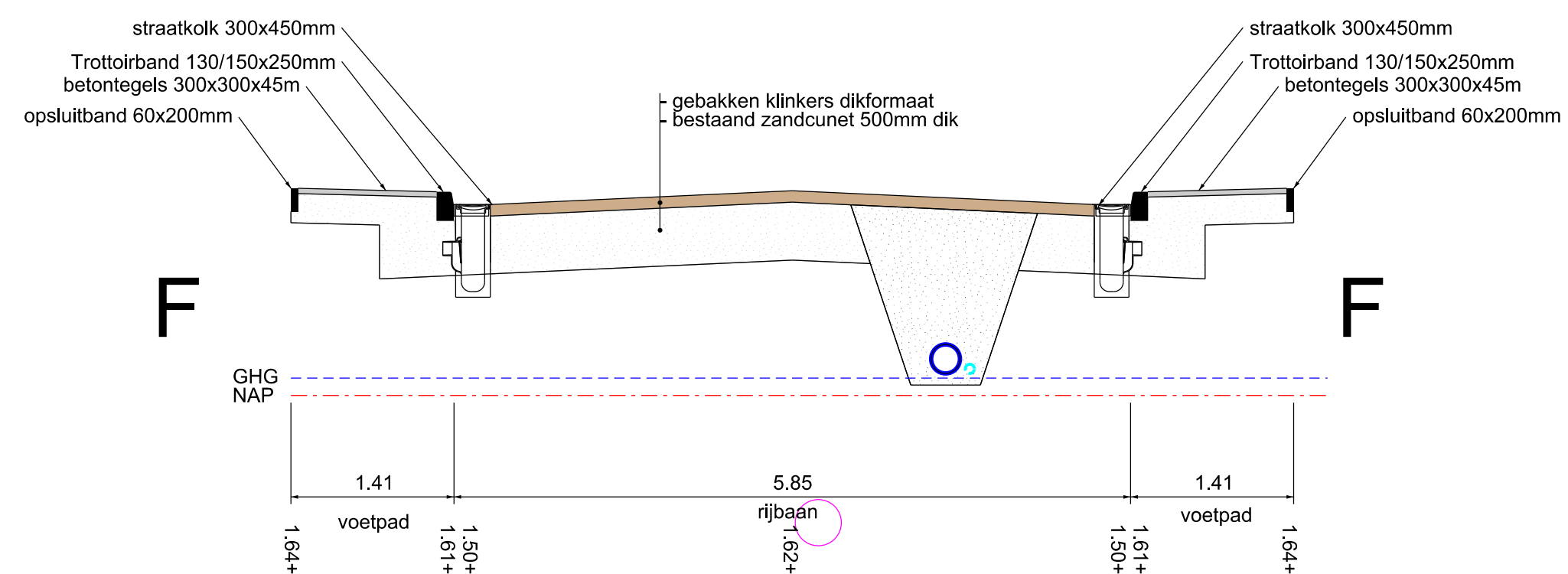
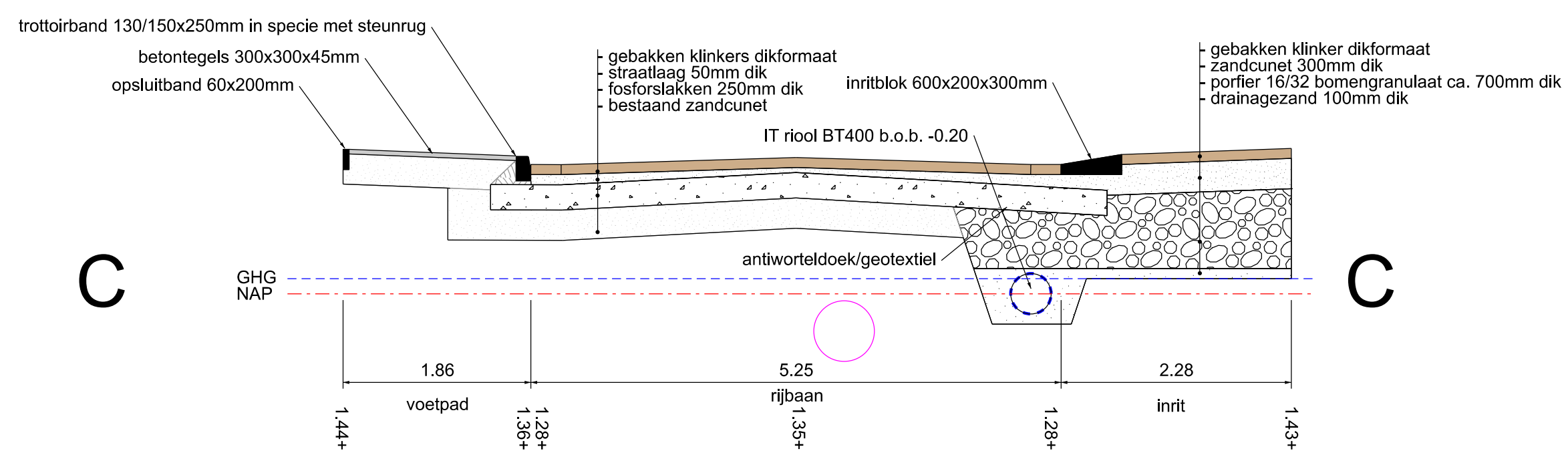
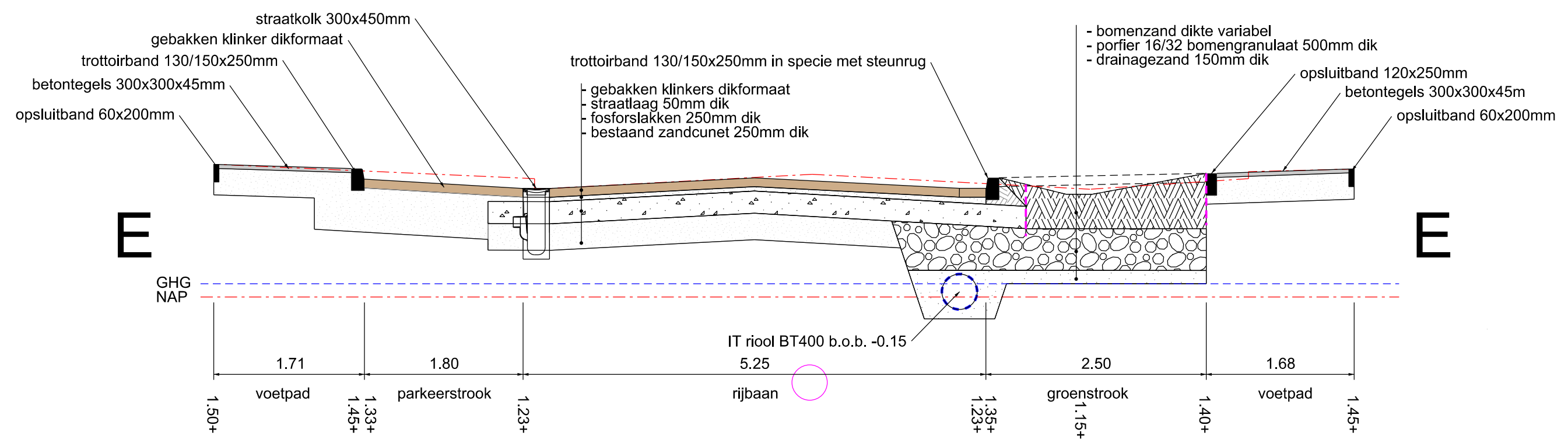
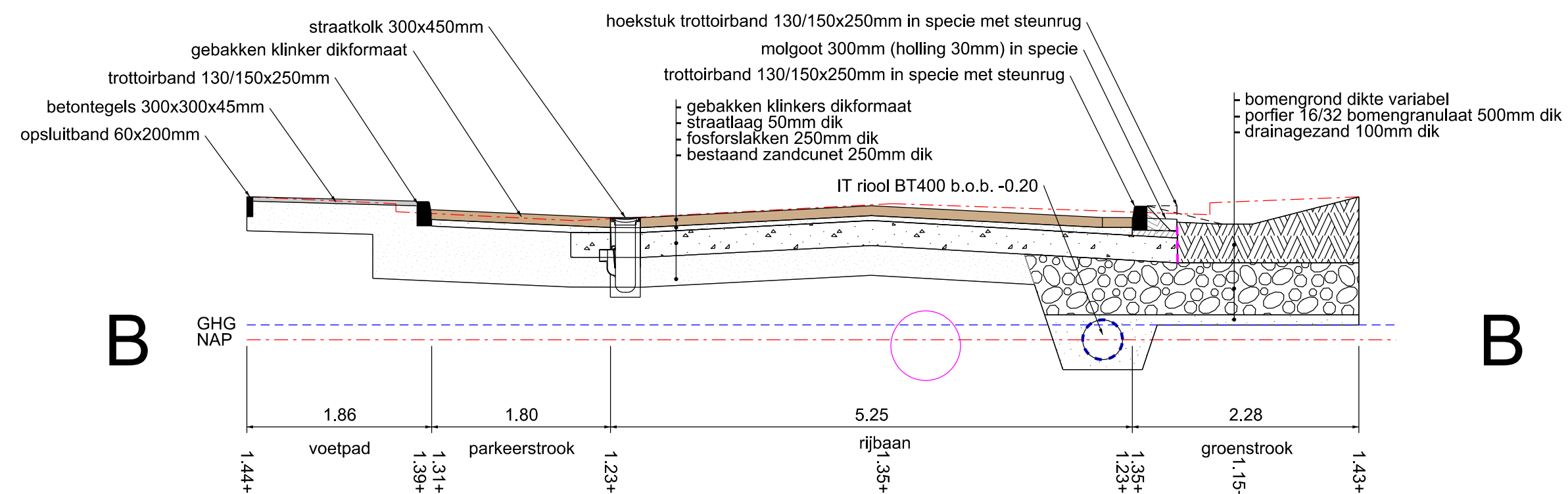
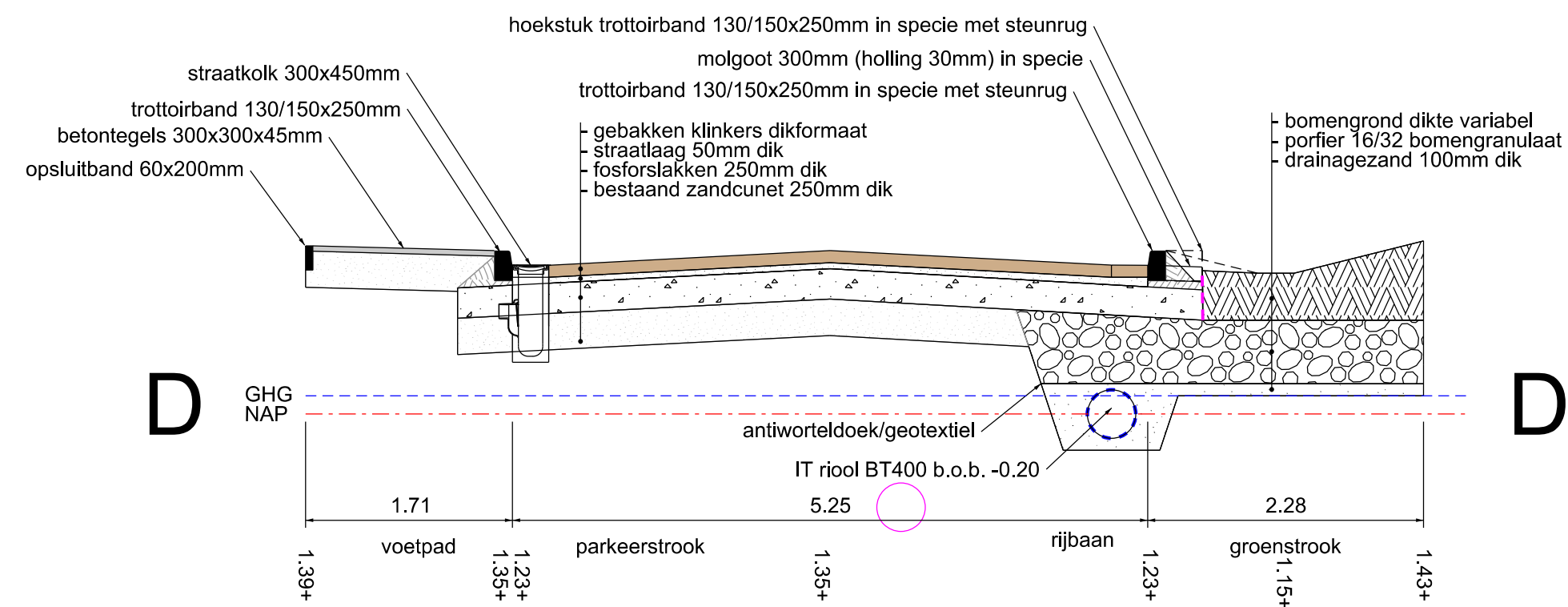
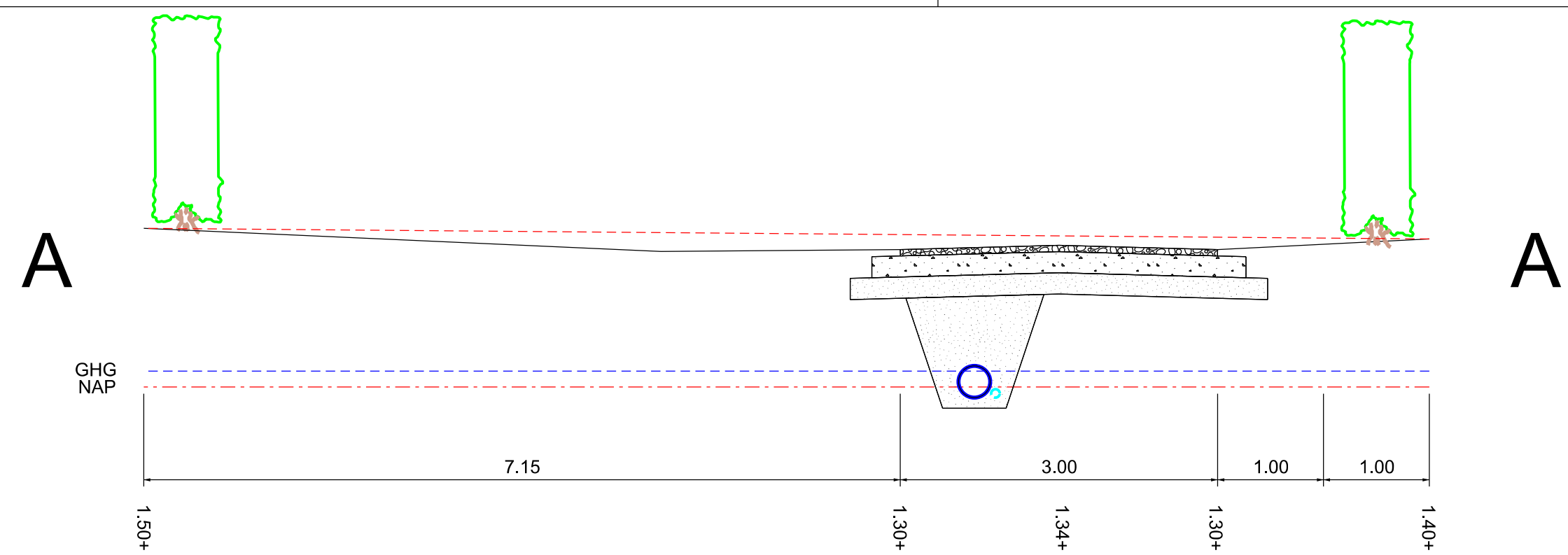

Hypericum dummeri 'Peter Dummer'

- Hertshooi
- Halfwintergroen
- Rijk bloeiend geel
- 5 st/m2
- Hoogte tot 0,50 m

BEPLANTING PRINSES MARGRIETSTRAAT

26 AUGUSTUS 2019, LO

Sector Maatschappelijke ontwikkeling
Afdeling Woonomgeving
Stenevate 10
4451 KB Heinkenszand
tel: 0113 - 238383
fax: 0113 - 561365
E-mail: info@Borsele.nl

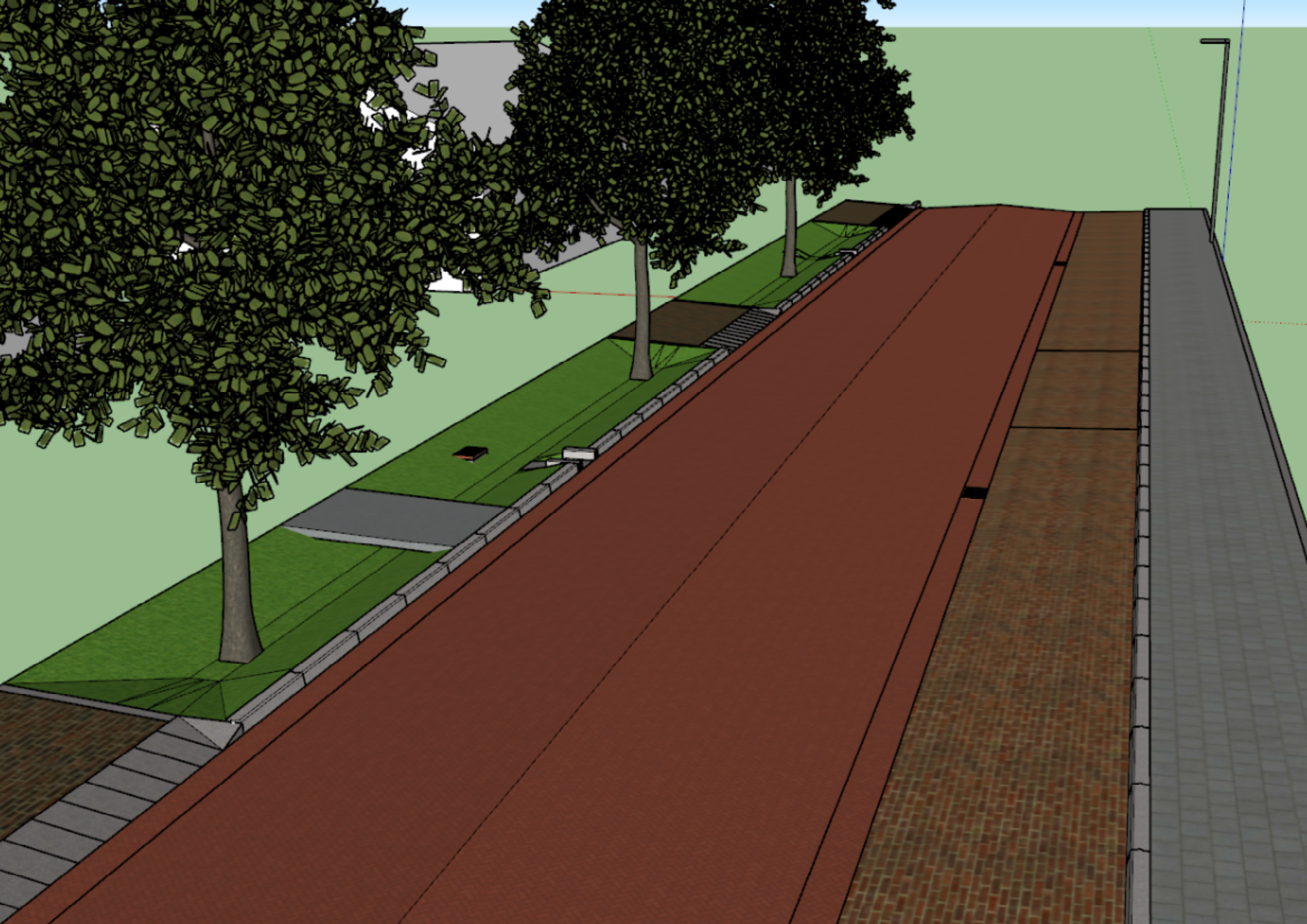
Dorpskern: Nieuwdorp
Betreft: Prinses Margrietstraat

Onderdeel: Dwarsprofielen

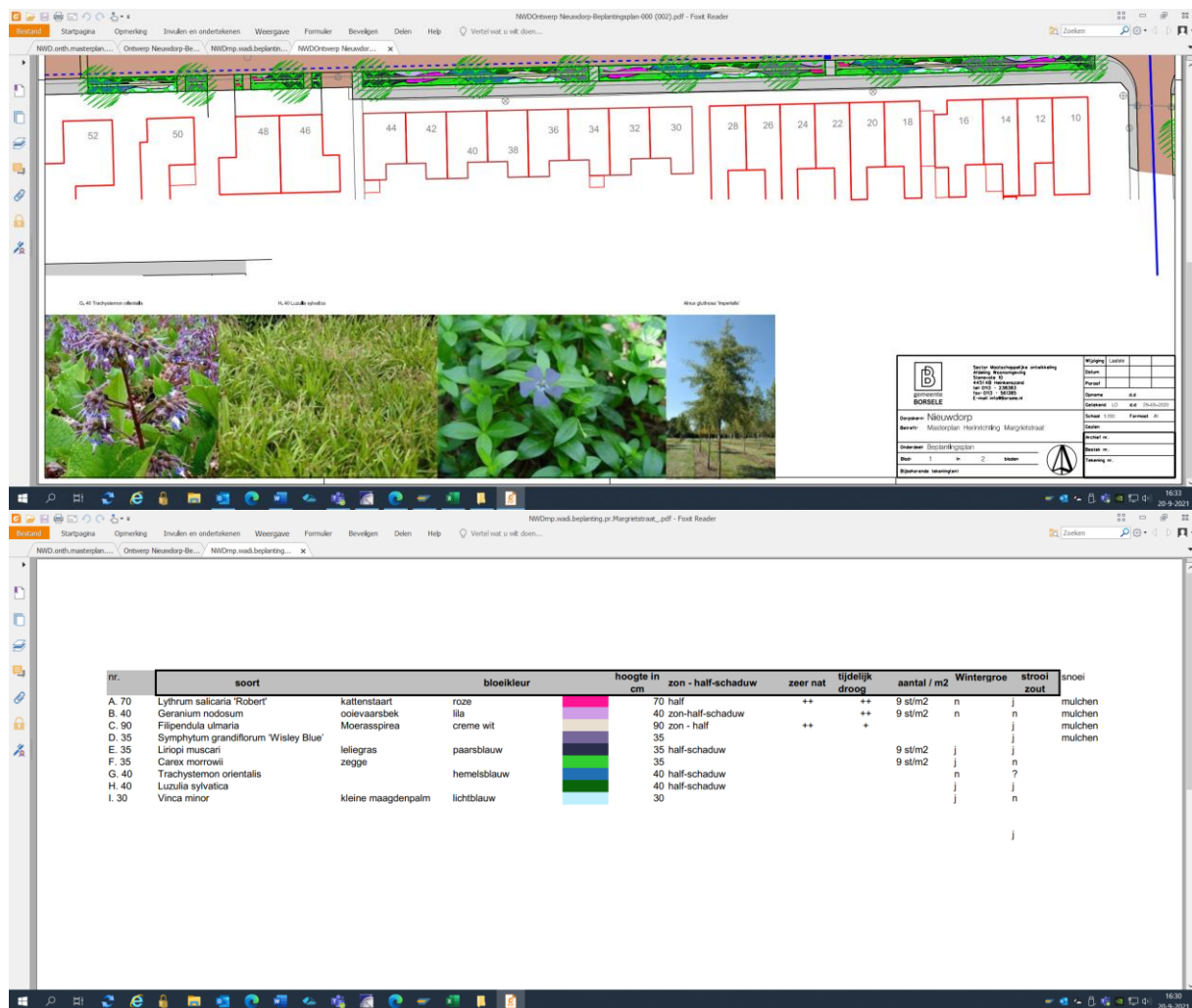
Blad: 1 in 1 bladen

Bijbehorende tekening(en)

Wijziging	Laatste		
Datum			
Paraaf			
Opname	d.d.		
Getekend	BV	d.d.	
Schaal	1:50	Formaat	A1
Gezien			
Archief nr.			
Bestek nr.			
Tekening nr.			

Het beplantingsplan met de soortenlijst van de wadibepanting van de nieuw in te richten Prinses Margrietstraat

Er zijn relatief veel inheemse soorten gekozen ca. dan de helft! Soorten als lythrum, filipendula, luzula, vinca zijn inheems. Voor Carex kan nog een inheems soort gekozen worden, mits beschikbaar.

Symphytum is inheem S. grandiflorum niet maar hiervoor is gekozen vanwege de specifiek nat/droge omstandigheden en wordt net zo actief bevlogen door met name hommels als de S. officinale (de inheemse).

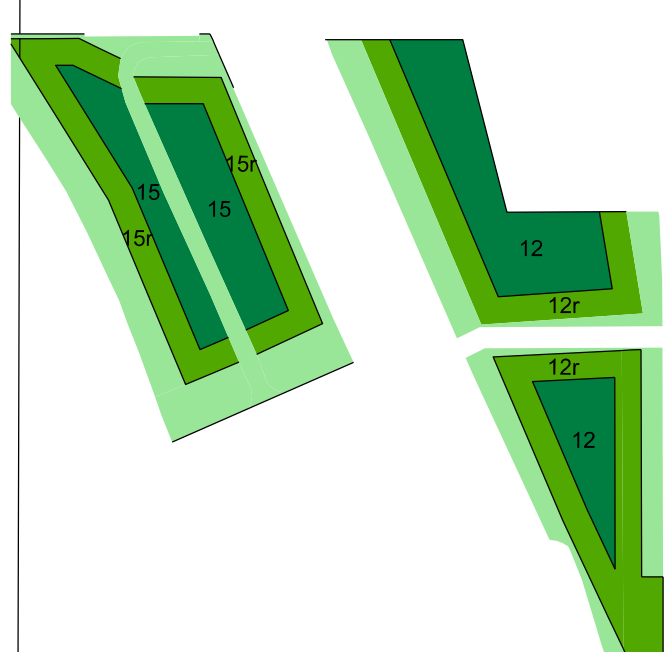
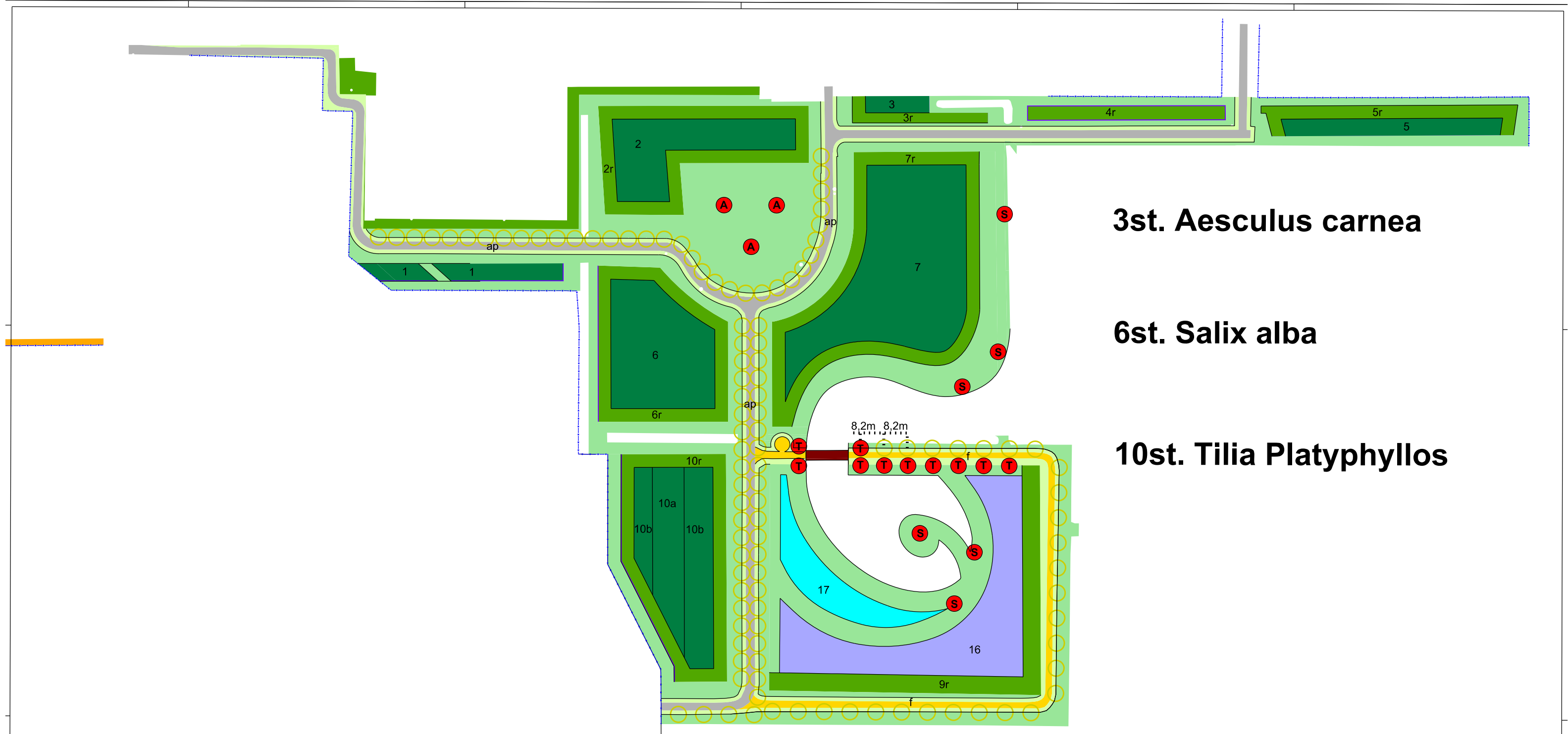
Kortom ik begrijp best de aard van de opmerking (op veel beplantingsplannen van toepassing) maar in dit geval onderschrijf ik dit toch niet volledig omdat ca. de helft inheems is en bij uitheemse soorten zijn gekozen die ook voedsel zijn voor insecten.

De inheemse soorten trouwens ook: zo heeft de kattenstaart nectarwaarde 5. De hoogste waarde. Grassen hebben uiteraard geen nectarwaarde, maar weer wel sierwaarde voor de mensen en beschuttingswaarde voor insecten.

Verder is geprobeerd om een zo lange mogelijk bloeihoogte te maken Symphytum bloei vroeg in het voorjaar Lythrum later, maar tot in het najaar.

De tip om besdragers aan te planten is goede aanvulling! En een uitdaging 😊. De strook bevindt zich aan de noordkant van woningen.

Bijlage 6 Informatie over maatregel aangepast beheer dorpsbossen

LEGENDA

Bos doeltype

Duurzaam loofbos gemengd

Pionierbos

Randbeplanting (struikvormers)

Randbeplanting pionier

Scheerbeheer randen

Laanbomen

ap

Acer pseudoplatanus Negenia

f

Fraxinus excelsior Geesink

Paden

Asfalt

Schelpen

Tegels

Gras

Intensief maaibeheer (13x per jaar) incl. schelpenpaden

Extensief maaibeheer en afvoeren (1x per jaar)

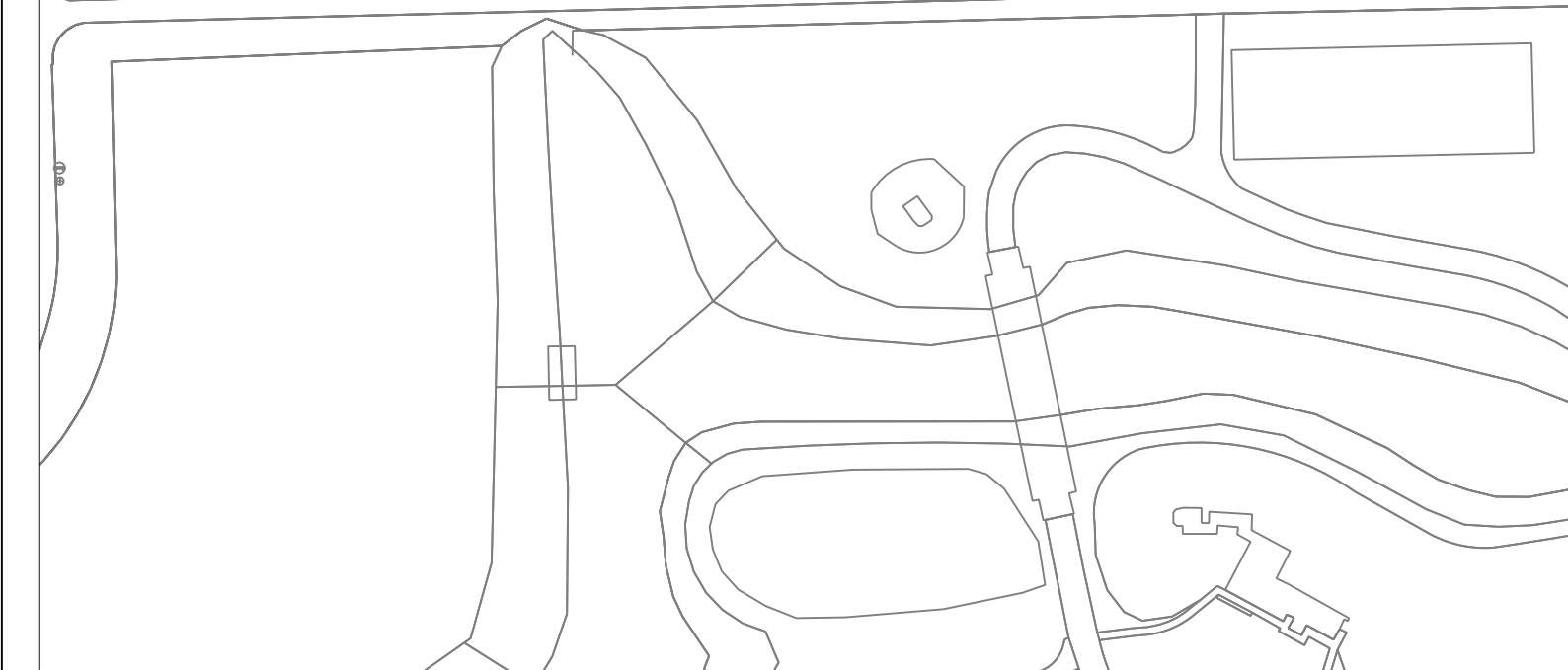
Afrastering

Gaashekwerk

Flora/ fauna, Ziektes en plagen, invasieve excoten

Aanwezigheid van Reuzen / berenklauw

		Sector Maatschappelijke ontwikkeling		Wijziging	
		Afdeling Woonomgeving		Datum	
Dorpskern Nieuwdorp		4451 KB Heikenszand		Paraaf	
Betreft Oost		tel 0113 - 238383		Opname d.d.	
		fax 0113 - 541885		Getekend d.d. Maart 2018	
		E-mail info@dorst.nl		Schaal 1:500 Formaat A0	
				Gezien	
				Archief nr.	
Onderdeel: Bestekstekening beheer				Bijz. nr.	
Blad: 2 in 2 bladen				Tekening nr.	
Bijbehorende tekeningen					

Wijziging	Laatste		
Datum			
Paraaf			
Opname	d.d		
Getekend	JMK	d.d	13-4-2021
Schaal	1:1000	Formaat	A2
Gezien			
Archief nr.			
Bestek nr.			
Tekening nr.			